Näyttäkäämme kykenevämme saamaan Canadan ainoa suomalainen lehti päivälehdeksi. Lukekaa, levittäkää

Työväenluokan täytyy luokkataistelun avulla lopettaa luokkien olemassaolo. Saavuttaakseen tämän tarkotuksen, on kaikkien maiden köyhälistön liityttävä yhteen.

TYÖKANSA

Yksilöllinen omistusoikeus lakkautettava, tuotannon välikappaleet tehtävä kansan omiksi ja työntekijöille täydet työnsä tulokset. Siinä sosialismin tärkeimmät opinkappaleet.

AINOA SUOMENKIELINEN SANOMALEHTI CANADASSA — TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA.

No. 86. — 1911. Perjantaina, Lokakuun 27 p. — Friday, October 27. V:s vuosikerta — Vol. V.

Ainoastaan englantil. uudisasukkaita.

SUTHERLANDIN HERTTUA PYYTÄÄ CANADAN KAPITALISTEILTA AVUSTUSTA SIIRTOLAISUUS SUUNNITELMALLEEN.

Kannattaa ainoastaan englantilaisten ja skotlantilaisten Canadaan siirtymisen avustamista.

„Hänen ylhäisyytensä" Sutherlannin herttua, suurin maanomistaja Englannissa ja Canadassa, saapui t. k. 23 päivä Torontoon 6 viikkoa kestäneeltä lännen matkaltaan. Lännellä ollessaan hän teki valmistuksia yhä edelleen edistää „ihmisystävällistä" suunnitelmaansa tuottaa maatiloiltaan Skotlannista maanviljelijöitä Canadan lännellä oleville tiloilleen Ensi keväänä tulee jo suurempi farmarijoukko Skotlannista herttuan ostamille maille Länsi-Canadaan.

Herttua sanoi, että länsi olisi asutettava ruthenialaisten, galicialaisten ja duhoporien asemasta englantilaisilla ja skotlantilaisilla, joista kehittyisi „uskollisia canadalaisia". Hänen sanainsa mukaan ulkomaalaiset, jotka ovat ottaneet paljo maita länneltä, ovat „huonoja uudisasukkaita ja huonoja kansalaisia". He estävät maan tiheään asuttumista, koska brittiläiset ennakkoluuloineen eivät halua asettua lähelle heitä.

Sen sijasta herttua sanoi Englannista, Skotlannista ja Yhdysvalloista tulleiden siirtolaisten olevan hyviä uudisasukkaita. Yhdysvalloista tulleet maanviljelijät tulevat nyt jo hyvin omillaan toimeen, he kun ovat selvillä amerikalaisesta maanviljelyksestä,mutta englantilaiset ja skotlantilaiset tarvitsevat jonkun verran rohkaisua ja avustusta.

„Herttua aikoo tehdä tien heille tasaiseksi."

Hän on ostanut 2,500 eekkeriä käsittävän maapalan läheltä Clydeä, Alta,. Canadian Pacific ja Canadian Northern teiden välistä, jossa hän on jo pannut maanviljelyksen alulle. Valitut miehet Skotlannissa olevilta tiloilta tuodaan hoitamaan niitä. Miehet voivat ostaa maan (jos kykenevät) itselleen viiden tai kymmenen vuoden sisällä — tältä „ihanan ihmisystävälliseltä" herralta. Ehdot kuuluvat olevan samanlaisia kuin ne, joilla Canadian Pacific yhtiö möi maita Etelä-Albertassa.

„Omalle 1,500 eekkerin maatilalleen lähelle Edmontonia hän tuopi maaorjiaan Skotlannista opettelemaan canadalaista maanviljelystä. Heilläkin on ajanoloon oikeus ostaa itsensä vapaaksi. Toisin sanoen he saavat ostaa herttualta palan maata säästörahoillaan, jos heillä sattuu sellaisia tulisi olemaan teiden y. m. välttämättömien töiden teko.

Jos mikään, niin tällainen asuttaminen on suurta huijausta siirtolaisten kustannuksella. Sitä ovat Canadian Pacific ja Canadian Northern harjottaneet vuosikausia, mutta yhtiöiden johtomiehillä näkyy olleen vielä senverran hävyntunnetta ettivät ole tehneet siitä „ihmisystävällistä" liikettä, vaan ovat tyytyneet esittämään sen puhtaana liikeyrityksenä. Herttua on lyönyt laudalta hävyttömyydessä amerikalaiset kapitalistit.

Nikolaiko murhattu?

Sanomalehdissä kiertelee huhu, että Venäjän keisari Nikolai II olisi murhattu matkalla ollessaan.

Lontoo, lokak. 26 p. — Täällä, Vienissä ja Berliinissä on tänä aamuna ollut liikkeellä huhu, että Venäjän keisari Nikolai II olisi murhattu. Lontoosta ja kahdesta muusta edellämainitusta paikasta on on tehty huolellisia tiedusteluja huhun todenperäisyydestä, mutta sille ei ole saatu pienintäkään vahvistusta. Keisari on ollut matkoilla etelä-Venäjällä ja nyt sanotaan olleen Jalta-nimisessä paikassa Kriminniemimaalla.

KOHTELEVAT VENÄLÄISEEN TAPAAN TYÖLÄISIÄ.

Amerikalaisia työläisiä pieksetty ja raahattu kaivantoihin, vaimoja kohdeltu raa'asti kun heidän puolisonsa kuuluivat unioon.

New Jerseyssä, missä isänmaanystävät nousivat, taistelivat, kärsivät ja kaatuivat vapauden puolesta, käytetään keinoja, jos ei raaempia, niin ainakin niin tyrannimaisia kuin Venäjälläkin työl. yhteishengen särkemiseksi. Miehiä on raahattu kodeistaan ja pakotettu, vastoin heidän omaa tahtoaan työskentelemään kaivannoissa. Heitä on raa'asti pieksetty ja vangittu; heidän kotinsa ovat saastutettu ja vaimoille tehty raakaa väkivaltaa, ja joitakin karkotettu kokonaan pois kylistä, kun he uskalsivat olla union miehiä. Lähiseudun työläiset ovat joutuneet kysymään toisiltaan: „Asummeko me Yhdysvalloissa, vaiko Venäjällä?"

New York World julkaisee seuraavan Franklin Furnacesta, N. J., saamansa kirjeen:

„Tämä 1,800 asukasta käsittävä kaivoskylä on viime päivien aikana kokenut laittomuuksia, samanlaisia kuin California '49.

„Kun New Jersey Zinc yhtiö oli kieltänyt työläisiltään oikeuden järjestyä ja oli erottanut parikymmentä miestä, jotka siitä huolimatta olivat liittyneet unioon, hyökkäsi asestettu roistojoukko kaivosmiesten koteihin, raahasi heidät kaivokseen työhön tai mää-

Afrikan sotanäyttämöltä.

Kahdeksaan tuhanteen nouseva Italian armeija joutunut häviölle lähellä Barkoa. Italia aikoo kohdella turkkilaisia suojelusjoukkoja kapinallisina.

Berlin, lokak. 24 p. — Konstantinopolista tullut erikois-sähkösanoma kertoo Turkin sisäasiain ministeristön saaneen tiedon taistelusta, jossa turkkilaiset ja arabialaiset yhteisin voimin voittivat 8000 miehen suuruisen Italian armeijan.

Italialaiset menettivät 800 miestä turkkilaisten mieshukka oli 115 miestä. Italialaiset jättivät jälkeensä suuret määrät aseita ja ampumavaroja. — Uutisen todenperäisyyttä epäillään.

Kohdellaan suojelusväkeä kapinallisina.

Rooma, Italia, lokak. 25 p. — Italia, Tripolin ja Cyrenen rannikon valloittajana ja sisämaahan johtavien karavaniteiden valtijana aikoo kohdella turkkilaisia suojelusjoukkoja kapinallisina ja ilmottaa suurvalloille Ottoman hallituksen päättymisestä Pohjois-Afriikassa. Italia myöskin tulee julistamaan alusmaakseen Välimeren rannikolla olevan Egyptin ja Tunisssin välisen alueen.

Kysymys kansalaisoikeuksista.

Uuden Ontarion lapsipuolen asemassa olo ja siellä harjotettu virkavalta aiheuttavat suurta tyytymättömyyttä kansan keskuudessa. Vaativat uuden Ontarion erottamista eri maakunnaksi.

Jo kauan, vuosikausia, on kytenyt uusontariolaisten mielissä kysymys erottaa Ontarion pohjoinen osa eri maakunnaksi omine paikallishallintoineen. Tällaisen on aiheuttanut maakunnan hallinnon taholta harjotettu maakunnan pohjoisen osan huonompana pitäminen. Hallitus ei ole näihinasti luovuttanut kylliksi rahoja teiden y. m. yleisten laitosten rakentamiseen, joka seikka on tehnyt sangen vaikeaksi uudisasukkaille asua pohjosilla auleilla,joilla elämä muutenkaan ei ole helppoa. Sensijaan on sama hallitus lainannut suurta, liiankin suurta huomiota Ontarion vanhimman osan edistämiselle. Ontarion hallitus on Hydro Electric Comission avulla hankkinut sähköä, valoa ja voimaa Niagara Penisula farmareille. Samalla aikaa on Pohjois-Ontarion uudisasukkaat jätetty vaille välttämättömiä teitä, joiden avulla voitaisiin edes elantovälineitä hankkia. Koulut ovat Pohjois-Ontariossa harvinaisuustavaraa, jota vastoin niitä on hyvinkin runsaasti annettu maakunnan itäiselle osalle.

Tällainen rahallinen luokittelu on saanut aikaan sen, että omistavatkin luokat ovat olleet ja yhä kin ovat tyytymättömiä Ontarion maakunta-hallitukseen.

Mutta on olemassa toinen syy, joka saattaa tyytymättömyyttä aikaan luokkatiedottomien työläistenkin keskuudessa, se on: kansalaisoikeuksien ja vapauden kieltäminen. Työläisiltä Teminskamin ja Porcupinen kaivantoalueilla puuttuu todella kansalaisoikeuksia. Jos hän rakentaa „oman kodin", kuten on vielä tapana Canadassa, on hän täydellisesti kaivosyhtiön mielivallan alainen. Yhtiö voi, jos työläinen tulee sille „epämieluiseksi, milloin hyvänsä karkoittaa hänet maaltaan. Kaikissa paikoissa eivät edes kaivosyhtiötkään tiedä onko maa, jota sanoo „omakseen" hälle kuuluvaa, mutta paikalliset „käskynhaltijat kyllä avustavat häntä työläisten karkotuksessa.

Köyhät uudisasukkaat ovat tyrannimaisen hallituksen virkailijan mielivallassa, jonka sana on laki mikäli on kyseessä homestead maita koskevat säädökset. Heillä ei ole minkäänlaisia oikeuksia, mutta saavat elää ja asustella hallituksen maita niin kauan kuin eivät riko virkailijan oikkuja.

Äänestys, jonka pitäisi olla salainen, onkin vain julkista narripeliä. Työläinen, joka äänestää vastaan konservatiivien ehdokasta, saa potkut työstään ja uudisviljelijä maaltaan. Kaikki on tehtävä, kuten Torontosta nimitetty „käskynhaltija" määrää.

Oikeudenkäynti työläisiä kohtaan on myöskin suoraa vääryyttä. Toronton hallituksen nimittämällä virkamiehellä on ylivalta oikeudenkin yli. Oikeuden käyttö ei ole edes muodollisestikaan samanlaista kun on muissa osissa maata, vaikka sen käyttö ei ole kehuttavaa muuallakaan.

Näiden syiden johdosta lausuukin eräs huomattu porvarilehti, että „vaikka rahakysymys on tärkeä, niin kansalaisvapauden riistämisen poistaminen on tärkeämpi!"

Porvarilehdet koettavat agiteerailla, että jos vain maakunta jaetaan kahtia, niin tällainen luokittelu loppuu. Heidän väitöksessään on perää ainoastaan mikäli se koskee kouluille, teille, y. m. luovutettavia varoja. Niistä ehkä pääsisi Pohjois-Ontariokin paremmin osalliseksi, jos maakunta jaettaisiin kahtia. Mutta työläiset jäisivät yhä edelleen lapsipuolen asemaan oikeuden saannin suhteen, vaikka maakunta jaettaisiinkin. Ainoa keino millä se voidaan poistaa on äänestää työläisiä Ontarion lainlaatijakuntaan ensi joulukuussa.

tori, isä McGuinnero sanoi: „Miehille sanottiin, että elleivät he pukeudu ja lähde työhön, heidät

Ei ole taattu heidänkään

Hiiltä vuosisadoiksi.

UUSIA RIKKAUKSIA LÖYTYY CANADAN AARNIOMETSISTÄ.

Entinen Dominion hallituksen geologisen retkikunnan jäsen Mc Evoy väittää Skeena joella, B. C., olevan hiiltä vuosisadoiksi käyttämään maailman teollisuutta.

Vancouver, B. C., lokak. 25 p. — James McEvoy, entinen Dominion hallituksen geologisen tutkijakunnan jäsen ja Crow's Nest Pass Coal Companyn insinööri, on nyt palannut Western Development yhtiön hiilikentiltä Skeenajoelta, 130 mailia pohjoiseen Hazeltonista. Hän väittää vuonna 1903, edellämainitussa paikassa tekemänsä löydön olevan sangen arvokkaan. Siellä on lukuisia hiilikerrostumia, hiilipitoisuus ollen 81 aina 88 prosentia, joita on avattu tänä vuonna. Kenttä on laaja, josta saadaan kaivaa hiiltä satoja vuosia, McEvoyn lausunnon mukaan.

McEvoyn vuonna 1903 tekemä löytö on nyt Western Development yhtiön hallussa. Tietysti British Columbian hallitus on antanut ne sille ilmaiseksi, maan edistystä ja hyvinvointia silmällä pitäen. Maastamme lööytyy joka päivä yhä uusia luonnonrikkauksia, joiden arvo nousee miljooniin dollareihin, mutta niistä tuleva hyöty ei auta työväestöä; se annetaan niille, joilla ennestäänkin on rikkauksia.

sen johtamassa Charles A. Morsen tutkinnossa Pohjois-Amerikan kansallispankissa ei ole voinut senjälestä sada paikkaa New Yorkissa.

Edelleen hän sanoi: „Silloin kun petoksia harjotetaan, niin niitä harjottavat pankin ylemmät virkamiehet, eikä alemmat. Nykyään on paljoa enempi epärehellisiä pankkivirkailijoita kuin varastavia kirjureita. Mutta kirjurit joutuvat riippuvaisuutensa takia huonoon asemaan. Silloin kun kutsutaan todistamaan isäntiään vastaan, he tietävät, että elleivät „vaikene visusti", he erotetaan ja asetetaan mustallelistalle".

„Minä sanon: pankkiirien olisi etsittävä erotetut kirjurinsa, otettava heidät työhönsä ja ylennettävä heidät. Muussa tapauksessa pankkikirjurit järjestyvät ja menevät lakkoon union tapaan, jokainen mies, silloin kun joku heidän tovereistaan erotetaan oikeudessa todenpuhumisen tähden. On kovin ikävää, ettei pankkisäädökset ole vielä päässeet niin korkealle, että kirjurit, jotka kieltäytyvät tekemästä rikosta, tarvitsevat elämälleen suojelusta rikoksentekijäin konnan koukkuja vas-

keää kaupunkia etelässä: Shong-Sham ja Nanchang. Ensinmainittu on Hunan maakunnan maakaupunki ja jälkimäinen Kiangsin maakunnan. Täten kahden tärkeän maakunnan paikallishallitukset joutuivat kapinallisten käsiin ja maa-ala, jossa he ovat isäntinä, lisäytyi enemmällä kuin puolella.

Chang-Shai on 300,000 asukkaan kaupunki ja on tärkeä kauppa keskus Hankowin ja Soutanin välisen rautatien varella. Hancehang on 100,000 asukkaan kaupunki, 200 mailia itä-etelään Hankowista.

Nyt on neljä, Kiinan kahdeksastatoista maakunnasta vallankumouksellisten hallussa. — Sze-Chuen, josta vallankumousliike alkoi, Hupeh, Hunan ja Kiangsi. Jos vallankumouksellisten onnistuu saada haltuunsa Nauking, jossa puolustusväen sanotaan olevan osaksi vallankumouksellista, niin silloin he saavat haltuunsa kolme muuta maakunta, Kaug-Su, Kiang-Si ja Naug-Hwei.

Jantse-kiang joen laakso joutuu hiljalleen vallankumouksellisten valtaan.

Sotaministeri lähettelee hallituksen joukkoja.

Sotaministeri kenraali Jin Tehang näyttää saaneen puskettuksi joukkonsa Hanan-Hupen rajan yli ilman pienintäkään vastarintaa. Jotkut ovatkin sitä mieltä, että hän aikoo toimia nopeasti. Kaikesta huolimatta hänellä on pienempi armeija noin 15,000 miestä, joista ainoastaan kaksi pataljoonaa täysin luotettavia. Sentähden vallankumoukselliset eivät katsokaan hänen toimiaan kovin vakavalta kannalta.

Puute ampumavaroista.

Puute ampumavaroista on saattanut Manchum hallituksen suureen vaaraan. Tähänasti uskollisina pysyneet joukotkin katsovat sen jonkunlaiseksi heikkouden merkiksi hallituksen puolelta ja ovat valmiita yhtymään voittoisiin vallankumouksellisiin. Vallankumouksellisten jatkuvat voitot ovat rohkaisseet heitä, jotavastoin hallituksen joukoilta alituiset tappiot veivät vähänkin rohkeuden.

Kuoli ennen syntymistään.

Uuden työväenpuolueen perustamisesta ei tullutkaan mitään. — Vancouverin ammattiuniot, joiden hyväksyttäväksi unioiden keskuskomitea alisti Trainorin esityksen perustaa uusi työväenpuolue, vastustavat sitä.

Vancouver, B. C. lokak. 23 p. — Että Vancouverin ammattiuniot täydellisesti vastustavat uuden työväenpuolueen perustamista, kävi täydellisesti selville eilen iltaisessa ammattiunioiden keskuskomitean kokouksessa, jolloin saatiin lähes kaikilta yhdistyneiltä unioilta vastustava vastaus.

Canadan olisi sulettava ovensa.

CANADAN ARMELIJAISUUSLIITTOJEN YHTEISESSÄ KOKOUKSESSA TORONTOSSA ON PÄÄTETTY VAATIA HALLITUKSEN VIRKAMIEHILTÄ TARKKAA SIIRTOLAISASETUSTEN NOUDATTAMISTA.

Pelkäävät Canadan joutuvan talven ajalla muiden maiden työttömien armelijaisuuslaitokseksi.

Äskettäin pidetyssä armelijaisuusliittojen kokouksessa Torontossa oltiin hyvin tyytymättömiä sitä tapaa vastaan, jolla sirtolaisvirkailijat ovat täyttäneet Dominion siirtolaisuuslakeja ja päätettiin ryhtyä vaatimaan korjausta siihen. Edustajat väittivät Canadan siirtolaisvirkailijain joissakin satamakaupungeissa laskevan maihin aivan rahattomia kulkureita. Yhdysvaltain virkailijat ovat Canadasta Yhdysvaltoihin muuttavia kohtaan liiankin ankaria, useissa tapauksissa menevät yli valtansakin.

Rabbi Jacob, Torontosta, esitti kokoukselle asiain todellista tilaa. Hän sanoi nykyisin Yhdysvalloissa olevan kaksi miljoonaa työtöntä, joka luku aivan läheisessä tulevaisuudessa ainakin puolella lisäytyy. Jacob sanoi viimesten kahden viikon ajalla saaneensa sen kokemuksen, että suurin osa työttömistä koettaa päästä Canadaan. Jos heidät päästetään vapaasti, ilman minkäänlaisia rajotuksia tulemaan maahan, niin he keski talven aikana tulevat „maanvaivaksi" ja Canadassa nykyisin toimivat hyväntekeväisyyslaitokset käyvät kerrassaan riittämättömiksi.

Edellä lueteltujen syiden perustella kokous yksimielisesti päätti kirjottaa Canadan sisäasiain ministerille ja vaatia hänen katsomaan perään, että ainakin tulevien talvikuukausien ajalla siirtolailakeja tarkasti noudatettaisiin.

Yhdysvaltain työttömyyskauhu pelottaa jo canadalaisiakin. Se ei vaikuta ainoastaan „ihmisystävällisiin" seuroihin, vaan työläisiinkin. Työläiset näkevät rajan toisella puolella olevassa suuressa työttömäin armeijassa palkkansa alentajan ja mahdollisen hänen työstä pois sysääjän. Siis kurjuuden tuojan. Armelijaisuuslaitokset näkevät niissä syöjiä laihoille kukkaroilleen, jotka kyllä talvissa aikana tulisivat tarvituksi kotoisissakin nurkissa.

johtaja oli pakotettu keskeyttämään hänen puheenvuoronsa.

Saatuaan uudestaan puheenvuoron Trainor teki toisen hyökkäyksen Sosialist Party of Canadaa vastaan hiukan eri muodossa. Hän ehdotti, että kokous tuomitseisi kaikki poliittiset puolu-

Ainoastaan englantil. uudisasukkaita.

SUTHERLANDIN HERTTUA PYYTÄÄ CANADAN KAPITALISTEILTA AVUSTUSTA SIIRTOLAISUUS SUUNNITELMALLEEN.

Kannattaa ainoastaan englantilaisten ja skotlantilaisten Canadaan siirtymisen avustamista.

„Hänen ylhäisyytensä" Sutherlannin herttua, suurin maanomistaja Englannissa ja Canadassa, saapui t. k. 23 päivä Torontoon 6 viikkoa kestäneeltä lännen matkaltaan. Lännellä ollessaan hän teki valmistuksia yhä edelleen edistää „ihmisystävällistä" suunnitelmaansa tuottaa maatiloiltaan Skotlannista maanviljelijöitä Canadan lännellä oleville tiloilleen Ensi keväänä tulee jo suurempi farmarijoukko Skotlannista herttuan ostamille maille Länsi-Canadaan.

Herttua sanoi, että länsi olisi asutettava ruthenialaisten, galicialaisten ja duhoporien asemasta englantilaisilla ja skotlantilaisilla, joista kehittyisi „uskollisia canadalaisia". Hänen sanainsa mukaan ulkomaalaiset, jotka ovat ottaneet paljo maita länneltä, ovat „huonoja uudisasukkaita ja huonoja kansalaisia". He estävät maan tiheään asuttumista, koska brittiläiset ennakkoluuloineen eivät halua asettua lähelle heitä.

Sen sijasta herttua sanoi Englannista, Skotlannista ja Yhdysvalloista tulleiden siirtolaisten olevan hyviä uudisasukkaita. Yhdysvalloista tulleet maanviljelijät tulevat nyt jo hyvin omillaan toimeen, he kun ovat selvillä amerikalaisesta maanviljelyksestä,mutta englantilaiset ja skotlantilaiset tarvitsevat jonkun verran rohkaisua ja avustusta.

„Herttua aikoo tehdä tien heille tasaiseksi."

Hän on ostanut 2,500 eekkeriä käsittävän maapalan läheltä Clydeä, Alta,. Canadian Pacific ja Canadian Northern teiden välistä, jossa hän on jo pannut maanviljelyksen alulle. Valitut miehet Skotlannissa olevilta tiloilta tuodaan hoitamaan niitä. Miehet voivat ostaa maan (jos kykenevät) itselleen viiden tai kymmenen vuoden sisällä — tältä „ihanan ihmisystävälliseltä" herralta. Ehdot kuuluvat olevan samanlaisia kuin ne, joilla Canadian Pacific yhtiö möi maita Etelä-Albertassa.

„Omalle 1,500 eekkerin maatilalleen lähelle Edmontonia hän tuopi maaorjiaan Skotlannista o pettelemaan canadalaista maanviljelystä. Heilläkin on ajanoloon oikeus ostaa itsensä vapaaksi. Toisin sanoen he saavat ostaa herttualta palan maata säästörahoillaan, jos heillä sattuu sellaisia olemaan.

Herttuan vierailun päätarkoitus

kuitenkin on kiinnittää huomattavien canadalaisten mieliä syndikatin muodostamiseen, jonka tarkotus on hankkia „hyviä siirtolaisia lännelle." Sillä tavalla tehtynä „epämieluiset" siirtolaiset jäisivät joukoissa Canadan rajain ulkopuolelle ja ainoastaan hyvin halutut ja valitut tulisivat oikeisiin paikkoihinsa. Herttua esitti kysymyksensä ei rahanteko, vaan puhtaasti ihmisystävällisenä suunnitelmana. Hän tahtoi Canadan rahamiehiltä ja maakuntien hallituksilta niin paljo avustusta sille kuin suinkin mahdollista. Hallitusten osa tässä asuttamistyössä tulisi olemaan teiden y. m. välttämättömien töiden teko.

Jos mikään, niin tällainen asuttaminen on suurta huijausta siirtolaisten kustannuksella. Sitä ovat Canadian Pacific ja Canadian Northern harjottaneet vuosikausia, mutta yhtiöiden johtomiehillä näkyy olleen vielä senverran hävyntunnetta ettivät ole tehneet siitä „ihmisystävällistä" liikettä, vaan ovat tyytyneet esittämään sen puhtaana liikeyrityksenä Herttua on lyönyt laudalta hävyttömyydessä amer. kalaiset kapitalistit

Nikolaiko murhattu?

Sanomalehdissä kiertelee huhu, että Venäjän keisari Nikolai II olisi murhattu matkalla ollessaan.

Lontoo, lokak. 26 p. — Täällä, Vienissä ja Berliinissä on tänä aamuna ollut liikkeellä huhu, että Venäjän keisari Nikolai II olisi murhattu. Lontoosta ja kahdesta muusta edellämainitusta paikasta on on tehty huolellisia tiedusteluja huhun todenperäisyydestä, mutta sille ei ole saatu pienintäkään vahvistusta. Keisari on ollut matkoilla etelä-Venäjällä ja nyt sanotaan olleen Jalta-nimisessä paikassa Kriminniemimaalla.

KOHTELEVAT VENÄLÄISEEN TAPAAN TYÖLÄISIÄ.

Amerikalaisia työläisiä pieksetty ja raahattu kaivantoihin, vaimoja kohdeltu raa'asti kun heidän puolisonsa kuuluivat unioon.

New Jerseyssä, missä isänmaanystävät nousivat, taistelivat, kärsivät ja kaatuivat vapauden puolesta, käytetään keinoja, jos ei raaempia, niin ainakin niin tyrannimaisia kuin Venäjälläkin työl. yhteishengen särkemiseksi. Miehiä on raahattu kodeistaan ja pakotettu, vastoin heidän omaa tahtoaan työskentelmään kaivannoissa. Heitä on raa'asti pieksetty ja vangittu; heidän kotinsa ovat saastutettu ja vaimoille tehty raakaa väkivaltaa, ja joitakin karkotettu kokonaan pois kylistä, kun he uskalsivat olla union miehiä. Lähiseudun työläiset ovat joutuneet kysymään toisiltaan: „Asummeko me Yhdysvalloissa, vaiko Venäjällä?"

New York World julkaisee seuraavan Franklin Furnacesta, N. J., saamansa kirjeen:

„Tämä 1,800 asukasta käsittävä kaivoskylä on viime päivien aikana kokenut laittomuuksia, samanlaisia kuin California '49.

„Kun New Jersey Zinc yhtiö oli kieltänyt työläisiltään oikeuden järjestyä ja oli erottanut parikymmentä miestä, jotka siitä huolimatta olivat liittyneet unioon, hyökkäsi asestettu roistojoukko kaivosmiesten koteihin, raahasi heidät kaivokseen työhön tai määräsi poistumaan paikkakunnalta.

„Franklin Furnace sijaitsee kauniissa Walkill laaksossa ja on syrjäinen kaivoskylä. Sen ainoa teollisuuslaios on New Jersey Zinc yhtiön kaivos, jonka ympäristöllä kaivosmiehet asuvat yhtiön omistamissa huoneissa — ja yhtiö omistaakin melkein kaikki mitä kylässä omistamisen arvoista on—yksin kaivosmiesten y. m. työläisten hengenkin."

New York World, erään työläisen antamien varmojen tietojen mukaan kertoo, että asestettuja miehiä murtautui työläisten asunnoihin, tekivät heille ja heidän vaimoilleen raakaa väkivaltaa. Osa miehistä vietiin vankilaan ja toiset karkotettiin kylästä kun he eivät eronneet uniosta. Kylän pastori, isä McGuinnero sanoi: „Miehille sanottiin, että elleivät he pukeudu ja lähde työhön, heidät viedään vankilaan. Seurauksena siitä oli että paikallinen vankila oli sinä päivänä täynnä miehiä. Nyt he ovat kaikki ulkona, mutta minä en tiedä missä."

Komppania ei tyydy maan, kaivannon, kauppojen, huoneiden y. m. omistamiseen, se tahtoo omistaa työläisensä sieluineen ja ruumineen. Union tarkoitus olisi vapauttaa miehet, naiset ja lapset, mutta kylän virkailijat ja verihurtat ryhtyivät pyssyillä täyttämään lakia, särkemään työläisten järjestöjä ja pitämään työläiset orjuudessa.

American Federation of Labor, saatuaan tietää yhtiön raa'asta menettelystä, lähetti organiseeraaja Stuart Reidingin puollustamaan työläisiä.

Afrikan sotanäyttämöltä.

Kahdeksaan tuhanteen nouseva Italian armeija joutunut häviölle lähellä Barkoa. Italia aikoo kohdella turkkilaisia suojelusjoukkoja kapinallisina.

Berlin, lokak. 24 p. — Konstantinopolista tullut erikois-sähkösanoma kertoo Turkin sisäasiain ministeristön saaneen tiedon taistelusta, jossa turkkilaiset ja arabialaiset yhteisin voimin voittivat 8000 miehen suuruisen Italian armeijan.

Italialaiset menettivät 800 miestä turkkilaisten mieshukka oli 115 miestä. Italialaiset jättivät jälkeensä suuret määrät aseita ja ampumavaroja. — Uutisen todenperäisyyttä epäillään.

Kohdellaan suojelusväkeä kapinallisina.

Rooma, Italia, lokak. 25 p. — Italia, Tripolin ja Cyrenen rannikon valloittajana ja sisämaahan johtavien karavaniteiden valtijana aikoo kohdella turkkilaisia suojelusjoukkoja kapinallisina ja ilmottaa suurvalloille Ottoman hallituksen päättymisestä Pohjois-Afriikassa. Italia myöskin tulee julistamaan alusmaakseen Välimeren rannikolla olevan Egyptin ja Tunisssin välisen alueen.

Kysymys kansalaisoikeuksista.

Uuden Ontarion lapsipuolen asemassa olo ja siellä harjotettu virkavalta aiheuttavat suurta tyytymättömyyttä kansan keskuudessa. Vaatavat uuden Ontarion erottamista eri maakunnaksi.

Jo kauan, vuosikausia, on kytenyt uusontariolaisten mielissä kysymys erottaa Ontarion pohjoinen osa eri maakunnaksi omine paikallishallintoineen. Tällaisen on aiheuttanut maakunnan hallinnon taholta harjotettu maakunnan pohjoisen osan huonompana pitäminen. Hallitus ei ole näihinasti luovuttanut kylliksi rahoja teiden y. m. yleisten laitosten rakentamiseen, joka seikka on tehnyt sangen vaikeaksi uudisasukkaille asua pohjosilla auleilla,joilla elämä muutenkaan ei ole helppoa. Sensijaan on sama hallitus lainannut suurta, liiankin suurta huomiota Ontarion vanhimman osan edistämiselle. Ontarion hallitus on Hydro Electric Comission avulla hankkinut sähköä, valoa ja voimaa Niagara Penisula farmareille. Samalla aikaa on Pohjois-Ontarion uudisasukkaat jätetty vaille välttämättömiä teitä, joiden avulla voitaisiin edes elantovälineitä hankkia. Koulut ovat Pohjois-Ontariossa harvinaisuustavaraa, jota vastoin niitä on hyvinkin runsaasti annettu maakunnan itäiselle osalle.

Tällainen rahallinen luokittelu on saanut aikaan sen, että omistavatkin luokat ovat olleet ja yhäkin ovat tyytymättömiä Ontarion maakunta-hallitukseen.

Mutta on olemassa toinen syy, joka saattaa tyytymättömyyttä aikaan luokkatiedottomien työläistenkin keskuudessa, se on: kansalaisoikeuksien ja vapauden kieltäminen. Työläisiltä Teminskamin ja Porcupinen kaivantoalueilla puuttuu todella kansalaisoikeuksia. Jos hän rakentaa „oman kodin", kuten on vielä tapana Canadassa, on hän täydellisesti kaivosyhtiön mielivallan alainen. Yhtiö voi, jos työläinen tulee sille „epämieluiseksi, milloin hyvänsä karkoittaa hänet maaltaan. Kaikissa paikoissa eivät edes kaivosyhtiötkään tiedä onko maa, jota sanoo „omakseen" hälle kuuluvaa, mutta paikalliset „käskynhaltijat kyllä avustavat häntä työläisten karkotuksessa.

Köyhät uudisasukkaat ovat tyrannimaisen hallituksen virkailijan mielivallassa, jonka sana on laki mikäli on kyseessä homestead maita koskevat säädökset. Heillä ei ole minkäänlaisia oikeuksia, mutta saavat elää ja asustella hallituksen maita niin kauan kuin eivät riko virkailijan oikkuja.

Äänestys, jonka pitäisi olla salainen, onkin vain julkista narripeliä. Työläinen, joka äänestää vastaan konservatiivien ehdokasta, saa potkut työstään ja uudisviljelijä maaltaan. Kaikki on tehtävä, kuten Torontosta nimitetty „käskynhaltija" määrää.

Oikeudenkäynti työläisiä kohtaan on myöskin suoraa vääryyttä. Toronton hallituksen nimittämällä virkamiehellä on ylivalta oikeudenkin yli. Oikeuden käyttö ei ole edes muodollisestikaan samanlaista kun on muissa osissa maata, vaikka sen käyttö ei ole kehuttavaa muuallakaan.

Näiden syiden johdosta lausuukin eräs huomattu porvarilehti, että „vaikka rahakysymys on tärkeä, niin kansalaisvapauden riistämisen poistaminen on tärkeämpi!"

Porvarilehdet koettavat agiteerailla, että jos vain maakunta jaetaan kahtia, niin tällainen luokittelu loppuu. Heidän väitöksessään on perää ainoastaan mikäli se koskee kouluille, teille, y. m. luovutettavia varoja. Niistä ehkä pääsisi Pohjois-Ontariokin paremmin osalliseksi, jos maakunta jaettaisiin kahtia. Mutta työläiset jäisivät yhä edelleen lapsipuolen asemaan oikeuden saannin suhteen, vaikka maakunta jaettaisiinkin. Ainoa keino millä se voidaan poistaa on äänestää työläisiä Ontarion lainlaatijakuntaan ensi joulukuussa.

Ei ole taattu heidänkään asemansa.

Pankkikirjurit, jotka todistivat valtion puolesta Charles C. Morsen tutkinnossa ovat joutuneet hylkimisen alaiseksi.

Valtion asianajaja Wisen kertomuksen mukaan New Yorkin pankkikirjurien täytyy „visusti vaijeta" tai väärin vannoa oikeudessa mustaan listaan joutumisen uhalla kun työnantajien rehellisyys on kysymyksessä.

Puhuessaan New York Chapter of American Institution of Banking kokouksessa valtion asianajaja sanoi, että yksikään pankkikirjuri, joka puhui totta hallituksen johtamassa Charles A. Morsen tutkinnossa Pohjois-Amerikan kansallispankissa ei ole voinut senjälestä sada paikkaa New Yorkissa.

Edelleen hän sanoi: „Silloin kun petoksia harjotetaan, niin niitä harjottavat pankin ylemmät virkamiehet, eikä alemmat. Nykyään on paljoa enempi epärehellisiä pankkivirkailijoita kuin varastavia kirjureita. Mutta kirjurit joutuvat riippuvaisuutensa takia huonoon asemaan. Silloin kun kutsutaan todistamaan isäntiään vastaan, he tietävät, että elleivät „vaikene visusti", he erotetaan ja asetetaan mustallelistalle".

„Minä sanon: pankkiirien olisi etsittävä erotetut kirjurinsa, otettava heidät työhönsä ja ylennettävä heidät. Muussa tapauksessa pankkikirjurit järjestyvät ja menevät lakkoon union tapaan, jokainen mies, silloin kun joku heidän tovereistaan erotetaan oikeudessa todenpuhumisen tähden. On kovin ikävää, ettei pankkisäädökset ole vielä päässeet niin korkealle, että kirjurit, jotka kieltäytyvät tekemästä rikosta, tarvitsevat elämälleen suojelusta rikoksentekijäin konnan koukkuja vastaan."

Hiiltä vuosisadoiksi.

UUSIA RIKKAUKSIA LÖYTYY CANADAN AARNIOMETSISTÄ.

Entinen Dominion hallituksen geologisen retkikunnan jäsen Mc Evoy väittää Skeena joella, B. C., olevan hiiltä vuosisadoiksi käyttämään maailman teollisuutta.

Vancouver, B. C., lokak. 25 p. — James McEvoy, entinen Dominion hallituksen geologisen tutkijakunnan jäsen ja Crow's Nest Pass Coal Companyn insinööri, on nyt palannut Western Development yhtiön hiilikentiltä Skeenajoelta, 130 mailia pohjoiseen Hazeltonista. Hän väittää vuonna 1903, edellämainitussa paikassa tekemänsä löydön olevan sangen arvokkaan. Siellä on lukuisia hiilikerrostumia, hiilipitoisuus ollen 81 aina 88 prosentia, joita on avattu tänä vuonna. Kenttä on laaja, josta saadaan kaivaa hiiltä satoja vuosia, McEvoyn lausunnon mukaan.

McEvoyn vuonna 1903 tekemä löytö on nyt Western Development yhtiön hallussa. Tietysti British Columbian hallitus on antanut ne sille ilmaiseksi, maan edistystä ja hyvinvointia silmällä pitäen. Maastamme lööytyy joka päivä yhä uusia luonnonrikkauksia, joiden arvo nousee miljooniin dollareihin, mutta niistä tuleva hyöty ei auta työväestöä; se annetaan niille, joilla ennestäänkin on rikkauksia.

Kiinan kapina.

Kapina levenee pohjoisiin maakuntiin. Kaksi tärkeää satamakaupunkia etelässä on kapinallisten hallussa. — Sotaministeri lähettelee joukkoja kapina-alueille.

Peking, lokak. 25 p. — Vallankumouksellinen henki leviääa pohjoiseen ja etelän. Ne, jotka uskoivat pohjoisten maakuntien yhtenäisesti puolustavan Manchuu hallitusta ovat suuresti erehtyneet.

Tänäpäivänä saatiin tietää, kapinallisten voittaneen kaksi tärkeää kaupunkia etelässä: Shong-Sham ja Nanchang. Ensinmainittu on Hunan maakunnan maakaupunki ja jälkimäinen Kiangsin maakunnan. Täten kahden tärkeän maakunnan paikallishallitukset joutuivat kapinallisten käsiin ja maa-ala, jossa he ovat isäntinä, lisäytyi enemmällä kuin puolella.

Chang-Shai on 300,000 asukkaan kaupunki ja on tärkeä kauppa keskus Hankowin ja Soutanin välisen rautatien varella. Hanehang on 100,000 asukkaan kaupunki, 200 mailia itä-etelään Hankowista.

Nyt on neljä, Kiinan kahdeksastatoista maakunnasta vallankumouksellisten hallussa. — Sze-Chuen, josta vallankumousliike alkoi, Hupeh, Hunan ja Kiangsi. Jos vallankumouksellisten onnistuu saada haltuunsa Nauking, jossa puolustusväen sanotaan olevan osaksi vallankumouksellista, niin silloin he saavat haltuunsa kolme muuta maakunta, Kaug-Su, Kiang-Si ja Naug-Hwei.

Jantse-kiang joen laakso joutuu hiljalleen vallankumouksellisten valtaan.

Sotaministeri lähettelee hallituksen joukkoja.

Sotaministeri kenraali Jin Tehang näyttää saaneen pusketuksi joukkonsa Hanan-Hupen rajan yli ilman pienintäkään vastarintaa. Jotkut ovatkin sitä mieltä, että hän aikoo toimia nopeasti. Kaikesta huolimatta hänellä on pienempi armeija noin 15,000 miestä, joista ainoastaan kaksi pataljoonaa täysin luotettavia. Sentähden vallankumoukselliset eivät katsokaan hänen toimiaan kovin vakavalta kanpalta.

Puute ampumavaroista.

Puute ampumavaroista on saattanut Manchum hallituksen suureen vaaraan. Tähänasti uskollisina pysyneet joukotkin katsovat sen jonkunlaiseksi heikkouden merkiksi hallituksen puolelta ja ovat valmiita yhtymään voittoisiin vallankumouksellisiin. Vallankumouksellisten jatkuvat voitot ovat rohkaisseet heitä, jotavastoin hallituksen joukoilta alituiset tappiot veivät vähänkin rohkeuden.

Kuoli ennen syntymistään.

Uuden työväenpuolueen perustamisesta ei tullutkaan mitään. — Vancouverin ammattiuniot, joiden hyväksyttäväksi unioiden keskuskomitea alisti Trainorin esityksen perustaa uusi työväenpuolue, vastustavat sitä.

Vancouver, B. C. lokak. 23 p. — Että Vancouverin ammattiuniot täydellisesti vastustavat uuden työväenpuolueen perustamista, kävi täydellisesti selville eilen iltaisessa ammattiunioiden keskuskomitean kokouksessa, jolloin saatiin lähes kaikilta yhdistyneiltä unioilta vastustava vastaus. Joiltakin unioilta ei ole vielä tullut vastausta, mutta mikäli tähän asti saatujen tietojen perusteella voitaan päättää, niin nekin katsovat jotenkin karsaasti uuden puolueen perustamishommaa ja niin muodoin koko esitys tulee kumotuksi.

Trainor oli taistelutuulella. Hän esitti päätösesityksen, jossa tuomitaan Canadan sosialistipuolueen agitatsioni petolliseksi ja vihamieliseksi järjestyneelle työväelle. Hän väitti esityksensä kumoamisen merkitsevän, että Vancouverin ammattiunionistit hylkäävät ajatuksenkin perustaa työväen politillinen puolue. Trainor meni sosialistein loukkaamisessa niin pitkälle, että puheenjohtaja oli pakotettu keskeyttämään hänen puheenvuoronsa.

Saatuaan uudestaan puheenvuoron Trainor teki toisen hyökkäyksen Sosialist Party of Canadaa vastaan hiukan eri muodossa. Hän ehdotti, että kokous tuomitseisi kaikki politilliset puoluett, jotka ovat leväperäisellä tai vastustavalla kannalla työväen taloudellista järjestymistä kohtaan. Tämäkin esitys kumottiin. Sen jälestä seurasi kuuma väittely sosialistein ja Trainorin ja hänen seuralaistensa välillä.

Kaikesta huolimatta näyttää siltä, että ensin niin lupaavalta näyttävän „vapaamielisen työväenpuolueen" perustamisesta ei tulekaan mitään Vancouverissa. Sikäläiset sosialistit jos olisivat hiukkaisenkaan käytännön miehiä, niin he kyllä hyvin helposti voisivat hallita aseman. Jos Socialist Party of Canada olisi seurannut aikaansa, ei tuollaisia puoluneen perustamispuuhia pälkähtäisi ammattiunionistein päähänkään.

Canadan olisi sulettava ovensa.

CANADAN ARMELIAISUUSLIITTOJEN YHTEISESSÄ KOKOUKSESSA TORONTOSSA ON PÄÄTETTY VAATIA HALLITUKSEN VIRKAMIEHILTÄ TARKKAA SIIRTOLAISASETUSTEN NOUDATTAMISTA.

Pelkäävät Canadan joutuvan talven ajalla muiden maiden työttömien armelijaisuuslaitokseksi.

Äskettäin pidetyssä armelijaisuusliittojen kokouksessa Torontossa oltiin hyvin tyytymättömiä sitä tapaa vastaan, jolla siirtolaisvirkailijat ovat täyttäneet Dominion siirtolaisuuslakeja ja päätettiin ryhtyä vaatimaan korjausta siihen. Edustajat väittivät Canadan siirtolaisvirkailijain joissakin satamakaupungeissa laskevan maihin aivan rahattomia kulkureita. Yhdysvaltain virkailijat ovat Canadasta Yhdysvaltoihin muuttavia kohtaan liiankin ankaria, useissa tapauksissa menevät yli valtansakin.

Rabbi Jacob, Torontosta, esitti kokoukselle asiain todellista tilaa. Hän sanoi nykyisin Yhdysvalloissa olevan kaksi miljoonaa työtöntä, joka luku aivan läheisessä tulevaisuudessa ainakin puolella lisäytyy. Jacob sanoi viimesten kahden viikon ajalla saaneensa sen kokemuksen, että suurin osa työttömistä koettaa päästä Canadaan. Jos heidät päästetään vapaasti, ilman minkäänlaisia rajotuksia tulemaan maahan, niin he keski talven aikana tulevat „maan vaivaksi" ja Canadassa nykyisin toimivat hyväntekeväisyyslaitokset käyvät kerrassaan riittämättömiksi.

Edellä lueteltujen syiden perustella kokous yksimielisesti päätti kirjottaa Canadan sisäasiain ministerille ja vaatia hänen katsomaan perään, että ainakin tulevien talvikuukausien ajalla siirtolailakeja tarkasti noudatettaisiin.

Yhdysvaltain työttömyyskauhu pelottaa jo canadalaisiakin. Se ei vaikuta ainoastaan „ihmisystävällisiin" seuroihin, vaan työläisiinkin. Työläiset näkevät rajan toisella puolella olevassa suuressa työttömäin armeijassa palkkansa alentajan ja mahdollisen hänen työstä pois sysääjän. Siis kurjuuden tuojan. Armelijaisuuslaitokset näkevät niissä syöjiä laihoille kukkaroilleen, jotka kyllä talvissa aikana tulisivat tarvituksi kotoisissakin nurkissa.

Synnyinmaastamme

NE VIIPURIN SALAPERÄISET „LAUKAUS"-HISTORIAT.

Komendantin kirje kuvernöörille ja etsivän poliisin toimeenpaneman tutkimuksen tulokset.

„Karjala"-lehti julkaisee seuraavan jutun:

Joku aika takaperin julkaisi „Nov. Vremja" kaksi Viipurista saamaansa sähkösanomaa, joista toisessa kerrottiin, että kun muutamat venäläiset upseerit olivat ajelemasa automobiililla lähellä Viipuria, ammuttiin heitä kohti laukaus metsästä, jolloin luoti osui automobiilin pyörän kumirenkaaseen, joka puhkesi. Toisessa kerrottiin, että Papulan luona oli yöllä ammuttu, jolloin luoti oli suhahtanut muutamien mainitulla sillalla kulkeneiden **venäläisten** upseerien korvien ohi.

Mainitut upseerit ovat asiasta tehneet samallaisen ilmiannon Viipurin linnoituksen komendantille, joka kääntyi sitte asiassa läänin kuvernöörin puoleen kirjeellä, jossa hän m. m. sanoo

„Olen vakuutettu siitä, ettei Viipurin kaupunin asujamiston enemmistö voi suosia tällaisia rikoksellisia ilmiöitä, joihin syyllisiä ei ole saatu kiinni ja jotka siten jäävät rankaisematta.

Väestön on oman hyötynsä tähden annettava avustusta viranomaisille ja pidättää moiset ilkiöt eikä suojella heitä. Paikalliset sanomalehdet pitävät tuon tuostakin näitä tekoja provokatsionina; meidän silmissämme on provokaattori rikollinen. Otaksun, että samaa mieltä on myöskin yleisö ja sen vuoksi on sitä suuremmalla syyllä pidettävä sellaiset henkilöt ja asetettava heidät ankaraan syytteeseen.

Väestön tulee tietää, että kaikki rikolliset teot sotilashenkilöjä kohtaan voivat johtaa erittäin ikäviin seurauksiin ei ainoastaan kaupungin asukkaille, vaan koko minun hoitooni uskotulle linnotusalueellekin ja minä olen virkani puolesta ja lain nojalla velvollinen ryhtymään äärimäisen anriin toimiin, jotka koskevat koko väestöä, estääkseni linnoitusalueen sotilashenkilöitä vastaan suunnatut loukkaukset ja murhayritykset sekä yleisen rauhan ja järjestyksen häiriöt linnoituksen piirissä."

Lopuksi pyytää komendantti saattamaan tämän kaupungin ja linnotusalueen väestön tietoon.

Sittemmin on etsivässä osastossa toimitettu näiden asioiden johdosta kuulustelu, jossa on ilmennyt seuraavaa:

Ensimäisen tapauksen johdosta kuulusteltiin kolmea upseeria, jotka viime syysk. 1 p. olivat ajaneet automobiililla n:o 8 Havin tiellä ja jotka kertoivat, että automobiiliä kohti oli metsästä ammuttu laukaus ja samalla oli halennut automobiilin pyörärengas. Automobiilin ohjaaja Artur Kukkola taas kertoi, ettei hän ollut kuullut laukausta, vaan että pyörän kumi oli itsesään halennut, jollaista tapahtuu usein.

Toisen tapauksen johdosta on kuulusteltu niinikään kolmea upseeria, jotka samana päivänä, jolloin toim. Airola karkotettuna matkusti Viipurista, klo 12 illalla kulkivat Papulaan vievällä rautatiensillalla ja jolloin rautatien torilta kuului laukaus. Upseerit kertoivat, ettei mitään luotia ol-

VERITYÖ PIEKSÄMÄELLÄ; SULHANEN MURHANNUT MORSIAMENSA.

T. k. 1 p:nä klo 1 aikaan päivällä tapahtui kauhea murha Pieksämäellä Montolan kylässä. Talollisen poika Aksel Kuhmonen Pieksämäen Vanajan kylästä oli mainitun päivän edellisenä lauantai-iltana sanotussa Montolan kylässä olevaan Hietaselän taloon, jonka talon tytär Hanna Riipinen oli hänen kihlattu morsiamensa. Sunnuntaina poislähtiessään talosta oli hän ottanut rattailleen myös morsiamensa. Ajettuaan noin kilometrin matkan talosta oli hän ensin koettanut puukolla **viiltää morsiamensa kurkun** poikki, mutta tämä pääsi hyppäämään alas rattailta, jolloin mies hyppäsi perästä ja löi morsiamensa vatsan puhki, niin että suolet tulivat näkyviin. Kauhean tekonsa tehtyään juoksi murhaaja metsään ja saapui itse puolenpäivän tienoissa poliisiviranomaisten luo ilmottamaan tapahtumasta. Poliisiviranomaiset pidättivät hänet.

Näin petomaisella tavalla raadeltu Hanna Riipinen vietiin kotiinsa, jossa kuolema korjasi hänet vasta 5—6 illalla. Koko ajan oli hän täydessä tajunnassaan. Hanna Riipinen oli vasta 19 vuotias ja murhaaja Aksel Kuhmonen vähän yli 20 v. ikäinen.

SSyynä kauheaan tekoon olivat morsiamen ja sulhasen väliset rakkausseikat. Morsian ei ollut pitänyt kiirettä avioliiton solmimisessa.

Murhaaja Aksel Kuhmosessa on jo lapsena huomattu heikkopäisyyden oireita ja on hän tehnyt tekonsa luultavasti mielenhäiriössä.

Poliisitutkinnossa on murhaaja tunnustanut suunnitelleensa tekoansa jo kauemmin, aikoen ensin murhata itsensä, mutta luopuen siitä, päättänyt murhata morsiamensä. Syytä hänen tekoonsa ei ole saatu tarkemmin selville. Tiedetään vaan ,että hän oli kiirehtinyt jostakin syystä naimisiin menoa, mutta kumpaisenkin vanhemmat ovat tätä vastustaneet asianomaisten nuoruuden tähden. Lähemmin tarkastettaessa murhatun ruumista on tavattu siinä kaikkiaan 13 haavaa, 5 vatsassa ja loput käsissä ja muissa ruumiin osissa, sitäpaitsi olivat hänen vaatteensa kokonaan rikkileikellyt.

UNI.

Miksi miljoneerit tulevat sosialisteiksi.

Kirj. Aug. Palm.
Suom. L. M.

Isänmaanystävä poloiset, ikävä eika on elettävänämme, yksi vastoinkäyminen seuraa toistaan ja vanha sananlasku käy toteen :yksi onnettomuus tapahtuu harvoin, ettei sitä seuraa toinen.

Mitä kaikkia vastuksia onkaan ollut viime aikoina edessämme. Ja syynä, aiheuttajana ja alkuna kaikkeen tähän ovat olleet nuo kirotut sosialistit. Minkä helvetillisen tuskan ovatkaan isänmaamme ystävät saaneet kärsiä ihan sosialistien tähden, kuinka he eivät ole vielä tehneet ryöstöhyökkäystä isänmaanystävien omistamille alueille, johon kenelläkään toisella kuin heillä ei ole oikeutta astua jalkaansa. Maanviljelijämme esim., ennen isänmaanystäviemme vahvin linnoitus kilpi, jonka he asettivat sosialisti-

kun miljoneerit tulevat sosialisteiksi?

Hukan ajat lähestyvät Hildenrandille, Ljunglundille ja pojalleen Bon Soirille.

Äskettäin maatessani pikälläni vuoteella tupruttaen tupakkapiippuani ajattelin kuinka ylösalasin kaikki on maailmassamme. Olin saanut käsiini äskettäin Hildebrandin synkkämielisen kyhäyksen St. Dagbl:ista joka oli kirjotettu aiheesta, kun eräs miljoneeri oli liittynyt sosialidemokraattiseen puolueeseen. Ajattelin mikä voi olla se varsinainen syy tällaiseen ilmiöön ja kuta enemmän kuvittelin sitä, tulin siihen johtopäätökseen, että se ei ole mitään ihmeteltävää, että miljoneeri, joka omaa todellista sivistystä, ajattelee oikein tosiperäisesti, kuvittelee yhteiskunta asemaa ja miljoneerien tilaa, niin emme yhtään ihmettele, että heistä tulee sosialisteja, sillä yhtään ihmistä aikanamme ei ole niin surkuteltavassa asemassa kuin miljoneeri. Kansalla on kaikkea, mutta miljoneerillä ei mitään. Ei ole yhtään miljoneerien kultaista jumalaa, ei yhtään miljoneerien sairaalaa ei yhtään teatteria erittäin miljoneerejä varten, ei edes kultaa tai juvelikauppaa ainoastaan miljoneereille ja minä surkuttelisin niitä kauppiaita jotka päättäisivät tehdä kauppaa ja elää ainoastaan sillä mitä saavat miljoneereille myytyä. Kaikki toiset ihmiset ovat jostain merkityksestä, mutta miljoneerit eivät mistään. Ei yksikään käsi ojennu noiden viheliäisten puoleen muulloin kuin kerjätessä. Miljonaari poloiset.

Nämä olivat ne ajatukset ja kuvittelut, jotka risteilivät aivoissani, mutta ajattele kumminkin, jos olisi miljoneeri ...

Mitenkä tämä kaikki oli käynyt päinsä, sen tulkoon ja tietäköön n. k. paholainen, mutta miljoneerinä olin minä, kultakasa, joka makasi pöydällä, setelikimppu ja valtion obligatsionit, joita pitelin kädessä olivat jäävväämättömänä todistuksena siitä. Herra jumala, mikä onni.

Mitä sinä nyt teet, pieni Augusti? odotahan ähän, nyt tiedän! Teet matkan ympäri maailman, kuinka ihanaa nähdä vieraita maita, maailmanosia ja vieraita kansanrotuja, katsele, mieti ja täysin siemauksin nauti maapallomme ihanuudesta, kaikesta siitä mitä maa voi sinulle tarjota. Mutta ennenkuin matkalle, täytyy mennä tuttavan suutarin tykö saadakseni parin uusia saappaita, ne voivat olla tarpeen, kun on lähdettävä sellaiselle reisulle.

— Saappaita, mitä sinä ajattelet — matkustaa ympäri maapallon, miljoneeri, se olen minä myös vastasi suutari ja aijon tehdä myöskin pienen huvimatkan murheenlaaksomme ympäri, mutta jonka, kuten toivon miljonaarimme myöskin auttavat meitä tehdessämme se paratiisiksi.

— Silloin tehkäämme seuraa, puhelin, mutta tulehan nyt, että otetaan ensin jäähyväislasi!

— Kiitos, vastasi suutari, minä juon ainoastaan maitoa, eilen minä tulin ehdottoman raittiiksi.

— Juo mitä haluat, minä otan viskitotin, sillä en ole vielä kerinnyt tulemaan raittiuden harrastajaksi. Hyvää päivää Juoppo, tarjooppa meillekin vähäsen virvoketta.

— Tarjotkaa itse miten parhaiten voitte, minä en tarjoa, tulin miljoneeriksi eilen, vastasi Juoppo.

— Me voimme tarjota itse, voin kyllä avata pullon.

kaikki ovat tulleet miljoneereiksi. Tiketti Pariisiin!

— Ei myydä tikettejä. Junaa ei mene, rautatietyöläiset ovat tulleet miljoneereiksi.

— Murhaavan yksinkertainen toimi oli olla miljoneerinä, puheli suutari, sillä ei voi elättää varmaankaan itseään.

— Sinulla on oikein tässä, veljeni vastasin, ottaessani kourallisen kultarahoja taskustani ja sangen tarkasti katsellen niitä.

Samassa tuli meitä vastaan yksi köyhän saatana, oikea ryysymekko, jyrsien leivänpalasta.

— Anna tänne, huusin ja ojensin kultakolikon, tässä on maksu!

— Kultaa, sitä minulla on itsellänikin kylliksi, olen miljoneeri, vastasi ryysyläinen pistäessään viimeisen leivänpalan suuhunsa.

Taivas ja helvetti, vatsa alkoi yhä enemmän ja enemmän vallankumoukselliseksi, hullun tavoin huutivat miljoneerit, tuli ääretön sekasotku, jota en voi kuvailla.

Viimein, mutta mistä löysin itseni. — Näytös oli muuttunut, täällähän oli yltäkylläisyyden jumalan siunaus, sekä ruuastaettä juomasta.

Syöksin sisälle leipomoon, josta tunki ulos vasta leivotun leivän maukas haju. Samassa heitin kultakolikon eteen, lausuen: „Antakaa minulle joitakin leipiä", mutta joutukaa, olen nääntymäisilläni nälkään". Tyttö katseli ihmeissään vuoroin minua ja kultakolikkoa ja viimein hän lausui:

— Näyttäkää työtodistuksenne, ilman sitä ette saa leipää tässä maassa.

— Työtodistus, huusin ja otin esille täysinäisen lompakkoni, josta otin tuhannen kruunun setelin ja viskasin hänelle tässä on todistus, jonka sanotaan kelpaavan, ota ja pidä se, mutta tänne leipää.

Hän katseli minua, surumielisesti pudistaen päätään, tarkastellessaan tuhannen kruunun seteliä. Hän antoi sen minulle takaisin ja sanoi:

— Tämä ei kelpaa tässä maassa.

— Ei kelpaa, huusin minä. Mitä tuhansia sitten minun miljoonillani on virkaa? Täytyykö miljoneerinä kuolla nälkään. Ovi aukeni toisesta huoneesta ja sisälle astui valkeahapsinen vanhus.

— Minä olen kuullut keskustelunne tytön kanssa, hän alotti puheensa — ja ymmärrän, että pidätte ihmeellisenä maata, johon olette tulleet, jossa ei saa mitään rahalla, van ainoastaan työtodistuksella.

Sanomme siihen syyn. Nuoruuteni aikoina oli täälläkin toisin silloin oli meillä sekä rahaa että miljoneereja, mutta silloin oli myöskin paljon köyhiä ja kerjäläisiä. Eräänä päivänä kokoontuivat työläiset koolle ja hyväksyivät lain, jonka mukaan he eivät enää antaneet työnsä tuloksia kenellekään toiselle paitsi joka teki hyödyllistä työtä, silloin täytyi miljoneerien peräytyä ja hävitä. Meillä ei ole enää yhtään miljoneeriä, vaan ei meillä ole myöskään yhtään köyhää eikä kerjäläistä, ainoastaan työläisiä, jotka yhteisen työskentelyn kautta kaikkien eduksi koettavat rakentaa mahdollisen onnellista yhteiskuntaa, sellaista kun ihmiselle on mahdollista luoda, siinä he työskentelevät yksi kaikkien ja kaikki yhden eduksi.

Vanhus vaikeni ja heitti tutkivan katseensa minuun. —

Kolahdus, minä säikähdin ja heräsin, se oli piippu, joka putosi lattialle ja herätti minut.

Ihmeellinen uni, ajattelin, mutta samalla kertaa opettavainen.

Sosialistiosaston Ravintola

Temppelin alakerrassa

on paras ja huokein ravintola tässä kaupungissa.

Ruokaa, kahvia ja teetä tarjoillaan ravintolassa kaikkina aikoina ravintolan aukiollessa.

Parhain ja huokein paikka käydä ruokailemassa.

Sopivin paikka nuorille ja vanhoille istua iltaa ja ryypätä kuppi kuumaa.

314 Bay St. S. S. O. RESTAURANT 314 Bay St.

tias, oli hän suudellut itselleen ja itseltään yhtä monta sulhasta. Mutta kuudentoistavuotiaaksi ehdittyään oli hän suudellut itselleen pienen.

Nyt on hän suudellut itsellensä surun luultiin.

— Hitonmoinen tyllykkä! sanoivat miehet ja löivät käsiään yhteen.

Mutta hän suuteli poikaansa, jolle oli antanut viisitoista eri nimeä ja hymyili vaan.

— Mitä se tekee, mitä he luulevat, kun vaan saan suudella sinua, sydänkäpyseni.

Ja niin suuteli hän sydänkäpysensä kuoliaaksi.

— Hitonmoinen tyllykkä- sanoivat taasen miehet.

Mutta hän vaan nauroi ja meni palvelukseen herraskartanoon, jossa poika, se vanhin, suuteli häntä.

Silloin sairastui tyttö.

— Nyt olen minä suudellut tarpeekseni, sanoi hän.

Silloin tuli pastori herranehtoollinen mukanaan.

— Sinä olet suudellut liian paljon, sinä, sanoi hän. Ainoastaan Kristus voi sinut autuaaksi tehdä.

— Saanko minä suudella taivaassa? kysyi tyttö.

— Taivaassa ei suudella eikä olla suutelematta, vastasi pappi ankarasti.

— Mitä siellä sitte tehdän? huudahti tyttö ja nauroi papille vasten kasvoja.

— Sinä herjaat! huusi pappi, otti herranehtoollisensa, käänsi selkänsä ja meni.

Sitten tulivat naapurin mammantytöt häntä katsomaan.

— Etkö kadu, että olet suudellut niin paljon?

— Suuteleminen on jumalallista, vastasi tyttö, kääntyi toiselle kyljelleen ja kuoli.

— Hitonmoinen tyllykkä sanoivat miehet viimeisen kerran.

— Hän meni helvettiin! huusi pappi.

— Hän piti suutelemisesta, sanoivat mammantytöt ja painoivat kainona alas silmäripsensä.

HALUTAAN TIETÄÄ.

(89) Haluaisin saada tietää missä nykyään oleskelee siskoni Iida Kavoluoma ja veljeni Jani Kavoluoma, Kankaanpäästä, Turun l. Jos huomaatte nämä rivit, niin olkaa hyvät ja kirjoittakaa osoitteella: **Antton Kavoluoma,** 175 Albert St., Port Arthur, Ontario.

(86) Haluaisin tietää missä veljeni Hugo Pohjavirta, Viipurista, nykyään oleskelee. Jos näet nämä rivit tahi jos joku hänen tuttavistaan voisi antaa tietoa hänen olopaikastaan, olisi ne tervetulleet. — **Olga Pohjavirta,** 34 Machar ave., Port Arthur, Ont., Can.

(89) Haluaisin saada tietää missä nykyään oleskelee suoverini Victor Halme eli Hill. Jos satut

Fortwilliamilaiset!

Meillä on hyvin lajiteltu varasto

RUOKATAVAROITA,
HEDELMIÄ,
ASTIOITA,
MIESTEN VAATETAVAROITA,
Y. m., y. m.

Kohtuullisilla hinnoilla ja suoralla kohtelulla toivomme saavamme yleisön kannatuksen.

Kunnioittaen

The Tunder Bay Store Co.

Fort William, — — — Simpson ja Robertson katujen kulmassa.

Can you speak English?

Tuo kysymys on tässä maassa alituisesti toistuva, korvia vihlova ja kiusaava sille joka ei ole oppinut englanninkieltä. Miksi enää kauemmin kärsit tuon kysymyksen vuoksi. Sinulla on yhtäläinen oikeus kuin muillakin oppia englanninkieli ja tehdä elämäsi edistyväksi, hauskaksi ja mukavaksi tässä maassa. Jos te olette rehellinen opiskelussa, niin me voimme taata teille tyydyttävän englanninkielen puhe, luku ja kirjotustaidon kuudessa kuukaudessa. Me opetamme kirjevaihdon kautta englanninkieltä. Sitäpaitsi opetamme useita muita nykyisiä sekä klassillisia sivistyskieliä, Yhdysvaltain lakeja yleisiä akademisia tieteitä. Oppilaillemme hankimme vapaasti paikkoja liikealalla, varsinkin Chicagossa ja ympäristöllä. Tuhannet kansalaiset ovat ottaneet meiltä kursseja englanninkielessä ja saavat nyt ilolla niittää työstään. Selostuksia kursseista lähetetään pyydettäissä..

The Sampo Correspondence School,

P. O. Box 344. Chicago, Illinois

ISO SAUNA.

Jo stahdotte saada hyvän ja muuten kunnollisen kylvyn, niin käyttäkää International Bath Co. uutta kylpylaitosta, se on ehdottomasti paras ja huokein. Auki joka päivä klo 2—12.

Silloin kun te tarvitsette virvoitusjuomia, niin käyttäkää ainoastaan International Bottling Co. valmisteita, ne on valmistettu puhtaista aineista ja sen tähden ne ovat parhaat juomat näissä kaupungeissa. Hinta 60c. kori.

INTERNATIONAL BATH CO., LTD.,

Algoma St. 146, Phone 823. Port Arthur.

Elkää unhotako että

FORTUN'in Vaatekauppa

on nykyään auki joka ilta kello 9:sään.

Nyt on aika ostaa uuden syyspukunne, palttonne, housunne, hattunne, takkinne, paitanne, kauluksenne, sukkanne, „sweaterinne" eli mitä mies, vaan käyttääkseen tarvitsee

tamat venäläiset upseerit olivat ajelemasa automobiililla lähellä Viipuria, ammuttiin heitä kohti laukaus metsästä, jolloin luoti osui automobiilin pyörän kumirenkaaseen, joka puhkesi. Toisessa kerrottiin, että Papulan luona oli yöllä ammuttu, jolloin luoti oli suhahtanut muutamien mainitulla sillalla kulkeneiden **venäläisten** upseerien korvien ohi.

Mainitut upseerit ovat asiasta tehneet samallaisen ilmiannon Viipurin linnoituksen komendantille, joka kääntyi sitte asiassa läänin kuvernöörin puoleen kirjeellä, jossa hän m. m. sanoo

„Olen vakuutettu siitä, ettei Viipurin kaupunin asujamiston enemmistö voi suosia tällaisia rikokselliisia ilmiöitä, joihin syyllisiä ei ole saatu kiinni ja jotka sitten jäävät rankaisematta.

Väestön on oman hyötynsä tähden annettava avustusta viranomaisille ja pidättää moiset ilkiöt eikä suojella heitä. Paikalliset sanomalehdet pitävät tuon tuostakin näitä tekoja provokatsioninna; meidän silmissämme on provokaatori rikollinen. Otaksun, että samaa mieltä on myöskin yleisö ja sen vuoksi on sitä suuremmalla syyllä pidettävä sellaiset henkilöt ja asetettava heidät ankaraan syytteeseen.

Väestön tulee tietää, että kaikki rikolliset teot sotilashenkilöjä kohtaan voivat johtaa erittäin ikäviin seurauksiin ei ainoastaan kaupungin asukkaille, vaan koko minun hoitooni uskotulle linnotusalueellekin ja minä olen virkani puolesta ja lain nojalla velvollinen ryhtymään äärimäisen arriin toimiin, jotka koskevat koko väestöä, estääkseni linnoitusalueen sotilashenkiloitä vastaan suunnatut loukkaukset ja murhayritykset sekä yleisen rauhan ja järjestyksen häiriöt linnoituksen piirissä.“

Lopuksi pyytää komendantti saattamaan tämän kaupungin ja linnotusalueen väestön tietoon.

Sittemmin on etsivässä osastossa toimitettu näiden asioiden johdosta kuulustelu, jossa on ilmennyt seuraavaa:

Ensimäisen tapauksen johdosta kuulusteltiin kolmea upseeria, jotka viime syysk. 1 p. olivat ajaneet automobiilillä n:o 8 Havin luona ja jotka kertoivat, että automobiilissä kohti oli metsästä ammuttu laukaus ja samalla oli halennut automobiilin pyörärengas. Automobiilin ohjaaja Artur Kukkola taas kertoi, ettei hän ollut kuullut laukausta, vaan että pyörän kumi oli itsesään halennut, jollaista tapahtuu usein.

Toisen tapauksen johdosta on kuulusteltu niinikään kolmea upseeria, jotka samana päivänä, jolloin toim. Airola karkotettuna matkusti Viipurista, klo 12 illalla kulkivat Papulaan vievällä rautatiensillalla ja jolloin rautatien torilta kuului laukaus. Upseerit kertoivat, ettei mitään luotia ollut lentänyt heidän ohitseen eikä ylitseen.

Samalla on etsivä poliisi kuulustellut viimeksi mainittuja upseereja Nov. Vremjassa olleen uutisen johdosta, että syysk. 1 p:nä olisi ammuttu viisi laukausta 7:n rykmentin kasarmeihin. Näistä laukauksista eivät mainitut upseerit tienneet mitään, vaan arvelivat, että joku oli harjottanut ampumista kasarmin pihassa olevassa ampumamajassa.“ —

Näyttääpä siis siltä, että Novoje Vremjan hirmuisille historioilla asianomaiset sotilasviranomaisetkaan eivät ole antaneet tukea. Ne ovat siis kai samallaisia Novoje Vremjan mielikuvituksen kamarituotteita kuin entisetkin sen suun taiset „jutut.“

oli hänen kihlattu morsiamensa. Sunnuntaina poislähtiessään talosta oli hän ottanut rattailleen myös morsiamensa. Ajettuaan noin kilometrin matkan talosta oli hän ensin koettanut puukolla viiltää morsiamensa kurkun poi!ki, mutta tämä pääsi hyppäämään alas rattailta, jolloin mies hyppäsi perästä ja löi morsiamensa vatsan puhki, niin että suolet tulivat näkyviin. Kauhean tekonsa tehtyään juoksi murhaaja metsään ja saapui itse puolenpäivän tienoissa poliisiviranomaisten luo ilmottamaan tapahtumasta. Poliisiviranomaiset pidättivät hänet.

Näin petomaisella tavalla raadeltu Hanna Riipinen vietiin kotiinsa, jossa kuolena korjasi hänet vasta 5—6 illalla. Koko ajan oli hän täydessä tajunnassaan. Hanna Riipinen oli vasta 19 vuotias ja murhaaja Aksel Kuhmonen vähän yli 20 v. ikäinen.

SSyynä kauheaan tekoon olivat morsiamen ja sulhasen väliset rakkausseikat. Morsian ei ollut pitänyt kiirettä avioliiton solmimisessa.

Murhaaja Aksel Kuhmosessa on jo lapsena huomattu heikkopäisyyden oireita ja on hän tehnyt tekonsa luultavasti mielenhäiriössä.

Poliisitutkinnossa on murhaaja tunnustanut suunnitelleensa tekaansa jo kauemmin, aikoen ensin murhata itsensä, mutta luopuen siitä, päättänyt murhata morsiamensä. Syytä hänen tekoonsa ei ole saatu tarkemmin selville. Tiedetään vaan ,että hän oli kiirehtinyt jostakin syystä naimisiin menoa, mutta kumpaisenkin vanhemmat ovat tätä vastustaneet asianomaisten nuoruuden tähden. Lähemmin tarkastettaessa murhatun ruumista on tavattu siinä kaikkiaan 13 haavaa, 5 vatsassa ja loput käsissä ja muissa ruumiin osissa, sitäpaitsi olivat hänen vaatteensa kokonaan rikkileikellyt.

UNI.

Miksi miljoneerit tulevat sosialisteiksi.

Kirj. Aug. Palm.
Suom. L. M.

Isänmaanystävä poloiset, ikävä eika on elettävänämme, yksi vastoinkäyminen seuraa toistaan ja vanha sananlasku käy toteen:yksi onnettomuus tapahtuu harvoin, ettei sitä seuraa toinen.

Mitä kaikkia vastuksia onkaan ollut viime aikoina edessämme. Ja syynä, aiheuttajana ja alkuna kaikkeen tähän ovat olleet muo kirotut sosialistit. Minkä helvettiliisen tuskan ovatkaan isänmaamme ystävät saaneet kärsiä ihan sosialistien tähden, kuinka he eivät ole vielä tehneet ryöstöhyökkäystä isänmaanystävien omistamille alueille, johon kenelläkään toisella kuin heillä ei ole oikeutta astua jalkaansa. Maanviljelijämme esim., ennen isänmaanystävienme vahvin linnoitus kilpi, jonka he asettivat sosialistien eteen: „tähänasti, mutta ei tästä edemmäksi“, he alkavat jo horjua uskossaan. Paha on jo alkanut isänmaanystäviemme suureksi kauhuksi ja peloksi, he tuntevat itsensä sairaiksi ja avuttomiksi, jota emme yhtään ihmettelekään.

Nyt, kun maanviljelijät kerran alottavat niin miljoneerit tulevat myöskin sosialisteiksi, heitä me emme tarvitse agiteeratakaan, he tulevat aivan itsestään, vielä kum minkin joissakin yksityisissä tapauksissa, mutta isänmaanystävillemme ja heidän lehdilleen on suuri suuttumuksen ja harmin aihe valmistettu, sillä missä ovat silloin isänmaanystäväpoloisten patentti-isänmaalliset lehdet, johtajat ja mistä silloin saavat sen suuri kynätlijäjoukko apuvaroja,

jontopaatokseen, etta se ei ole mitään ihmeteltävää, että miljoneeri, joka omaa todellista sivistystä, ajattelee oikein sosiperäisesti, kuvittelee yhteiskunta asemaa ja miljoneerien tilaa, niin emme yhtään ihmettele, että heistä tulee sosialisteja, sillä yhtään ihmistä aikanamme ei ole niin surkuteltavassa asemassa kuin miljoneeri. Kansalla on kaikkea, mutta miljoneerillä ei mitään. Ei ole yhtään miljoneerien kultaista jumalan siunaus, sekä ruuasta että juomasta.

Syöksin sisälle leipomoon, josta tunki ulos vasta leivotun leivän maukas haju. Samassa heitin kultakolikon eteen, lausuen: „Antakaa minulle joitakin leipiä“, mutta joutukaa, olen niääntymäisillini nälkään“. Tyttö katseli ihmeissään vuoroin minua ja kultakolikkoa ja viimein hän lausui:

— Näyttäkää työtodistuksenne, ilman sitä ette saa leipää tässä maassa.

— Työtodistus, huusin ja otin esille täysinäisen lompakkoni, josta otin tuhannen kruunun setelin ja viskasin hänelle tässä todistus, jonka sanotaan kelpaavan, ota ja pidä se, mutta tänne leipää.

Hän katseli minua, surumielisesti pudistaen päätään, tarkastellessaan tuhannen kruunun setelin. Hän antoi sen minulle takaisin ja sanoi:

— Tämä ei kelpaa tässä maassa.

— Ei kelpaa,huusin minä. Mitä tuhansia sitten minun miljoonillani on virkaa? Täytyykö miljoneerinä kuolla nälkään. Ovi aukeni toisesta huoneesta ja sisälle astui valkeahapsinen vanhus.

— Minä olen kuullut keskustelunne tytön kanssa, hän alotti puheensa — ja ymmärrän, että pidätte ihmeellisenä maata, johon olette tulleet, jossa ei saa mitään rahalla, van ainoastaan työtodistuksella.

Sanomme siihen syyn. Nuoruuteni aikoina oli täälläkin toisin silloin oli meillä sekä rahaa että miljoneereja, mutta silloin oli myöskin paljon köyhiä ja kerjäläisiä. Eräänä päivänä kokoontuivat työläiset koolle ja hyväksyivät lain, jonka mukaan he eivät enää antaneet työnsä tuloksia kenellekään toiselle paitsi joka teki hyödyllistä työtä, silloin täytyi miljoneerien peräytyä ja häviitä. Meillä ei ole enää yhtään miljoneeriä, vaan ei meillä ole myöskään yhtään köyhää eikä kerjäläistä, ainoastaan työläisiä, jotka yhteisen työskentelyn kautta kaikkien eduksi koettavat rakentaa mahdollisen onnellista yhteiskuntaa, sellaista kun ihmiselle on mahdollista luoda, siinä he työskentelevät yksi kaikkien ja kaikki yhden eduksi.

Vanhus vaikeni ja heitti tutkivan katseensa minuun. —

Kolahdus, minä säikähdin ja heräsin, se oli piippu, joka putosi lattialle ja herätti minut.

Ihmeellinen uni, ajattelin, mutta samalla kertaa opettavainen, jos oikealla tavalla sitä kuvittelee.

SUUTELEVA TYTÖNTYLLYKKÄ.

Proosaruno, kirj. Johannes Sköld.

Oli kerran tyttö, joka piti suutelemisesta.

Kun kylän muut tytöt vielä leikkivät nukkiensa kera, oli hän jo suudellut useimpia poikalapsista. Ja kun hän ja hänen ikäisensä kasvoivat suuremmiksi tiesi koko kihlakunnan miesväki, miten pehmeät ja makeat hänen huulensa olivat.

— Hitonmoinen tytöntyllykkä! sanoivat he ja löivät yhteen käsiään.

Kun tyttö oli viidentoista vuotias, oli hän suudellut itselleen ja itseltään yhtä monta sulhasta. Mutta kuudentoistavuotiaaksi ehdittyään oli hän suudellut itselleen pienen.

Nyt on hän suudellut itsellensä surun luultiin.

— Hitonmoinen tyllykkä! sanoivat miehet ja löivät käsiään yhteen.

Mutta hän suuteli poikaansa, jolle oli antanut viisitoista eri nimeä ja hymyili vaan.

— Mitä se tekee, mitä he luulevat, kun vaan saan suudella sinua, sydänkäpyseni.

Ja niin suuteli hän sydänkäpysensä kuoliaaksi.

— Hitonmoinen tyllykkä- sanoivat taasen miehet.

Mutta hän vaan nauroi ja meni palvelukseen herraskartanoon, jossa poika, se vanhin, suuteli häntä.

Silloin sairastui tyttö.

— Nyt olen minä suudellut tarpeekseni, sanoi hän.

Silloin tuli pastori herranehtoollinen mukanaan.

— Sinä olet suudellut liian paljon, sinä, sanoi hän. Ainoastaan Kristus voi sinut autuaaksi tehdä.

— Saanko minä suudella taivaassa? kysyi tyttö.

— Taivaassa ei suudella eikä olla suutelematta, vastasi pappi ankarasti.

— Mitä siellä sitte tehdän? huudahti tyttö ja nauroi papille vasten kasvoja.

— Sinä herjaat! huusi pappi, otti herranehtoollisensa, käänsi selkänsä ja meni.

Sitten tulivat naapurin mammantytöt häntä katsomaan.

— Etkö kadu, että olet suudellut niin paljon?

— Suuteleminen on jumalallista, vastasi tyttö, kääntyi toiselle kyljelleen ja kuoli.

— Hitonmoinen tyllykkä sanoivat miehet viimeisen kerran.

— Hän meni helvettiin! huusi pappi.

— Hän piti suutelemisesta, sanoivat mammantytöt ja painoivat kainona alas silmäripsensä.

HALUTAAN TIETÄÄ.

(89) Haluaisin saada tietää missä nykyään oleskelee siskoni Iida Kavoluoma ja veljeni Jani Kavoluoma, Kankaanpäästä, Turun l. Jos huomaatte nämä rivit, niin olkaa hyvät ja kirjoittakaa osoitteella: **Antton Kavoluoma,** 175 Albert St., Port Arthur, Ontario.

(86) Haluaisin tietää missä veljeni Hugo Pohjavirta, Viipurista, nykyään oleskelee. Jos näet nimä rivit tahi jos joku hänen tuttavistaan voisi antaa tietoa hänen olopaikastaan, olisi ne tervetulleet. ✝ **Olga Pohjavirta,** 34 Machar ave., Port Arthur, Ont., Can.

(89) Haluaisin saada tietää missä nykyään oleskelee suoverini Victor Halme eli Hill. Jos satut huomaamaan nämä rivit, ole hyvä ja kirjoita, eli joku hänen tuttavistaan olisi niin hyvä ja antaisi minulle hänen osotteensa. — **Victor Haapamaa,** Pearl, C. P. R., Stohlberg Camp 4, Ont., Canada.

Kaupungin lotteja
ja
Farmimaita
myydään ja otetaan myytäväksi.
Rafael Smedberg & Co.
105 Second street,
Kivelän talossa.

Fortwilliamilaiset!

Meillä on hyvin lajiteltu varasto

RUOKATAVAROITA,
HEDELMIÄ,
ASTIOITA,
MIESTEN VAATETAVAROITA,
Y. m., y. m.

Kohtuullisilla hinnoilla ja suoralla kohtelulla toivomme saavamme yleisön kannatuksen.

Kunnioittaen

The Tunder Bay Store Co.

Fort William, — — — Simpson ja Robertson katujen kulmassa.

Can you speak English?

Tuo kysymys on tässä maassa alituisesti toistuva, korvia vihlova ja kiusaava sille joka ei ole oppinut englanninkieltä. Miksi enää kauenmmin kärsit tuon kysymyksen vuoksi. Sinulla on yhtäläinen oikeus kuin muillakin oppia englanninkieli ja tehdä elämäsi edistyväksi, hauskaksi ja mukavaksi tässä maassa. Jos te olette rehellinen opiskelussa, niin me voimme taata teille tyydyttävän englanninkielen puhe, luku ja kirjotustaidon kuudessa kuukaudessa. Me opetamme kirjevaihdon kautta englanninkieltä. Sitäpaitsi opetamme useita muita nykyisiä sekä klassillisia sivistyskieliä, Yhdysvaltain lakeja yleisiä akademisia tieteitä. Oppilaillemme hankimme vapaasti paikkoja liikealalla, varsinkin Chicagossa ja ympäristöllä. Tuhannet kansalaiset ovat ottaneet meiltä kurssejа englanninkielessä ja saavat nyt ilolla niittää työstään. Selostuksia kursseista lähetetään pyydettäissä..

The Sampo Correspondence School,
P. O. Box 344. Chicago, Illinois

ISO SAUNA.

Jo stahdotte saada hyvän ja muuten kunnollisen kylvyn, niin käyttäkää International Bath Co. uutta kylpylaitosta, se on ehdottomasti paras ja huokein. Auki joka päivä klo 2—12.

Silloin kun te tarvitsette virvoitusjuomia, niin käyttäkää ainoastaan International Bottling Co. valmisteita, ne on valmistettu puhtaista aineista ja sen tähden ne ovat parhaat juomat näissä kaupungeissa. Hinta 60c. kori.

INTERNATIONAL BATH CO., LTD.,
Algoma St. 146, Phone 823. Port Arthur.

Elkääunhotakoettä

FORTUN'in Vaatekauppa

on nykyään auki joka ilta kello 9:sään.

Nyt on aika ostaa uuden syyspukunne, paltonne, housunne, hattunne, takkinne, paitanne, kauluksenne, sukkanne, „sweaterinne“ eli mitä mies, vaan käyttääkseen tarvitsee.

Katsokaa meidän uusia mallejamme syksyksi 1911. Ne ovat nyt kaikki sisällä

„Fite Rite“- pukuja, „Altro“-kenkiä „Bacley“ hattuja Bird's „Mackinaw“-takkia, „Stanfield“ Alusvaatteita „Seybert“ overaleja.

W. F. FORTUNE.

66, 68, 70 Cumberland street, PORT ARTHUR.

Työkansan ja Väkäleuan
tilauksia otetaan Rajalan ja Ahlbom'in palloruunmassa
138 PEARL ST. PORT ARTHUR.

Kipeä selkä on yleisin vaiva, johtuen lihas reumatismista. Muutamia kertoja voiteleminen Chamberlainin linjamentillä, vapauttaa siitä.
Myytävänä kaikkialla.

ROOMAN KEISARIAJAN YHTEISKUNTA.

(Kautskyn teoksesta: „Kristinuskon alkuperä".)
(Jatk.)

2. Valtiotalous.

a) Valtio ja kauppa.

Orjuuden ohella oli vanhan ajan yhteiskunnassa vielä kaksi valtavaa riistämistapaa, jotka samoin kehittyivät huippuunsa kristinuskon syntymisen aikaan, jyrkensivät mitä tuntuvammin luokkavastakohtia ja jouduttivat siten yhä enemmän yhteiskunnan ja valtion häviötä: koronkiskominen ja valloitettujen maakuntien ryöstö, jota valloittava keskusvalta harjoitti. Molemmat menettelyt olivat mitä läheisimmässä yhteydessä silloisen valtiolaitoksen luonteen kanssa, joka yleensä on niin sulautunut talouteen, että meidän on jo useat kerrat täytynyt sitä selittäessämme muistaa valtion ja yhteiskunnan perusteena olevaa tuotantotapaa.

Meidän on siis ennen kaikkea tehtävä nyt lyhyesti selkoa vanhan ajan valtiosta.

Vanhan ajan kansanvalta ei ulottunut kaupunkikuntien tai yhteismaaosuuskuntien kehysten ulkopuolelle. Yhteismaaosuuskunta oli muodostunut yhdestä tai useammasta kylästä, jotka yhteisesti omistivat jonkun alueen ja hoitivat sitä. Tämä tapahtui välittömän lainsäädännön tietä, joka toimitettiin kaikkien äänioikeutettujen yhteismaan osakasten kokouksessa. Tämä jo edellytti, että kunta tai osuuskunta ei ollut kovin suuri. Sen alue voi olla ainoastaan niin laaja, että jokaisen yhteismaan osakkaan oli mahdollista päästä talostaan kansankokoukseen ilman kohtuutonta vaivaa ja vahinkoa. Vanhan ajan oli mahdoton kehittää kansanvaltaista järjestöä tämän kehyksen ulkopuolelle. Sillä ei ollut siihen teknillisiä eikä taloudellisia edellytyksiä. Vasta nykyaikainen kapitalismi on kirjapainoineen ja postilaitoksineen, sanomalehtineen, rautateineen, sananlennättimineen luonut nykyaikaiset kansat lujiksi valtiollisiksi ja taloudellisiksi elimistöiksi eikä enää pelkiksi kieliyhdistyskunniksi, kuten vanhat olivat. Tämä on tapahtunut pääasiallisesti vasta yhdeksännentoista vuosisadan kuluessa. Ainoastaan Englanti ja Ranska kykenivät erityisistä syistä jo aikasemmin muodostumaan kansoiksi nykyaikaisessa merkityksessä ja luomaan kansallisen parlamenttarismin, tuon kuntaa laajemmalle ulottuvan kansanvallan perustuksen. Mutta sielläkin tämä kävi mahdolliseksi ainoastaan siten, että kaksi suurta kuntaa, Lontoo ja Pariisi, olivat johdossa, ja vielä vuonna 1848 oli kansallisen kansanvaltainen liike etupäässä yksityisten kehittyneitten kuntien — Pariisin, Wienin, Berliinin — liikettä.

Kansanvalta rajoittui siis vanhalla ajalla, jolloin liikeneuvot olivat paljon vähemmän kehittyneet, kuntien kehyksiin. Liikenne kehittyi kyllä melkoisesti Välimeren rantamaissa, jopa niin, että se vihdoin ajanlaskumme ensimmäisellä vuosisadalla loi siellä kahdelle kielelle, kreikalle ja latinalle, kansainvälisen markityksen. Mutta tämä tapahtui valitettavasti juuri siihen aikaan, jolloin kansan valta ja valtiollinen elämä yleensä oli loppumassa. Tämä onnettomuus ei kuitenkaan riippunut sattumasta. Kuntien välisen liikenteen kehitys riippui silloin välttämättömästi edellytyksistä, jotka vaikuttivat kuolettavasti kansanvaltaan.

vat, että eri osuuskunnat ja kunnat pysyivät jotenkin tasa-arvoisina keskenään, niin kauvan kuin puhtaasti talonpoikainen maatalous vallitsi. Tällä asteella ei vielä ollutkaan sanottavasti aiheita niiden keskinäiseen kilpailuun ja taisteluihin, kun jokainen yhteismaaosuuskunta ja kunta itse valmisti pääasiallisesti kaiken, mitä se tarvitsi. Korkeintaan voi väestön lisäytyminen synnyttää maan puutetta. Mutta väkiluvun karttuminen ei voinut johtaa yhteismaaosuuskunnan laajentumiseen. Sillä eihän asukasluku saanut olla niin suuri, ettei joka osakas olisi voinut päästä lakiasäätävään kansankokoukseen ilman kohtuutonta vaivaa ja ajanhukkaa. Jos osuuskunnan kaikki viljelyskelpoinen maa oli edeltä viljelty, niin liiat sotakelpoiset nuoret miehet muuttivat pois perustaaksensa oman osuuskunnan joko siten, että he karkoittivat tieltään muita heikompia aineksia, tai siten, että he asettuivat seutuihin, joissa oli vallalla vielä alhaisempi tuotantotapa ja väestö sen johdosta harva, missä oli vielä tilaa.

Yksityiset kunnat tai yhteismaaosuukunnat pysyivät siten keskenään jotenkin tasa-arvoisina. Mutta tämä suhde muuttui, kun talonpoikaistalouden ohella syntyi kauppa.

Olemme jo nähneet, että tavarakauppa alkoi sangen aikaisin. juuret ulottuvat kivikaudelle saakka. Kun jollakin seudulla oli helposti saatavissa paljon sangen haluttuja raaka-aineita, joita muualla tavattiin ainoastaan harvoin tai ei ensinkään, niin oli luonnollista, että sen asukkaat hankkivat niitä enemmän, kuin he itse kuluttivat, ja saavuttivat myöskin suuremman taidon niiden hankinnassa ja valmistuksessa. He vaihtoivat silloin ylijäämällä muita tuotteita naapureiltansa, jotka taas levittivät heidän tuotteita edelleen. Tätä vaihtokaupan tietä heimosta heimoon voivat monet tuotteet kulkea uskomattoman pitkiä matkoja. Tällaisen kaupan edellytyksenä oli paimentolaiselämä, jolloin yksityiset joukot kierrellessään tapasivat usein toisiansa ja vaihtoivat sellaisissa tilaisuuksissa ylijäämänsä.

Nämä tilaisuudet loppuivat, kun ihmiset asettuivat kiinteästi asumaan. Mutta tavaranvaihdon tarve ei silti lakannut. Päinvastoin tämän tarpeen täytyi kasvaa, mikäli se koski työkaluja tai raaka-aineita, josta niitä valmistettiin ja jota oli saatavissa ainoastaan harvoilta löytöpaikoilta, jota siis oli enimmäkseen hankittava tavarakaupan kautta. Tätä tarvetta tyydyttämään syntyi tuo oma erityinen paimentolaisluokka, kauppiaat. Nämä olivat joko karjaa kasvattavia paimentolaisheimoja, jotka nyt ryhtyivät kuormaeläimillään kuljettamaan tavaraa seuduilta, mistä sitä sai yllin kyllin, siis halvalla, muille paikkakunnille, jossa se oli harvinaista ja siis korkeassa hinnassa; taikka he olivat kalastajia, jotka uskalsivat aluksillaan kulkea pitkin rantoja tai saaresta toiseen. Mutta kuta paremmin kauppa menestyi, sitä enemmän se houkutteli maanviljelijöitäkin harjoittajikseen. Maanomistus tuntee kumminkin yleensä ylevää halveksinen ylimystö piti tosin koronkiskomista, mutta ei kauppaa säädyllisenä elinkeinona. Tästä huolimatta sai maanomistaja usein suuria etuja kaupasta.

Kauppa valitsee erityisiä teitä, joilla liike käy vilkkaammaksi. Sellaisten teitten varrella olevat kunnat saavat tavaransa huokeam

poikaiskunnan asukasluku pian saavuttaa määrätyn rajan alueensa koossa ja sen hedelmällisyydessä, niin on kauppakaupungin asujamisto alueensa hedelmällisyydestä riippumaton ja voi kasvaa paljoa suuremmaksi, kuin se sallisi. Onhan sillä omistamissaan tavaroissa väline, jolla se voi ostaa kaikki, mitä se tarvitsee, siis myös kaikki elantotarpeet alueensa ulkopuolelta. Samalla kuin työkaluja myydään maanviljelykselle, raaka-aineita ja työkaluja teollisuudelle ja teollisuustuotteita ylellisyydelle, samalla kehittyy myöskin elintarpeitten myynti kaupungille.

Itse kaupan laajenemisella ei ole mitään määrättyjä rajoja, ja luonteensa mukaan se pyrkii alituisesti jo saavuttamiensa rajojen ulkopuolelle, etsien aina uusia ostajia, uusia tuottajia, uusia harvinaisten metallien löytöpaikkoja, uusia teollisuusseutuja ja uusia näiden tuotteiden kuluttajia. Niinpä foinikialaiset ovat jo varhain saapuneet Välimereltä aina Englantiin saakka pohjoisessa, kun he taas etelässä purjehtivat Hyväntoivon niemen ympäri.

„Uskomattoman aikaisin tapaamme heitä Kyprossa ja Egyptissä, Kreikassa ja Sisiliassa, Afrikassa ja Espanjassa, jopa Atlantin- ja Pohjanmerellä. Heidän kauppa-alueensa ulottuu lännestä Sierra Leonesta (Länsi-Afrikassa) ja Cornwallista (Englannissa) itään aina Malabarin rannalle (Itä-Indiassa); heidän käsiensä kautta kulkevat idän helmet ja kulta, tyyrolainen purppura, sisä-Afrikan orjat, elefantin luu, leijonan ja pantterein nahkat, Arabian suitsutusaineet, Egyptin pellava, Kreikan saviastiat ja jalot viinit, Kypron kupari, Espanjan hopea, Englannin tina, Elban rauta." (Mommoen, Römische Geschichte. 6. Aufl., 1874, I, S. 484).

Myöskin käsityöläiset asettuvat mielellään kauppakaupunkeihin. Useinhan voi vasta kauppakaupunki tarjota monelle käsityöläiselle sen myyntialueen, jota se syntyäkseen tarvitsee: toisaalta kauppiaita, jotka etsivät tavaroita, toisaalta ympäristön kylien maalaisväestöä, joka saapuu toripäivinä kaupunkiin myymään elintarpeita ja ostamaan niillä työkaluja, aseita ja koriteita. Kauppakaupunki takaa käsityöläisille myöskin välttämättömäin raaka-aineitten saannin, joita ilman he eivät voi elinkeinoansa harjoittaa.

(Jatk.)

OLIVATKO ADAM JA EVA LAILLISESTI VIHITYT.

Kirj. Saladin

Kuka oikeastaan on Adamin ja Avan vihkinyt? Minä elän siinä varmassa uskossa että joku sen on toimittanut, olipa se sitten vaikka käärme itse; sillä tällaisissa asioissa olen minä sangen arkatuntoinen ja tieto, että minun perheeni alkujuuri olisi epälaillinen, saisi minut punastumaan korvia myöten. Mutta minä toivon edelleen, että Eva voi näyttää puhtaan papinkirjan. Taikka olisikohan merkki, jonka Herra pani Kainin otsaan, lopultakin ollut häpeänmerkki aviottomasta syntyperästä? Ja onko sitte Kain itse antanut vihkiä itsensä asetusten mukaisesti, kun hän pakeni Nodin maahan ja sieltä otti itsellensä vaimon? Jollei minua pidettäisi julki jumalattomana, tahtoisimpa saada varman vastauksen näihin kysymyksiin. Sillä lain mukaan eivät aviottomat jälkeläiset saa mitään periä vanhemmiltaan. Mutta mehän olemme heiltä perineet „perisynnin".

Kunsiis Adam ja Eva eivät oi-

Syntynyt.

TYTTÖ

3 p. lokak. 1911, jolle nimieksi annoimme

SIGNE ELVIIRA.

Hanna & Hj. Mattson.

Silver Mountain, Ont.

Sappitauti johtuu epäkunnossa olevasta vatsasta. Chamberlainin täpleit ovat valmistetut erityisesti vatsan lääkitystä varten ja ne puhdistavat sen, vahvistavat sitä ja saattavat sen säännölliseen toimintansa sekä parantavat siten sappi- ja maksataudit.
Myytävänä kaikkialla.

Paljaspäiset

MIKSI MENETATTE TUKKANNE?
Pyytäkää HETI lääkemääräys no: 750, se estää hiuksenne lähtemisen, se estää päänahan ja kutkelman, sekä kaikki taudit hiuksissa ja päänahassa. Lähetetään postimaksuineen, $1.00 hinnasta.
Lignell'in Suom. Apteeki
Osoitteella; P. A. Lignell, 620 Tower Ave. Superior, Wis.

varoita, joita me niin kipeästi tarvitsemme. Ja tämä tapahtuu sen vuoksi, että meidän esivanhempamme eivät olleet asetuksenmukaisesti vihityt! Olkoon että tämä on meidän onnettomuutemme, mutta varmaankaan se ei ole meidän syymme. Ei kukaan muu kun Herra ja nuo molemmat ollut silloin olemassa; ja kun Herra oli vanhin heistä kolmesta olisi hänen pitänyt vanhemmuutensa auktoriteetilla vaatia nuoria menettelemän lainmukaisesti. Vanha käärme, joka ei ollut kukaan muu kun itse satan, olisi kyllä jo silloin voinut toimittaa vihkimyksen, koska hän tiettävästi on myöhemmin niin monen muun avioliiton selvittämättömäksi vyyhdeksi sotkenut.

Mutta oli sen nyt miten tahansa, meidän pitäisi lujasti kiinnipitämän siitä ettemme ole Adamin ja Evan laillisia perillisiä, koska he eivät olleet asetuksenmukaisesti vihityt ja että sentähden heidän jälkeenjättämänsä perisynti ei laillisesti voi kuulua meille. Jollei Herra voi löytää oikeata perillistä perisynnille niin antakoon sen mennä sinne minne kaikki muukin omaisuus menee, jolle oikeata omistajaa ei kuulu: valtiolle. Todellakin ansiokkaampaa perillistä, jolle tämä perintö niin perhanan hyvin soveltuu on vaikeata ajatella. Saakoon siis se sen! Minä olen aina valmis luovuttamaan osani perisynnistä valtiolle niin pian kun tämä lähettää valtuutetun virkamiehensä sitä minulta noutamaan.

Luulempa melkein että se seikka, että esivanhempamme eivät olleet laillisesti vihityt, on syynä siihen että me kaikki olemme niin kammottavan huonoja ihmisiä. Sillä jos he olisivat astuneet asianomaisen virkamiehen eteen vihittäväksi ei olisi ollut mitään aihetta varustaa meitä varten helvettiä kalliine lämmityskustannuksineen. Eikä olisi tarpeen kirkkojakaan, sillä nehän ovat olemassa varjelemaan meitä helvetistä. Eräs skotlantilainen kirkon vanhin on lausunut nuo kuuluisat sanat: „kirkko ilman helvettiä ei ole pennin väärti!" Ainoastaan siis sen paradiisillis idyllisen kuhertelun tähden Edenissä meillä on kirkot ja helvetti, temppelit ja tuliset järvet. Ja se joka sitkeimmin uskoo kaikkiin näihin, kirk-

NIPISSIG STORE LTD.
Suuri Vaate- ja Jalkinekauppa.
Nyt on aika ostaa päälystakkinne y. m. talvitarpeenne. Tulkaa ja valitkaa omanne meidän suuresta ja monipuolisesta varastostamme.

Sukkia
Kenkia
ja
Saappaita

Hattuja
Lakkeja
ja
Villapaitoja

Päälystakkeja, kaikenlajisia, uusinta kuosia. Hinnat.
$10.00--$25.00.
NIPISSING STORE LTD.
CUMBERLAND ST. PORT ARTHUR — KAKSI SUOMALAISTA MYYJÄÄ.

17 Senttiä päivässä, tarjous

ON SAANUT LIIKKEELLE KOKO CANADAN.
KOKO MAA ON OSOTTANUT SUOSIOTA „PENNIKAUPPA-SYSTEEMILLEMME".

Tuhansilta eri suunnilta kuuluu voimakas, yleinen hyväksymiskuoro Oliver Typewriterin 17c. päivittäis maksuehdoille.

Tämä vapaa tarjous antaa kaikille käytännöllisen kirjoituskoneen tuottaman hyödyn. Yksinkertainen pennikauppa järjestelmämme on saavuttanut kansainvälisen huomion.

Se avasi tulvaportin kysynnälle ja me olemme tukehtumaisillamme tilauksiin.

Yksityiset, firmat ja korporatsionit kaikista kansaluokista, ovat siten auttaneet meitä toteuttamaan suuren ihanteemme — tehdä kirjotuskone yleiseksi kirjevaihdon välineeksi.

EDISTÄÄ YLEISTÄ KONEKIRJOITUSTA.

Tapausten kulku on kauniin, helposti luettaan, ja nopean **konekirjoituksen** yleistä käytäntöön ottoa kohti, hitaan, työlään ja vaikeasti luettavan **käsinkirjoituksen** asemesta.

Suuret liikkeet **yhtenä** käyttävät **kirjoituskoneita.**

Juuri yhtä tärkeätä on yleisölle käyttää kirjoituskonetta „kädellä kirjoittamisen" sijasta, sillä jokaisen yksityisen kansalaisen henkilökohtaiset asiat muodostavat **hänen liikkeensä.**

Meidän kansanomainen „penni järjestelmä" jouduttaa **yleisen konekirjoituksen** päiväntuloa.

MEKAANILLINEN ILE.

Oliver krjoituskone on kaikkia muita erilaisempi.

Muutamine satoine **vähempine osineen** kuin toiset kirjoituskoneet, sen toimintakyky on verrannollisesti suurempi.

The OLIVER Typewriter

Lisää sellaiseen erikoisetuun muutamia aikaa säästäviä mukavuuksia, joita löytyy ainoastaan Oliver kirjoituskoneessa ja sinulla on mainio kokoelma **merkitseviä** syitä sen menestymiseen.

LIIKKEEN RAKENTAJA.

Oliver kirjoituskoneella on mahtava luova voima liikkeessä —**todellinen rikkauden luoja.** Sen käyttö **lisää liiketilaisuuksia, laajentaa vaikutusalaa ja edistää liikemenestystä.**

Menestystä etsivä kauppias tai tehtailija voi saada **enemmän liikettä** kauppakirjeillä ja hintaluetteloilla. „Postiluettelon" — ja Oliver kirjoituskoneen — avulla voit sinä valloittaa uutta kaupantekoaluetta.

Hanki tämä suurin liikeapu **— 17 sentillä päivässä.** Pidä sitä **toimessa.** Se saattaa **kasvamaan.**

AUTTAA AMMATTIMIEHIÄ.

Ammattimiehelle on kirjoituskone välttämätön apulainen. Lakimiehet, papit, lääkärit, sanomalehtimiehet, arkkitehdit, insinöörit, ja yleisten asiain hoitajat ovat oppineet luottamaan **kirjoituskoneeseen.** Sinä voit oppia kirjoittamaan Oliver koneella muutamissa minuuteissa. Se maksaa päivittäisin tyytyväisyyden voitto-osinkoja pienellä **17 sentin** sijoituksella päivässä.

ASTUINKIVI MENESTYKSEEN.

Nuorisolle, Oliver kirjoituskone on astuinkivi hyviin asemiin ja edistykseen liike-elämässä.

Koneella kirjoittamistaito merkitsee enemmän kuin suosituskirjeet.

Ala nyt kun voit omistaa Oliver kirjoituskoneen **penneillä. Yhdy yleiseen penninsäästäjien yhdistykseen!** Jokainen Oliver kirjoituskoneen ostaja 17 sentillä päivässä tehdään yleisen pen-

tö, jota valloittava keskusvalta harjoitti. Molemmat menettelyt olivat mitä läheisimmässä yhteydessä silloisen valtiolaitoksen luonteen kanssa, joka yleensä on niin sulautunut talouteen, että meidän on jo useat kerrat täytynyt sitä selittäessämme muistaa valtion ja yhteiskunnan perusteena olevaa tuotantotapaa.

Meidän on siis ennen kaikkea tehtävä nyt lyhyesti selkoa vanhan ajan valtiosta.

Vanhan ajan kansanvalta ei ulottunut kaupunkikuntien tai yhteismaaosuuskuntien kehysten ulkopuolelle. Yhteismaaosuuskunta oli muodostunut yhdestä tai useammasta kylästä, jotka yhteisesti omistivat jonkun alueen ja hoitivat sitä. Tämä tapahtui välittömän lainsäädännön tietä, joka toimitettiin kaikkien äänioikeutettujen yhteismaan osakasten kokouksessa. Tämä jo edellytti, että kunta tai osuuskunta ei ollut kovin suuri. Sen alue voi olla ainoastaan niin laaja, että jokaisen yhteismaan osakkaan oli mahdollista päästä talostaan kansankokoukseen ilman kohtuutonta vaivaa ja vahinkoa. Vanhan ajan oli mahdoton kehittää kansanvaltaista järjestöä tämän kehyksen ulkopuolelle. Sillä ei ollut siihen teknillisiä eikä taloudellisia edellytyksiä. Vasta nykyaikainen kapitalismi on kirjapainoineen ja postilaitoksineen, sanomalehtineen, rautateineen, sananlennättimineen luonut nykyaikaiset kansat lujiksi valtiollisiksi ja taloudellisiksi elimistöiksi eikä enää pelkiksi kieliyhdistyskunniksi, kuten vanhat olivat. Tämä on tapahtunut pääasiallisesti vasta yhdeksännentoista vuosisadan kuluessa. Ainoastaan Englanti ja Ranska kykenivät erityisistä syistä jo aikasemmin muodostumaan kansoiksi nykyaikaisessa merkityksessä ja luomaan kansallisen parlamenttarismin, tuon kuntaa laajemmalle ulottuvan kansanvallan perustuksen. Mutta sielläkin tämä kävi mahdolliseksi ainoastaan siten, että kaksi suurta kuntaa, Lontoo ja Pariisi, olivat johdossa, ja vielä vuonna 1848 oli kansallisen kansanvaltainen liike etupäässä yksityisten kehittyneitten kuntien — Pariisin, Wienin, Berliinin — liikettä.

Kansanvalta rajoittui siis vanhalla ajalla, jolloin liikeneuvot olivat paljon vähemmän kehittyneet, kuntien kehyksiin. Liikenne kehittyi kyllä melkoisesti Välimeren rantamaissa, jopa niin, että se vihdoin ajanlaskumme ensimmäisellä vuosisadalla loi siellä kahdelle kielelle, kreikalle ja latinalle, kansainvälisen markityksen. Mutta tämä tapahtui valitettavasti juuri siihen aikaan, jolloin kansan valta ja valtiollinen elämä yleensä oli loppumassa. Tämä onnettomuus ei kuitenkaan riippunut sattumasta. Kuntien välisen liikenteen kehitys riippui silloin välttämättömästi edellytyksistä, jotka vaikuttivat kuolettavasti kansanvaltaan.

Meidän tehtävämme ei ole todistaa tätä itämailta, joissa kuntiin rajoittuva kansanvalta tuli erityisen hirmuvallan perusteeksi. Tahdomme tässä seurata ainoastaan kreikkalaisen ja roomalaisen maailman kehityskulkua ja vieläpä ainoastaan yhtä esimerkkiä, Rooman kuntaa. Tämä osottaa vanhan ajan kehityskulun erittäin räikeästi. koska se tapahtui siellä nopeammin ja valtavammassa muodossa, kuin missään muussa vanhan maailman kaupunkikunnassa. Mutta samat pyrinnöt vaikuttivat niissä kaikissa, vaikkakin usein lievemmin ja ahtaammassa muodossa.

Jokaisen yhteismaaosuuskunnan ja kunnan laajenemisella oli ahtaat rajansa, joiden yli ei se voinut kehittyä ja jotka vaikutti- [illegible]

man kohtuutonta vaivaa ja ajanhukkaa. Jos osuuskunnan kaikki viljelyskelpoinen maa oli [illegible] viljelty, niin liiat sotakelpoiset nuoret miehet muuttivat pois perustaaksensa oman osuuskunnan joko siten, että he karkoittivat tieltään muita heikompia aineksia, tai siten, että he asettuivat seutuihin, joissa oli vallalla vielä alhaisempi tuotantotapa ja väestö sen johdosta harva, missä oli vielä tilaa.

Yksityiset kunnat tai yhteismaaosuukunnat pysyivät siten keskenään jotenkin tasa-arvoisina. Mutta tämä suhde muuttui, kun talonpoikaistalouden ohella syntyi kauppa.

Olemme jo nähneet, että tavarakauppa alkoi sangen aikaisin. juuret ulottuvat kivikaudelle saakka. Kun jollakin seudulla oli helposti saatavissa paljon sangen haluttuja raaka-aineita, joita muualla tavattiin ainoastaan harvoin tai ei ensinkään, niin oli luonnollista, että sen asukkaat hankkivat niitä enemmän, kuin he itse kuluttivat, ja saavuttivat myöskin suuremman taidon niiden hankinnassa ja valmistuksessa. He vaihtoivat silloin ylijäämällä muita tuotteita naapureiltansa, jotka taas levittivät heidän tuotteita edelleen. Tätä vaihtokaupan tietä heimosta heimoon voivat monet tuotteet kulkea uskomattoman pitkiä matkoja. Tällaisen kaupan edellytyksenä oli paimentolaiselämä, jolloin yksityiset joukot kierrellessään tapasivat usein toisiansa ja vaihtoivat sellaisissa tilaisuuksissa ylijäämänsä.

Nämä tilaisuudet loppuivat, kun ihmiset asettuivat kiinteästi asumaan. Mutta tavaranvaihdon tarve ei silti lakannut. Päinvastoin tämän tarpeen täytyi kasvaa, mikäli se koski työkaluja tai raaka-aineita, josta niitä valmistettiin ja jota oli saatavissa ainoastaan harvoilta löytöpaikoilta, jota siis oli enimmäkseen hankittava tavarakaupan kautta. Tätä tarvetta tyydyttämään syntyi tuo oma erityinen paimentolaisluokka, kauppiaat. Nämä olivat joko karjaa kasvattavia paimentolaisheimoja, jotka nyt ryhtyivät kuormaeläimillään kuljettamaan tavaraa seuduilta, mistä sitä sai yllin kyllin, siis halvalla, muille paikkakunnille, jossa se oli harvinaista ja siis korkeassa hinnassa; taikka he olivat kalastajia, jotka uskalsivat aluksillaan kulkea pitkin rantoja tai saaresta toiseen. Mutta kuta paremmin kauppa menestyi, sitä enemmän se houkutteli maanviljelijöitäkin harjoittajikseen. Maanomistus tuntee kumminkin yleensä ylevää halveksinen ylimystö piti tosin koronkiskomista, mutta ei kauppaa säädyllisenä elinkeinona. Tästä huolimatta sai maanomistaja usein suuria etuja kaupasta.

Kauppa valitsee erityisiä teitä, joilla liike käy vilkkaammaksi. Sellaisten teitten varrella olevat kunnat saavat tavaransa huokeammalla kuin muut, ja he saavat kauppiaista tuotteittensa ostajia. Monet paikat, joissa ei voida poiketa tieltä ja joissa ei voida kiertää, tekee mahdolliseksi, varsinkin jos ne sen lisäksi ovat myöskin luonnon linnoittamia, että niiden asukkaat ja herrat, asettaen heille tulleja. Toisaalta on seutuja, joista tulee tapulipaikkoja, missä tavaroita täytyy lastata uudelleen; esimerkiksi satamia ja teiden risteyksiä, joissa kauppiaat kohtaavat toisiansa suuremmissa joukoissa eri tahoilta ja panevat tavaroita varastoon usein pitemmäksi aikaa.

Kaikki tällaiset kunnat, joita luonto on suosinut kauppaliikkeeseen nähden, kasvavat välttämättömästi talonpoikaiskuntien mittoja suuremmiksi. Ja kun talon-

[illegible] le mitään määrättyjä rajoja, ja luonteensa mukaan se pyrkii alituisesti jo saavuttamiensa rajojen ulkopuolelle, etsien aina uusia ostajia, uusia tuottajia, uusia harvinaisten metallien löytöpaikkoja, uusia teollisuusseutuja ja uusia näiden tuotteiden kuluttajia. Niinpä foinikialaiset ovat jo varhain saapuneet Välimereltä aina Englantiin saakka pohjoisessa, kun he taas etelässä purjehtivat Hyväntoivon niemen ympäri.

„Uskomattoman aikaisin tapaamme heitä Kyprossa ja Egyptissä, Kreikassa ja Sisiliassa, Afrikassa ja Espanjassa, jopa Atlantin- ja Pohjanmerellä. Heidän kauppa-alueensa ulottuu lännestä Sierra Leonesta (Länsi-Afrikassa) ja Cornwallista (Englannissa) itään aina Malabarin rannalle (Itä-Indiassa); heidän käsiensä kautta kulkevat idän helmet ja kulta, tyyrolainen purppura, sisä-Afrikan orjat, elefantin luu, leijonan ja pantterein nahkat, Arabian suitsutusaineet, Egyptin pellava, Kreikan saviastiat ja jalot viinit, Kypron kupari, Espanjan hopea, Englannin tina, Elban rauta.“ (Mommoen, Römische Geschichte. 6. Aufl., 1874, I, S. 484).

Myöskin käsityöläiset asettuvat mielellään kauppakaupunkeihin. Useinhan voi vasta kauppakaupunki tarjota monelle käsityöläiselle sen myyntialueen, jota se syntyäkseen tarvitsee: toisaalta kauppiaita, jotka etsivät tavaroita, toisaalta ympäristön kylien maalaisväestöä, joka saapuu toripäivinä kaupunkiin myymään elintarpeita ja ostamaan niillä työkaluja, aseita ja koriteita. Kauppakaupunki takaa käsityöläisille myöskin välttämättömäin raaka-aineitten saannin, joita ilman he eivät voi elinkeinoansa harjoittaa.

(Jatk.)

OLIVATKO ADAM JA EVA LAILLISESTI VIHITYT.

Kirj. Saladin

Kuka oikeastaan on Adamin ja Avan vihkinyt? Minä elän siinä varmassa uskossa että joku sen on toimittanut, olipa se sitten vaikka käärme itse; sillä tällaisissa asioissa olen minä sangen arkatuntoinen ja tieto, että minun perheeni alkujuuri olisi epälaillinen, saisi minut punastumaan korvia myöten. Mutta minä toivon edelleen, että Eva voi näyttää puhtaan papinkirjan. Taikka olisikohan merkki, jonka Herra pani Kainin otsaan, lopultakin ollut häpeänmerkki aviottomasta syntyperästä? Ja onko sitte Kain itse antanut vihkiä itsensä asetusten mukaisesti, kun hän pakeni Nodin maahan ja sieltä otti itsellensä vaimon? Jollei minua pidettäisi julki jumalattomana, tahtoisimpa saada varman vastauksen näihin kysymyksiin. Sillä lain mukaan eivät aviottomat jälkeläiset saa mitään periä vanhemmiltaan. Mutta mehän olemme heiltä perineet „perisynnin''.

Kunsiis Adam ja Eva eivät olleet laillisesti vihityt, emme myös mekään voi laillisesti periä mitään heidän omaisuudestaan enempää kun heidän ulkona olevista saatavistaankaan. Ne lankeavat heidän lähimmälle sukulaiselleen, siis heidän isälleen, Herralle. Hänelle yksin ne kuuluvat; pitäköön hän myös „perisynninkin''. Meille on aina sanottu, että Herra antaa, ja että hän, kun jotakin ottaa, ottaa sen minkä on antanut. Minusta näyttää siltä kun hän antaisi yhtä ja toista enmmänkin, kun minkä ottaa takaisin. Hän antoi esim. „perisynninkin'', joka ei edes ole meidän laillista omaisuuttamme ja jota me emme olo ollenkaan halunneetkaan; ja hän ottaa meiltä taikka ainakin hyvin vastenmielisesti antaa meille vaatteet, kengät, ruuan ja puita talveksi — ta-

Paljaspäiset

MIKSI MENETATTE TUKKANNE?

Pyytäkää HETI lääkemääräys no: 750, se estää hiuksenne lähtemisen, se estää päänkehnän ja kutkelman, sekä kaikki taudit hiuksissaja päänahassa, Lähetetään postimaksuineen, $1.00 hinnasta.

Lignell'in Suom. Apteeki
Osoitteella; P. A. Lignell, 620 Tower Ave. Superior, Wis.

varoita, joita me niin kipeästi tarvitsemme. Ja tämä tapahtuu sen vuoksi, että meidän esivanhempamme eivät olleet asetuksenmukaisesti vihityt! Olkoon että tämä on meidän onnettomuutemme, mutta varmaankaan se ei ole meidän syymme. Ei kukaan muu kun Herra ja nuo molemmat ollut silloin olemassa; ja kun Herra oli vanhin heistä kolmesta olisi hänen pitänyt vanhemmuutensa auktoriteetilla vaatia nuoria menettelemän lainmukaisesti. Vanha käärme, joka ei ollut kukaan muu kun itse satan, olisi kyllä jo silloin voinut toimittaa vihkimyksen, koska hän tiettävästi on myöhemmin niin monen muun avioliiton selvittämättömäksi vyyhdeksi sotkenut.

Mutta oli sen nyt miten tahansa, meidän pitäisi lujasti kiinnipitämän siitä ettemme ole Adamin ja Evan laillisia perillisiä, koska he eivät olleet asetuksenmukaisesti vihityt ja että sentähden heidän jälkeenjättämänsä perisynti ei laillisesti voi kuulua meille. Jollei Herra voi löytää oikeata perillistä perisynnille niin antakoon sen mennä sinne minne kaikki muukin omaisuus menee, jolle oikeata omistajaa ei kuulu: valtiolle. Todellakin ansiokkaampaa perillistä, jolle tämä perintö niin perhanan hyvin soveltuu on vaikeata ajatella. Saakoon siis sen! Minä olen aina valmis luovuttamaan osani perisynnistä valtiolle niin pian kun tämä lähettää valtuutetun virkamiehensä sitä minulta noutamaan.

Luulempa melkein että se seikka, että esivanhempamme eivät olleet laillisesti vihityt, on syynä siihen että me kaikki olemme niin kammottavan huonoja ihmisiä. Sillä jos he olisivat astuneet asianomaisen virkamiehen eteen vihittäväksi ei olisi ollut mitään aihetta varustaa meitä varten helvettiä kalliine lämmityskustannuksineen. Eikä olisi tarpeen kirkkojakaan, sillä nehän ovat olemassa varjelemaan meitä helvetistä. Eräs skotlantilainen kirkon vanhin on lausunut nuo kuuluisat sanat: „kirkko ilman helvettiä ei ole pennin väärti!'' Ainoastaan siis sen paradiisillis idyllisen kertelun tähden Edenissä meillä on kirkot ja helvetti, temppelit ja tuliset järvet. Ja se joka sitkeimmin uskoo kaikkiin näihin, kirkkoon ja helvettiin, temppeliin ja tuliseen järveen se on nainen, jonka ansiota ne niin suuressa määrässä ovatkin. Olisipa vaan neitonen Eva vastauksellaan eräisiin Adamin ujostelemattomuuksiin painanut kätensä lujasti kupeilleen, katsonut häntä tirkasti silmiin ja sanonut: „Älä häntä nyt niin hätäile, Aatamipoikanen; sinun pitäisi tietämän, että minä olen sellainen akrobaatti, joka hyppää morsiusvuoteeseen ainoastaan sormuksen läpi'' — niin olisi Adam varmaankin raapaissut päätään ja vielä kerran aprikoinut asiata. Ja seurauksena siitä olisi ollut — miehethän ovat sellaisissa asioissa hyvin rakastettavia — että Adam olisi julaissut kihlausilmoituksen ja kutsunut häihin kaikki eläimet joille hän jo oli ennättänyt antaa nimet. Dimatheriumista Pulex irritanssiin asti ja juottanut heidät herroiksi. Syy siihen, ettei tällaisia häitä vietetty, joissa kepeäjalkaiset satyyrit olisivat paradiisin nurmikolla tanssiksi panneet ja kirput pöydällä kilpaa juosseet, sillä aikaa kun Magatherium, pannen aarniometsä-äänellään koko paradiisin raikumaan esitti maljan nuorelle parille. — Syy tähän on yksinomaan herran. Tällainen hornanhääjuhla olisi saattanut kaikki asiat oikealle tolalleen, olisi päästänyt meidät kaikista vapahtajista ja säästänyt meiltä turhan vaivan yrittää mahdottomia.

Sukkia
Kenkia
ja
Saappaita

Hattuja
Lakkeja
ja
Villapaitoja

Päälystakkeja, kaikenlajisia, uusinta kuosia. Hinnat.
$10.00--$25.00.

NIPISSING STORE LTD.

CUMBERLAND ST. PORT ARTHUR — KAKSI SUOMALAISTA MYYJÄÄ.

17 Senttiä päivässä, tarjous

ON SAANUT LIIKKEELLE KOKO CANADAN.
KOKO MAA ON OSOTTANUT SUOSIOTA „PENNIKAUPPA-SYSTEEMILLEMME“.

Tuhansilta eri suunnilta kuuluu voimakas, yleinen hyväksymiskuoro Oliver Typewriterin 17c. päivittäis maksuehdoille.

Tämä vapaa tarjous antaa kaikille käytännöllisen kirjoituskoneen tuottaman hyödyn. Yksinkertainen pennikauppa järjestelmämme on saavuttanut kansainvälisen huomion.

Se avasi tulvaportin kysynnälle ja me olemme tukehtumaisillamme tilauksiin.

Yksityiset, firmat ja korporatsionit kaikista kansaluokista, ovat siten auttaneet meitä toteuttamaan suuren ihanteemme — tehdä kirjotuskone yleiseksi kirjevaihdon välineeksi.

EDISTÄÄ YLEISTÄ KONEKIRJOITUSTA.

Tapausten kulku on kauniin, helposti luettaan, ja nopean **konekirjoituksen** yleistä käytäntöön ottoa kohti, hitaan, työlään ja vaikeasti luettavan **käsinkirjoituksen** asemesta.

Suuret liikkeet **yhtenä** käyttävät **kirjoituskoneita.**

Juuri yhtä tärkeätä on yleisölle käyttää kirjoituskonetta „kädellä kirjoittamisen“ sijasta, sillä jokaisen yksityisen kansalaisen henkilökohtaiset asiat muodostavat **hänen liikkeensä.**

Meidän kansanomainen „penni järjestelmä“ jouduttaa **yleisen konekirjoituksen** päiväntuloa.

MEKAANILLINEN ILE.

Oliver krjoituskone on kaikkia muita erilaisempi.

Muutamine satoine **vähempine osineen** kuin toiset kirjoituskoneet, sen toimintakyky on verrannollisesti suurempi.

The OLIVER Typewriter

Lisää sellaiseen erikoisetuun muutamia aikaa säästäviä mukavuuksia, joita löytyy ainoastaan Oliver kirjoituskoneessa ja sinulla on mainio kokoelma **merkitseviä** syitä sen menestymiseen.

LIIKKEEN RAKENTAJA.

Oliver kirjoituskoneella on mahtava luova voima liikkeessä —**todellinen rikkauden luoja.** Sen käyttö **lisää liiketilaisuuksia, laajentaa vaikutusalaa ja edistää liikemenestystä.**

Menestystä etsivä kauppias tai tehtailija voi saada **enemmän liikettä** kauppakirjeillä ja hintaluetteloilla. „Postiluettelon“ — ja Oliver kirjoituskoneen — avulla voit sinä valloittaa uutta kaupantekoaluetta.

Hanki tämä suurin liikeapu **— 17 sentillä päivässä.** Pidä sitä **toimessa.** Se saattaa **kasvamaan.**

AUTTAA AMMATTIMIEHIÄ.

Ammattimiehelle on kirjoituskone välttämätön apulainen. Lakimiehet, papit, lääkärit, sanomalehtimiehet, arkkitehdit, insinöörit, ja yleisten asiain hoitajat ovat oppineet luottamaan **kirjoituskoneeseen.** Sinä voit oppia kirjoittamaan Oliver koneella muutamissa minuuteissa. Se maksaa päivittäisin tyytyväisyyden voitto-osinkoja pienellä **17 sentin** sijoituksella päivässä.

ASTUINKIVI MENESTYKSEEN.

Nuorisolle, Oliver kirjoituskone on astuinkivi hyviin asemiin ja edistykseen liike-elämässä.

Koneella kirjoittamistaito merkitsee enemmän kuin suosituskirjeet.

Ala nyt kun voit omistaa Oliver kirjoituskoneen **penneillä. Yhdy yleiseen penninsäästäjien yhdistykseen!** Jokainen Oliver kirjoituskoneen ostaja 17 sentillä päivässä tehdään yleisen penninsäästäjien yhdistyksen kunniajäseneksi. Pieni alkumaksu tuo sinulle siron, uuden Oliver kirjoituskoneen, tavallisen $125 koneen.

Säästä sitten 17 senttiä päivässä ja maksa kuukausittain. Oliver kirjoituskone luettelo ja tydelliset yksityiskohdat „17 senttiä päivässä“ ostojärjestelmästä, lähetetään kupongilla tai kirjellä pyydettäissä.

Myyntiosaston osoite:
THE OLIVER TYPEWRITER CO.,
Oliver Typewriter Bldg.,
Chicago.

COUPON.

The Oliver Typewriter Co.,
Oliver Typwriter Bldg.,
Chicago.

Gentlemen:—Please send your **Art Catalog** and details of "17 **Cents-a Day**" offer on The Oliver Typewriter.

Name ....
Address ....
....

TYOKANSA,

ilmestyy joka tiistaina ja perjantaina 8- sivuisena. Port Arthurissa Ont., Canadassa.
Toimitus ja konttori Bay katu No. 314. Puhelin 402.

Toimittajat:
J. W. Kannasto, Vastaava. Yrjö Mäkelä, M. Hahl.

P. Katainen, Taloudenhoit. — Manager.

TILAUSHINNAT:
Canadaan:
1 vuosikerta $2.50
½ vuosikert. 1.25
3 kuukautta .... .75
Yhdysvaltoihin ja Suomeen:
1 vuosikerta $3.00
½ vuosikert. 1.50
3 kuukautta .... .75

Ilmoitushinnat: 25 senttiä palstatuumalta. Kuukausi- ja vuosi-ilmotuksista tuntuva alennus. Ilmoituksista uutisten muodossa 10c. riviltä. -:- Ilmotuksista etusivulla 50 prosentin korotus

Kaikki tilaukset, ilmoitukset sekä lehteen aijotut kirjoitukset ovat lähetettävät osoitteella: „TYÖKANSA" Box 132 Port Arthur, Ont. Canada.

Kuolema ilmoitukset maksaa $1.00 kerta ja $1.50 2 kertaa. — Syntymäilmoitukset 50c kerta ja 75c 2 kertaa. — Halutaan tiedot 25c kerta ja 50c 3 kertaa.

Työkansa (The Workpeople)
Published every Tuesday and Friday in Port Arthur, Ont. Canada by The Finnish Publishing Co., Ltd.
Office Bay St. no. 314. 'Phone 402.

Advertising rates 25c. per inch each insertion.

Extended the statutory postal privileges the 17th Dec. 1907 at the Post Office Port Arthur, Ont. Canada.

SE NEW FINLANDIN VALLOITUS.

Työkansassa on jo ennemminkin puhuttu miten tärkeätä olisi saada New Finland-niminen suomalainen farmiseutu, Saskatchewan maakunnassa, valloitetuksi sosialismille. Me erikoisesti vetosimme suomalaiseen toimeenpanevaan komiteaan ,että se ryhtyisi tässä valloituksessa tarvittaviin toimenpiteisiin. Tietysti ei toimeenpaneva komitea ole vielä ehtinyt edes alkuunkaan pääsemään, emmekä ainakaan me mitään tulista hätäilemistä tahdokkaan. Olemme tämän huomautuksen tehneet vain sentähden, että asia pysyisi vireillä ja myöskin sentähden ,että edes lähitulevaisuudessa alettaisiin sitä toteuttamaan.

TYÖKANSAN TILAAJAT.

Moni teistä voi ensi kuukauden alussa joutua ihmettelemään, että miinnehän se lehti nyt joutui kospa ei tullutkaan minulle. Tarkemmin tutkittuanne asiaa kuitenkin muistatte, että tilaushan se onkin jäänyt uudistamatta ja ne perhanat kun eivät lähetä Työkansaa velaksi. Siinähän se vika onkin! Vaan työläinen, (valistunut kun on, ei mieti kauan tällaista asiaa, vaan menee heti Työkansan asiamiehen tykö ja maksaa hänelle tilaushinnan tai lähettää sen itse suoraan „money orderina" Työkansan konttoriin. Näin menettelemällä ei tarvitse ällistellä, että mikä hitto sitä Työkansaa nyt vaivaa, kun ei se tule. Koettakaa saa-

sella, ei ainakaan ole syytä moittia siitä että Työväen opistolla on liian ankarat vaatimukset siveellisyyteen nähden".

Tämän kirjottaja ei tiedä onko Työväen Opistolla jotkut sen oppilaista antaneet itsestään ottaa alastomia kuvia tai eikö, se kuitenkin on varma, että opettajisto ei ole tuollaisten kuvien ottoon myötävaikuttanut. Jos jotkutkaan Opiston oppilaista „ovat tehneet itsensä vikapääksi tuollaiseen syntiin" niin ei liene väärin jos heitä varoittaa edelleen samalla tavalla tekemästä. Voi nähkääs aina olla se vaara tarjolla, että kuvat joutuvat sellaisten ihmisten käsiin, jotka eivät voi alastonta ihmistä katsella muuten kuin pelkästään alhaisen aistillisuuden kannalta ja silloin seuraus saattaa olla hyvinkin kiusallinen. Käypä usein silläkin tavalla, että tuollaisia kuvia otetaan perin alhaisissa tarkoituksissa, vaikkakin tarkotus verhotaan siveyden vaipalla.

PAPPISMIEHET RAAEMPIA KUIN MUUT „SIVISTYNEET".

Viime aikoina on toinen toisensa jälkeen paljastunut pappismiesten välittömästi tekemiä rikoksia y. m., puhumattakaan „siveellisyysrikoksista", joiden tekemistä juuri pappismiesten taholta pidetään kauheimpina kaikista.

Lehtemme viime numeron uutisosastossa oli taas kertomus eräästä Cambridgen pappismiehestä, joka, päästäksensä morsiamestansa osti myrkkyä ja tappoi sillä hänet, päästäksensä naimisiin erään toisen tytön kanssa, johon hän, herra pappismies oli myöhemmin rakastunut.

Tässä jutussa sinänsä ei ole mitään erikoista se päinvastoin on hyvin luonnollinen. Pastori-raukka oli niitä tavallisia ihmisiä, jotka eivät uskalla pienimmässäkään määrässä asettua yleistä tavallista mielipidettä vastaan. Hän hyvästi tiesi, hylkäämällä kihlatun morsiamensa, joka päällepäätteeksi voi vielä olla raskaanakin, joutuvansa yleisen mielipiteen edessä ankarasti tuomituksi ja kun ei rakkauttakaan enää ollut koetti mies-poloinen saada hiljaisuudessa raivatuksi entisen rakastettunsa tieltä pois.

Jos tämä meidän järjestelmämme olisi sellainen, että se jollakin luonnollisella tavalla tukisi äitiyttä ja huolehtisi sikiöitten tulevaisuudesta, silloin ei yleinen mielipide tällaisissa asioissa enää olisikkaan yhtä ankara ja tuomitseva kuin nykyään, silloin voisi mies erota jostakin naisesta tai päinvastoin, milloin vain itse haluaisi. Mutta silloinpa ei tapahtuisikkaan senlaatuisia rikoksia kuin tuon Cambridgen pappismiehen tekemä murha y. m. yhtä kamalat teot ovat.

KUOHUMISTA KAIKKIALLA.

Niin paljon kuin ihmiskunta onkin kautta historiallisen ajan ollut kuohumistilassa ei se kuitenkaan liene milloinkaan enemmän kuohunut kuin nykyään. Kiinakin, tuo tuhatvuosia paikollaan oleva, ehkäpä jossainmäärin taantuva maa, on nykyään kuin kiehuva kattila. Ijankaikkisesti muuttumattomana pidetty hallitusmuoto ja pyhästi kunnioitettu hallitus aijotaan yhdellä pyyhkäyksellä pyyhkäistä pois ja heittää muinaismuistojen joukkoon. Vallankumoukselliset ovat jo ehtineet tekemään ihmeitä. Useat tärkeät kaupungit ovat heidän hallussan-

la sanoa vallankumoukseksi. Maderon kiihottamat taistelut eivät oikeastaan mitään vallankumousta olleetkaan, ne olivat vain vallan siirtämistä toiselta yksilöltä toiselle, joista kummatkin näyttävät olevan saman luokan edustajia, joskin hiukan erimuodossa.

Espaniassa ja Portukaalissa riehuu vallankumous yhtenään ja sen ilmiliekkiin leimahtaminen näyttää olevan vain lyhyen ajan kysymys.

Kaikissa teollisuusmaissa vallitsee pelonsekainen rauhattomuus ja kiihkeä mieliala. Työväestö on tullut rauhattomaksi. Yhdysvalloissa juuri käynnissä oleva suuri oikeustaistelu McNamarain hirttämisyritysjuttu on todistuksena siitä, että tälläkin puolen Atlannin on sähköä ilmassa.

Turkin ja Italian välinen sota, joka ei ole mikään vallankumouksellinen taistelu, vaan suorastaan taistelu kahden rosvovaltion välillä, osottaa vain sekin, minkälaisessa asemassa nykyajan sivistykseltänsä kerskaileva ihmiskunta vielä on.

Tälläisten suurten historiallisten tapausten keskessä me elämme. Me tuskin huomaamme kaikkea tätä, se on käynyt niin jokapäiväiseksi, että sitä on vaikea ilman erityisesti tarkastamatta huomata. Tältä aikakaudelta kirjotetaan sangen kirjavia lehtiä historiaan. Missä määrässä sinä lukija olet ottanut osaa näiden tapausten kulkuun? Mihin suuntaan sinä olet myötävaikuttanut? Vai oletko sinä niitä, jotka eivät vaikuta itsetietoisesti mihinkään päin, vaan on aina toisten käytettävänä välikappaleena? Ajatteleppas pikkasen näitä asioita!

CANADALAINEN MARINISMI.

Canadan uudella vanhoillisella hallituksella näyttää olevan aikomus tuhota kaikki edesmenneen vapaamielisen hallituksen mainehikkaat tehtävät. Reciprocity on kuollut — ja ehkä haudattukin toistaiseksi ja nyt tulee toisen Laurierin hallituksen mainetehtävän — Canadan laivaston perustamisen mennä samaa tietä.

„Montreal Daily Star", yksi Canadan patavanhollisimmista lehdistä, joka johti „anti-reciprocity" taistelua muutamia viikkoja sitten, on nyt alkanut ankaran laivastovastaisen kamppailun Canadassa. Lehti itsessään ei ole enempi anti-militaristinen kuin anti-marinistinenkaan, mutta se vain vastustaa canadalaisen laivaston luomista.

Lehti kertoo edesmenneen hallituksen laivastosuunnitelmasta ja niistä kuluista mitä se tuottaisi Canadan kansalle, seuraavaa:

„Laurierin hallitus suunnitteli, että laivaston rakentaminen ja ylläpitäminen tulisi vaatimaan Canadan kansalta vuosittain kolme miljoonaa dollaria, mutta jos me ryhtyisimme suunnitelmaa toteuttamaan, niin muutaman vuoden kuluttua jo saisimme puhua neljästä ja viidestä miljoonasta. Englannilta ostettujen kahden risteilijän, jotka kotimaassaan olisivat joutaneet muinaismuistoksi, ylläpitämiseen on nyt jo mennyt tuntuvat summat."

„Useat tunnetut englantilaiset laivasto auktoriteetit ovat sanoneet, että hallituksen tekemät menoerät eivät pidä hituistakaan paikkaansa. Kun lähdemme siitä, että laivaston rakentamiseen ja ylläpitämiseen neljänä vuotena menisi $21,978,000, niin tähän kun lisäämme vuotuiset ylläpitokustannukset, laivaston rakentamista varten otetun lainan korot

meidän kuluttaa miljoonia sellaisen varalta, jota emme tiedä tapahtuuko koskaan?"

Tosiaankin lehti puhuu tässä kohti aivan oikein. Minkälaisia merisotia käytäisiin laivastolla, johon kuuluu yksitoista toisen ja kolmannen luokan ristelijää, joista osa olisi Tyyneen ja osa Atlannin meren rannoilla? Ja kuitenkin niiden rakentaminen lisäisi miljoonilla ennestäänkin raskasta kansallisvelkaamme. Mitä canadalaiset tekisivät tällä „laivastolla?" Jos Yhdysvallat ryhtyisivät väkivallalla anastamaan Canadaa, niin laivastolla ei olisi mitään virkaa, eikä se merkitsisi enempi, jos Jaappanilla olisi joitakin aikeita läntisen rannikkomme suhteen.

Kaikki tuo, mitä „Star" edellä sanoi, on hyvää, mutta artikkelin jälkiosassa on sellaista, jota jokaisen canadalaisen tulisi vastustaa. Lehti sanoo:

„Oman laisvaston rakentamisen sijasta lahjottakaamme Englannin laivastolle kaksi tai kolme dreadnoughtia, jotka rakennettaisiin Englannin veistämöllä, Englannin amiralitetin valvonnan alaisena ja nimitettäisiin Canadan maakuntien mukaan, lahjaksi brittiläiselle valtakunnalle „meidän puollustamisesta."

„Kolmen dreadnoughtin rakentaminen maksaisi $30,000,000. Niiden ylläpito ja korot maksaisivat ainoastaan $750,000. Tässä päästäisiin jo $3,250,000 vähemmällä vuodessa."

Edellämainittu lahjotus on yhtä tarpeeton kuin oman laivaston rakentaminen. Minkätähden Canada ryhtyisi lahjoittamaan laivoja Englannille ja ottamaan suuria velkoja niskoilleen, kun sillä kerta ei ole siihen pakkoa. Englanti tulee kyllä pitämään huolen Canadan puollustamisesta niin kauan kun Canadan omistamisesta on sille hyötyä. Canadalle ei ole mitään hyötyä Englannin alamaisuudesta ja siksi sen ei tarvitse tehdä lahjotuksia. Sitte kun Canada käypi Englannille arvottomaksi, niin heittäköön nurkkaan ja jos Canada silloin vielä katsoo tarvitsevansa murhalaivoja, niin se on sen päivän asia.

Canadalaisilla ei ole mitään kiitollisuutta osotettavana Englantia kohtaan, että tarvitseisi antaa rahaa, miehiä ja sotalaivoja sen käytettäväksi. Ei kannata kunnian vuoksi olla maailman suurimman merivallan siirtomaana, uhrata miljoonia, jotka välillisesti kaikki kiskotaan työläisiltä.

Kuolemaan tuomittu puolue.

Tuskin maapallolla löytyy toista maata kuin Canada, jossa sosialistinen liike ottaisi taantumuksen takaaskeleita. Ihan ihmetellä täytyy että tämän maan n.k. „virallinen" sosialistipuolue (Socialist Party of Canada) painuu niin henkisesti kuin politisesti toimettomuuden uniseen suohon. Meikäläisten taholta (etenkin Työkansassa) on enemmän kuin kerran tästä huomautettu, että muutoksia taktiikassa ja uudistuksia ja parannuksia puolueohjelmassa olisi tehtävä, mutta näihin oikeutettuihin huomautuksiin on toimeenpanevakomitea suomalaisen jäsenensä Aappo Käärmeen kautta hävittömyydellä ja valheellisilla kieräilyillä vastannut. Kärme ja hänen sihteerinsä Jussi Myntti ovat väittäneet suomalaisten „puskikosta tulleiden pöhköjen", käyttäen h:ra Myn-

että puolue, jonka takana ei ole laajat kansanryhmät ja „puskikoista tulleet pöhköt" on kuolemaan tuomittu. Viimeisissäkin vaaleissa ei puolueella ollut minkäänlaista yhteistä toimintataktiikkaa, yksi räyhäsi yhtä toinen toista ja toisilla paikoin ei puhuttu mitään, ja ne työläiset, jotka ennen äänestivät sosialisteja mahdollisesti suuri osa nyt äänesti konservativeja, niin on arveltu. Tosiasia kumminkin on, että änestäjäin luku sosialistipuolueelta British Columbiassa **pieneni** viime vaaleissa.

Vaalit ovat olleet jo aikoja sitten ja niistä nyt puhuminen tuntunee ehken joistain liian myöhäseltä, varsinkin niistä, jotka haluaisivat että tulokset pysyisivät niin salassa kuin mahdollista, mutta koska kerta niistä pidetään puhetta siellä omassakin leirissä, niin saaneehan tuota saman puolueen entisenä jäsenenä „eksp-leinata" kantaansa eli oikeammin heidän „kantaansa".

Yksi sanotun puolueen johtavimmista miehistä ja Vancouverin unionistisen liikkeen johtaja R. P. Pettipiece kirjoitti vaalien tulosten johdosta (Vancouver Worldin*) syysk. 30 p. n:rossa seuraavaa, joka olisi sangen terveellinen ottaa huomioon niiden suomalaistenkin, jotka asioita katselevat ummessa silmin yksipuolisesti. Pettipiece lausui: „Ei voida kieltää sitä totuutta, että Vancouverin sosialistit ovat pettyneitä E. T. Kingselylle ja sosialismille annetun äänimäärän suhteen viime viikolla tapahtuneissa vaaleissa. Ensikerran kun sosialistiehdokas asetettiin vaaliareenalle sai hän yli 600 ääntä, toisella kerralla yli 800 ääntä ja kolme vuotta sitten tapahtuneissa vaaleissa annettiin 1198 ääntä sosialistiehdokkaalle. Tuntui ihan luonnolliselta senvuoksi jos odotettiin sosialistiehdokkaan nyt saavan 1500 ääntä, pitäen silmällä jatkuvasti toimitettua valistustyötä ja väenlisäystä. Mutta totuus pysähtyy siihen että äänimäärä oli **nyt vaan 1051**; äänimäärän vähennys osottaa taantumusta toisaalta taholta eikä kansainvälisen köyhälistöliikkeen periaatteissa, kuten täältäpäin on pureskellen käyty niiden kimppuun. Äänimäärän vähennyksen syyksi voidaan mahdollisesti laskea myöskin, että osalta on pääomaa omistamattomien työläisten keskuudessa kasvanut mielipide pysyä pois äänestysuurnalta ja että tuhannet työläiset eivät ole registeeranneet itseään äänestyslistalle, joka voi ollakin päätekijä, mutta nämä ja sata ja yksi muuta selitystä luettuna siihen työläisten oma luupäinen tyhmyytensä, eivät tyydytä syysk. 21 p. saavutettua tulosta. Hyödytöntä ei mahdollisesti olisi jos sosialistit täällä rupeaisivat paremmin tarkastelemaan kotoisia olojaan miten ne ovat. Taantumusta sanomalehden suhteen, taantumusta järjestössä, taantumusta kirjallisuuden levittämisessä, työläisten häviötä osalta taistellessaan työnantajia vastaan. Nämä ja monet muut seikat vaativat parannusta, mutta jos sosialistipuolue on sitä mitä sen olla pitäisi, niin tulevaisuudelta voi parannuksia odottaa. Ei kukaan ole ylpeämpi siitä väitteestä kuin sosialistit, että elämään luodulla täytyy olla jotain eläakseen." .Vasta sitten kun sosialistipuolueessa (Socialist Party of Canada) tehdään muutamia muutoksia sen toimintatavassa voisi olla myöskin paremmat tulokset kuin viime viikolla tapahtuneissa vaaleissa. Kärsimättö-

nevakomitea" toiminnallaan johtaa. Siihen käsitykseen ainakin tulee, kun Nanaimon vaalipiirissä ei ollut nyt ollenkaan sosialistipuolueella ehdokasta, vaikka tätä edellisissä vaaleissa ainoastaan muutamilla äänillä sosialistipuolue hävisi liberaalien kanssa, jotka silloin pääsivät voitolle. Silloin jo toivottiin, että ensi vaaleissa kyllä saadaan sosialisti Dominion haussiin. Mutta kuinkas kävi?! Toimeenpanevakomitea ryösti lupakirjan Nanaimon osastolta, joten ei Nanaimon piirissä näihin vaaleihin saatukaan sosialistiehdokasta. Näin joutui osa niistä, jotka ennen antoivat äänensä sosialistipuolueelle nyt antamaan äänensä kapitalistipuolueille, antaen änensä konservatiiveille, koska konservatiivit saivat äänten enemmistön, vaikka näitä edellisissä jäivät kaikkein vähimmälle. Osa Nanaimon sosialisteista kuuloni mukaan, eivät äänestäneet ollenkaan.

Näin naapurivaalipiirin rettelöistä säikähtyneenä eivät kai New Castle'n vaalipiirissäkään (johon Ladysmith kuuluu) saaneet sosialistit ehdokasta, joten täällä kävi niinkuin Nanaimossakin, että ennen sosialisteille äänensä antaneet äänestivät nyt konservatiivejä, ja niin joutui tälläkin konservatiivit voitolle".

Tämä on jo suuri taantumuksen laukaus. Kun juuri Ladysmithin ja Nanaimon vaalipiirit ovat olleet punaisimpia tähän saakka, onhan niistä ollut muka sosialistiedustajat maakunta-lainlaatijakunnassakin, ja nyt ei aseteta edes omaa ehdokastakaan, vaan taannutaan äänestämään äärimäistä taantumuksellisinta puoluetta. Siitä kumminkin voi olla iloinen, että suomalaiset ovat edes pysytellet pois vaaleista missä eivät ole voineet äänestää sosialisteja.

Impossibilistit tietysti lyökkäävät Pettipiecen lauseita kumoamaan sentähden, että Pettipiece on aina kannattanut kansainvälisen köyhälistöliikkeen taktiikkaa ja taistellut jonkunverran näitä itsepäisiä impossibili-prominentteja vastaan, mutta Pettipiece edustaa siksikin suurilukuista työläisjoukkoa, että hänen lausunnolleen on annettava tavallista suurempi huomio. Se vaan yhä varmemmin todistaa sen, että suomalaiset eivät ole yksin olleet tyytymättömiä toimeenpanevan komitean toimiin. Tyytymättömyys on ollut puolueen keskuudessa yleistä ja loppumatonta. Se on synnyttänyt uusia puolueita ja lopulta jää ainoastaan puoluepomot pitämään „puoluetta" yllä. Niin on käynyt jo Vancouverin suomalaisen sosialistiosaston kanssa, jota Myntti ja Kärme johtavat, että saavat kahdalleen „runnata" osastoa. Sosialistiyhdistys Raivaaja syntyi entisen osaston tyytymättömistä jäsenistä. Samoin käy koko nykyisen Canadan Socialist Partyn kanssa. Idässä on jo syntynyt uudet puolueet ja niin pian kuin ne yhdistyvät taikka toinen eli toinen näyttää olemassaolonsa tarpeellisuuden, kuolee nykyinen Socialist Party, sillä länteläiset yhtyvät tietenkin uuteen, hyvin järjestettyyn puolueeseen, jossa kansanvalta ja työläisten kansainvälinen solidarisuus eivät tule alas lyödyiksi.

Täytyy tapahtua sangen suuria muutoksia tämän Canadan n. k. vanhan sosialistipuolueen toimintatavassa jo se voi enään kohottaa itseään siitä taantumuksen vetelästä suosta, mihin se on taktiikka-rekensä ajanut. — Tuntuu siltä kuin kalmankello soittaisi pian viimeisen kerran impossibilisti-

vantaudin t. m. s. aiheutumana. Tämän tapaisen kurjuuden voi parhaiden lukea maanlaadun, rajusäiden, vesitulvien ja ryöstösotien syyksi, jotka hävittävät niin perin pohjin maasta elämän, että tuhannet ovat sen tähden pakotetut katsomaan kuolemaa silmistä silmiin. Vaan kurjuus joka ilmaantuu täällä Amerikassa on laadultaan suuresti eroava edellämainituista kansakunta vitsauksista. Tilastolliset tiedot osoittavat kuinka monta miljoonaa busselia viljaa, korjataan vuosittain. Ei milloinkaan ole tapahtunut yli tämän mantereen ulottuvaa katovuotta. **Esimerkiksi** jos Dakotan valtioissa on toiveet huonot ja vuoden tulo on alle normaalin, niin silloin voi Nebraska, Manitoba y. m. vilja-seudut antaa keskinkertaista paremman sadon ja näinollen korjataan joka vuosi enempi viljaa — ainakin niin paljon mitä maassa asuva väestö ja kotieläimet ravinnokseen tarvitsee. Kalastus on useassa paikoin pää-elinkeino, jos sitä siksi voi sanoa. Sanotaan sitte „got busines". Karjankasvatus on loistava. Teurastuseläimiä kasvatetaan suunnattomat laumat. Vaan huolimatta siitä harva työläinen saa oikeista jauhoista valmistettua leipää, mädänneet munat, voit, kalat ja lihat, keinotekoinen väärennetty maito, siinä tärkeempi ravintoaine useammallen ihmiselle tässä valkean leivän kultamaassa. Kuitenkin saa olla iloinen että saa edes edelläkerrottua roskaa ravinnokseen. Satoja tuhansia ihmisiä kituu ja kuihtuu, lukuunottamatta noita tuhansia vanhuksia, lapsia ja yhteiskunnan ruhjomia ihmisiä, etsivät ruokansa suurkaupunkien kaatopaikoista takapihojen roskaläjistä; sieltä he joka tapauksessa pistävät mädänneen ruuvanjätteen mukana myös suuhunsa tuhansia, kuolettavia kulkutaudin basilleja. Ympäristö on määrännyt heidät joko suoranaisesti nälkä- eli ainakin siitä johtuvaan kurjuuskuolemaan. Mistä tämä kaikki johtuu? Silmäilkäämme hetkisen sitä.

Joku osa ihmisistä muodostaa ryhmän ja tuohon ryhmään kuuluu ne loiseläjät joiden elämän päätehtävä on kasvattaa ihmiskunnassa kurjuutta ja katsoa ainoastaan omaa mässävää etuaan. Se on „kapitali", jonka kontrollin alaisena nykyhetkelläkin yli tuhat miljoonaa ihmistä tavalla tai toisella kituu, kapitalisti joka on anastanut kaiken luonnon kalleuden, muun muassa kullan, joka on asetettu vastaamaan kaikkea. „Kultapohjalla" riitojärjestelmää s. o. liikavoittoa silmällä pitäen kokoo kapitalisti turstiksi muodostuneena kaiken ihmisille välttämättömän luonnonantimen aarreaittoihinsa, määrää niille huikean korkeen hinnan „kullassa". Kulta-pomot pitävät lujasti kiinni ryöstämistään aarteista. Kenellä sitä ei ole, sillä ei ole mahdollisuutta saada viljaaitan ovea auki. Näin jää tuhansia busselia liiketuotantona „mätänemään" tai poltettavaksi. Se johtaa tuhansia nälkään, se saattaa satoja kokoomaan ravintonsa roskaläjistä, se vie monta rikoksiin, jotka sitte kapitalistin asettama laki sulkee tyrmään tai panee puun oksaan roikkumaan.

Tässä oli lyhyt selostus niistä kohdista, jotka päätekiänä täydellä syyllä voi lukea avaimeksi siihen lukkoon joka sitoo niitä kahleita jotka tuhatvuosia ihmiskuntaa kahlehtinut on, milloin missäkin muodossa ——? kapitalistinen riistäjäryhmä on kulkenut samaa latuaan. Mitä he ovat kansalle tarjonneet sen li-

3 kuukautta .... .75
Yhdysvaltoihin ja Suomeen:
1 vuosikerta $3.00
½ vuosikert. 1.50
3 kuukautta .... .75

Ilmoitushinnat: 25 senttiä palstatuumalta. Kuukausi- ja vuosi-ilmotuksista tuntuva alennus. Ilmoituksista uutisten muodossa 10c. riviltä. -:- Ilmotuksista etusivulla 50 prosentin korotus

Kaikki tilaukset, ilmoitukset sekä lehteen aijotut kirjoitukset ovat lähetettävät osoitteella: „TYÖKANSA" Box 132 Port Arthur, Ont. Canada.

Kuolema ilmoitukset maksaa $1.00 kerta ja $1.50 2 kertaa. — Syntymäilmoitukset 50c kerta ja 75c 2 kertaa. — Halutaan tiedot 25c kerta ja 50c 3 kertaa.

Työkansa (The Workpeople)

Published every Tuesday and Friday in Port Arthur, Ont. Canada by The Finnish Publishing Co., Ltd.
Office Bay St. no. 314. 'Phone 402.

Advertising rates 25c. per inch each insertion.

Extended the statutory postal privileges the 17th Dec. 1907 at the Post Office Port Arthur. Ont. Canada.

TYPOGRAPHICAL UNION LABEL PORT ARTHUR

SE NEW FINLANDIN VALLOITUS.

Työkansassa on jo ennemminkin puhuttu miten tärkeätä olisi saada New Finland-niminen suomalainen farmiseutu, Saskatchewan maakunnassa, valloitetuksi sosialismille. Me erikoisesti vetosimme suomalaiseen toimeenpanevaan komiteaan ,että se ryhtyisi tässä valloituksessa tarvittaviin toimenpiteisiin. Tietysti ei toimeenpaneva komitea ole vielä ehtinyt edes alkuunkaan pääsemään, emmekä ainakaan me mitään tulista hätäilemistä tahdokkaan. Olemme tämän huomautuksen tehneet vain sentähden, että asia pysyisi vireillä ja myöskin sentähden ,että edes lähitulevaisuudessa alettaisiin sitä toteuttamaan.

TYÖKANSAN TILAAJAT.

Moni teistä voi ensi kuukauden alussa joutua ihmettelemään, että miinnehän se lehti nyt joutui kospa ei tullutkaan minulle. Tarkemmin tutkittuanne asiaa kuitenkin muistatte, että tilaushan se onkin jäänyt uudistamatta ja ne perhanat kun eivät lähetä Työkansaa velaksi. Siinähän se vika onkin! Vaan työläinen, valistunut kun on, ei mieti kauan tällaista asiaa, vaan menee heti Työkansan asiamiehen tykö ja maksaa hänelle tilaushinnan tai lähettää sen itse suoraan „money orderina" Työkansan konttoriin. Näin menettelemällä ei tarvitse ällistellä, että mikä hitto sitä Työkansaa nyt vaivaa, kun ei se tule. Koettakaa saada myöskin naapurinne tilaamaan Työkansa. — Tilaukset voitte lähettää osotteella: Työkansa, Box 132, Port Arthur, Canada.

ALASTOMIAKO KUVIA TYÖVÄEN OPISTOLTA.

Siirtolaisen 83 numerossa on seuraava toimituspätkä:

„Hynynen, joka Lawlerissa, Minn., raiskasi kuuden vuoden ikäisen lapsen, on tuomionsa saatuaan sanonut että hänen rumaan rikokseensa pääasialisesti vaikutti se että hän Työväenopistolla ollessaan tottui alastomilla kuvilla herättämään sukupuoliviettiänsä luonnottomaan kiihoitustilaan. Hynynen kertoi että opiston oppilaat, miehet ja naiset, otattivat itsestään alastomia kuvia, joita sitten vaihtoivat keskenän. Jos tuollainen kuvain vaihto on tapahtunut opettajiston myötävaikutuksella ja ilman mitään tarkotusta ... mistä katsella muuten kuin pelkästään alhaisen aistillisuuden kannalta ja silloin seuraus saattaa olla hyvinkin kiusallinen. Käypä usein silläkin tavalla, että tuollaisia kuvia otetaan perin alhaisissa tarkoituksissa, vaikkakin tarkotus verhotaan siveyden vaipalla.

PAPPISMIEHET RAAEMPIA KUIN MUUT „SIVISTYNEET".

Viime aikoina on toinen toisensa jälkeen paljastunut pappismiesten välittömästi tekemiä rikoksia y. m., puhumattakaan „siveellisyysrikoksista", joiden tekemistä juuri pappismiesten taholta pidetään kauheimpina kaikista.

Lehtemme viime numeron uutisosastossa oli taas kertomus eräästä Cambridgen pappismiehestä, joka, päästäksensä morsiamestansa osti myrkkyä ja tappoi sillä hänet, päästäksensä naimisiin erään toisen tytön kanssa, johon hän, herra pappismies oli myöhemmin rakastunut.

Tässä jutussa sinänsä ei ole mitään erikoista se päinvastoin on hyvin luonnollinen. Pastori-raukka oli niitä tavallisia ihmisiä, jotka eivät uskalla pienimmässäkään määrässä asettua yleistä tavallista mielipidettä vastaan. Hän hyvästi tiesi, hylkäämällä kihlatun morsiamensa, joka päällepäätteeksi voi vielä olla raskaanakin, joutuvansa yleisen mielipiteen edessä ankarasti tuomituksi ja kun ei rakkauttakaan enää ollut koetti mies-poloinen saada hiljaisuudessa raivatuksi entisen rakastettunsa tieltä pois.

Jos tämä meidän järjestelmämme olisi sellainen, että se jollakin luonnollisella tavalla tukisi äitiyttä ja huolehtisi sikiöitten tulevaisuudesta, silloin ei yleinen mielipide tällaisissa asioissa enää olisikkaan yhtä ankara ja tuomitseva kuin nykyään, silloin voisi mies erota jostakin naisesta tai päinvastoin, milloin vain itse haluaisi. Mutta silloinpa ei tapahtuisikkaan senlaatuisia rikoksia kuin tuon Cambridgen pappismiehen tekemä murha y. m. yhtä kamalat teot ovat.

KUOHUMISTA KAIKKIALLA.

Niin paljon kuin ihmiskunta onkin kautta historiallisen ajan ollut kuohumistilassa ei se kuitenkaan liene milloinkaan enemmän kuohunut kuin nykyään. Kiinakin, tuo tuhatvuosia paikollaan oleva, ehkäpä jossainmäärin taantuva maa, on nykyään kuin kiehuva kattila. Ijankaikkisesti muuttumattomana pidetty hallitusmuoto ja pyhästi kunnioitettu hallitus aijotaan yhdellä pyyhkäyksellä pyyhkäistä pois ja heittää muinaismuistojen joukkoon. Vallankumoukselliset ovat jo ehtineet tekemään ihmeitä. Useat tärkeät kaupungit ovat heidän hallussansa ja uusia näyttää antautuvan joka päivä. Sotaväki ei ole luotettavaa ja useoissa paikoissa on se suorastaan yhtynyt vallankumouksellisiin. Sotalaivojakin on jo vallankumouksellisten käytettävänä. Pekingin valloitusta odotetaan ja vanhan hallituksen kukistumista pidetään varmana.

Tämä vallankumous on varmasti suurmerkityksellinen käännekohta Kiinan historiassa. Taivaanvaltakunnan maassa voi kehitys alkaa täst'edes kulkemaan jättiläisaskeleilla eteenpäin, aivan samalla tavalla kuin Japanissa nykyään.

Kiina ei ole ainoa maa, missä nykyään kuohuu. Mexicossa eivät sisäiset vallankumouksen mainingit ole vielä läheskään asettuneet. Uhkaapa siellä puhjeta vallankumous uudestaan ja se voi ollakin senlaatuinen, jota voi todel-

tämisyritysjuttu on todistuksena siitä, että tälläkin puolen Atlannin on sähköä ilmassa.

Turkin ja Italian välinen sota, joka ei ole mikään vallankumouksellinen taistelu, vaan suorastaan taistelu kahden rosvovaltion välillä, osottaa vain sekin, minkälaisessa asemassa nykyajan sivistykseltänsä kerskaileva ihmiskunta vielä on.

Tälläisten suurten historiallisten tapausten keskessä me elämme. Me tuskin huomaamme kaikkea tätä, se on käynyt niin jokapäiväiseksi, että sitä on vaikea ilman erityisesti tarkastamatta huomata. Tältä aikakaudelta kirjotetaan sangen kirjavia lehtiä historiaan. Missä määrässä sinä lukija olet ottanut osaa näiden tapausten kulkuun? Mihin suuntaan sinä olet myötävaikuttanut? Vai oletko sinä niitä, jotka eivät vaikuta itsetietoisesti mihinkään päin, vaan on aina toisten käytettävänä välikappaleena? Ajatteleppas pikkasen näitä asioita!

CANADALAINEN MARINISMI.

Canadan uudella vanhoillisella hallituksella näyttää olevan aikomus tuhota kaikki edesmenneen vapaamielisen hallituksen mainehikkaat tehtävät. Reciprocity on kuollut — ja ehkä haudattukin toistaiseksi ja nyt tulee toisen Laurierin hallituksen mainetehtävän — Canadan laivaston perustamisen mennä samaa tietä.

„Montreal Daily Star", yksi Canadan patavanhollisimmista lehdistä, joka johti „anti-reciprocity" taistelua muutamia viikkoja sitten, on nyt alkanut ankaran laivastovastaisen kamppailun Canadassa. Lehti itsessään ei ole enempi anti-militaristinen kuin anti-marinistinenkaan, mutta se vain vastustaa canadalaisen laivaston luomista.

Lehti kertoo edesmenneen hallituksen laivastosuunnitelmasta ja niistä kuluista mitä se tuottaisi Canadan kansalle, seuraavaa:

„Laurierin hallitus suunnitteli, että laivaston rakentaminen ja ylläpitäminen tulisi vaatimaan Canadan kansalta vuosittain kolme miljoonaa dollaria, mutta jos me ryhtyisimme suunnitelmaa toteuttamaan, niin muutaman vuoden kuluttua jo saisimme puhua neljästä ja viidestä miljoonasta. Englannilta ostettujen kahden risteilijän, jotka kotimaassaan olisivat joutaneet muinaismuistoksi, ylläpitämiseen on nyt jo mennyt tuntuvat summat."

„Useat tunnetut englantilaiset laivasto auktoriteetit ovat sanoneet, että hallituksen tekemät menoerät eivät pidä hituistakaan paikkaansa. Kun lähdemme siitä, että laivaston rakentamiseen ja ylläpitämiseen neljänä vuotena menisi $21,978,000, niin tähän kun lisäämme vuotuiset ylläpitokustannukset, laivaston rakentamista varten otetun lainan korot ja mahdollisesti rakennettavien uusien laivojen rakennuskustannutkset, niin kuuden vuoden kuluttua laivasto maksaa meille lähes 34 miljoonaa dollaria ja kymmenen vuoden kuluttua se maksaisi 73 miljoonaa dollaria.".

„Mutta mitä me saisimme neljällä miljoonalla vuodessa. Nykyään meillä ei ole mitään ja sitte kun me saisimme risteilijämme, olisi meillä laivasto, mikä ei kykenisi taistelemaan kenenkään kanssa. Kukaan ei kuvittelekaan, että me sillä ryhtyisimme vastustamaan Yhdysvaltain tai jonkun muun valtakunnan laivastoa."

„Canadan laivastoihanteesta juopuneet voivat sanoa: senhän ei tarvitseisikaan taistella yksinään. Emämaa kyllä lainaisi sille apuaan. Ja olisihan meidän risteilijöille tehtäviä kauppalaivojemme suojelemisessa. Mutta pitääkö

keita läntisen rannikkomme suhteen.

Kaikki tuo, mitä „Star" edellä sanoi, on hyvää, mutta artikkelin jälkiosassa on sellaista, jota jokaisen canadalaisen tulisi vastustaa. Lehti sanoo:

„Oman laisvaston rakentamisen sijasta lahjottakaamme Englannin laivastolle kaksi tai kolme dreadnoughtia, jotka rakennettaisiin Englannin veistämöllä, Englannin amiralitetin valvonnan alaisena ja nimitettäisiin Canadan maakuntien mukaan, lahjaksi brittiläiselle valtakunnalle „meidän puollustamisesta."

„Kolmen dreadnoughtin rakentaminen maksaisi $30,000,000. Niiden ylläpito ja korot maksaisivat ainoastaan $750,000. Tässä päästäisiin jo $3,250,000 vähemmällä vuodessa."

Edellämainittu lahjotus on yhtä tarpeeton kuin oman laivaston rakentaminen. Minkätähden Canada ryhtyisi lahjoittamaan laivoja Englannille ja ottamaan suuria velkoja niskoilleen, kun sillä kerta ei ole siihen pakkoa. Englanti tulee kyllä pitämään huolen Canadan puollustamisesta niin kauan kun Canadan omistamisesta on sille hyötyä. Canadalle ei ole mitään hyötyä Englannin alamaisuudesta ja siksi sen ei tarvitse tehdä lahjotuksia. Sitte kun Canada käypi Englannille arvottomaksi, niin heittäköön nurkkaan ja jos Canada silloin vielä katsoo tarvitsevansa murhalaivoja, niin se on sen päivän asia.

Canadalaisilla ei ole mitään kiitollisuutta osotettavana Englantia kohtaan, että tarvitseisi antaa rahaa, miehiä ja sotalaivoja sen käytettäväksi. Ei kannata kunnian vuoksi olla maailman suurim man merivallan siirtomaana, uhrata miljoonia, jotka välillisesti kaikki kiskotaan työläisiltä.

Kuolemaan tuomittu puolue.

Tuskin maapallolla löytyy toista maata kuin Canada, jossa sosialistinen liike ottaisi taantumuksen takaaskeleita. Ihan ihmetellä täytyy että tämän maan n.k. „virallinen" sosialistipuolue (Socialist Party of Canada) painuu niin henkisesti kuin politisesti toimettomuuden uniseen suohon. Meikäläisten taholta (etenkin Työkansassa) on enemmän kuin kerran tästä huomautettu, että muutoksia taktiikassa ja uudistuksia ja parannuksia puolueohjelmassa olisi tehtävä, mutta näihin oikeutettuihin huomautuksiin on toimeenpanevakomitea suomalaisen jäsenensä Aappo Käärmeen kautta hävittömyydellä ja valheellisilla kieräilyillä vastannut. Kärme ja hänen sihteerinsä Jussi Myntti ovat väittäneet suomalaisten „puskikosta tulleiden pöhköjen", käyttäen h:ra Myntin omaa runollista kieltä, olevan ainoat jotka kapinoivat heidän taktiikkaansa vastaan. Ihan vielä viimeiseen saakka, mahdollisesti vielä nytkin on Myntti väittänyt Canadan sosialistipuolueen olevan kehittymään päin ja kehittymässä, hän väitti 20 pros. olevan British Columbiassa sosialistiänestäjiä, joka on sangen epämääräisesti sanottu. Vaikkapa niin olisi ollutkin, niin sillä prosenttimäärällä ei kannata sosialistein ylpeillä. Nyt ovat vaalit olleet juuri käsissä ja näissä vaaleissa annettujen äänien tulokset puhuvat ankaraa kieltä Dominion toimeenpanevalle komiteälle; näissä vaaleissa sosialistipuolueen kontolle annetut kuivat numerot luulisi valavan kylmää järkeä kurikkalais-teosofilla höystetyn Myntinkin päähän ja uskovan, seltä, varsinkin niistä, jotka haluaisivat että tulokset pysyisivät niin salassa kuin mahdollista, mutta koska kerta niistä pidetään puhetta siellä omassakin leirissä, niin saaneehan tuota saman puolueen entisenä jäsenenä „eksplainata" kantaansa eli oikeammin heidän „kantaansa".

Yksi sanotun puolueen johtavimmista miehistä ja Vancouverin unionistisen liikkeen johtaja R. P. Pettipiece kirjoitti vaalien tulosten johdosta Vancouver Worldin*) syysk. 30 p. n:rossa seuraavaa, joka olisi sangen terveellinen ottaa huomioon niiden suomalaistenkin, jotka asioita katselevat ummessa silmin yksipuolisesti. Pettipiece lausui: „Ei voida kieltää sitä totuutta, että Vancouverin sosialistit ovat pettyneitä E. T. Kingselylle ja sosialismille annetun äänimäärän suhteen viime viikolla tapahtuneissa vaaleissa. Ensikerran kun sosialistiehdokas asetettiin vaaliarenalle sai hän yli 600 ääntä, toisella kerralla yli 800 ääntä ja kolme vuotta sitten tapahtuneissa vaaleissa annettiin 1198 ääntä sosialistiehdokkaalle. Tuntui ihan luonnolliselta senvuoksi jos odotettiin sosialistiehdokkaan nyt saavan 1500 ääntä, pitäen silmällä jatkuvasti toimitettua valistustyötä ja väenlisäystä. Mutta totuus pysähtyy siihen että äänimäärä oli **nyt vaan 1051;** äänimäärä vähennys osottaa taantumusta toisaalta taholta eikä kansainvälisen köyhälistöliikkeen periaatteissa, kuten täältäpäin on pureskellen käyty niiden kimppuun. Äänimäärän vähennyksen syyksi voidaan mahdollisesti laskea myöskin, että osalta on pääomaa omistamattomien työläisten keskuudessa kasvanut mielipide pysyä pois äänestysuurnalta ja että tuhannet työläiset eivät ole registeeranneet itseään äänestyslistalle, joka voi ollakin päätekijä, mutta nämä ja sata ja yksi muuta selitystä luettuna siihen työläisten oma luupäinen tyhmyytensä, eivät tyydytä syysk. 21 p. saavutettua tulosta. Hyödytöntä ei mahdollisesti olisi jos sosialistit täällä rupeaisivat paremmin tarkastelemaan kotoisia olojaan miten ne ovat. Taantumusta sanomalehden suhteen, taantumusta järjestössä, taantumusta kirjallisuuden levittämisessä, työläisten häviötä osalta taistellessaan työnantajia vastaan. Nämä ja monet muut seikat vaativat parannusta, mutta jos sosialistipuolue on sitä mitä sen olla pitäisi, niin tulevaisuudelta voi parannuksia odottaa. Ei kukaan ole ylpeämpi siitä väitteestä kuin sosialistit, että elämään luodulla täytyy olla jotain elääkseen." .Vasta sitten kun sosialistipuolueessa (Socialist Party of Canada) tehdään muutamia muutoksia sen toimintatavassa voisi olla myöskin paremmat tulokset kuin viime viikolla tapahtuneissa vaaleissa. Kärsimättömyydestä ette voi syyttää. Suora kysymys: „Mikä vaivaa sosialistipuoluetta British Columbiassa?"

Toveri Pettipiece ei ole ainoa joka näin ajattelee, niitä on hänen kannallaan satoja ja tuhansia. „Työkansan" lokak. 3 p. n:rossa on m. m. Ladysmithin B. C. kirjeenvaihtajan tyytymättömyyden ilmaus D. toimeenpanevaa komiteaa kohtaan. Hän m. m. kirjottaa:

„Nyt päättyneissä Dominion vaaleissa saimme taasen tilaisuuden nähdä, että mihinkä „Socialist Party of Canadan toimeenpa- ... antamaan äänensä kapitalistipuolueille, antaen änensä konservatiiveille, koska konservatiivit saivat äänten enemmistön, vaikka näitä edellisissä jäivät kaikkein vähimmälle. Osa Nanaimon sosialisteista kuuloni mukaan, eivät äänestäneet ollenkaan.

Näin naapurivaalipiirin rettelöistä säikähtyneenä eivät kai New Castle'n vaalipiirissäkään (johon Ladysmith kuuluu) saaneet sosialistit ehdokasta, joten täällä kävi niinkuin Nanaimossakin, että ennen sosialisteille äänensä antaneet äänestivät nyt konservatiivejä, ja niin joutui täälläkin konservatiivit voitolle".

*) Vancouver Worldissa on joka lauantai n. k. „työläisten osasto", jota Pettipiece toimittaa puhtaasti sosialistisessa ja unionistisessa hengessä. — Kirjoittajan huomautus.

Tämä on jo suuri taantumuksen laukaus. Kun juuri Ladysmithin ja Nanaimon vaalipiirit ovat olleet punaisimpia tähän saakka, onhan niistä ollut muka sosialistiedustajat maakunta-lainlaatijakunnassakin, ja nyt ei aseteta edes omaa ehdokastakaan, vaan taannutaan äänestämään äärimäistä taantumuksellisinta puoluetta. Siitä kumminkin voi olla iloinen, että suomalaiset ovat edes pysytellet pois vaaleista missä eivät ole voineet äänestää sosialisteja.

Impossibilistit tietysti lyökkäävät Pettipieceen lauseita kumoamaan sentähden, että Pettipiece on aina kannattanut kansainvälisen köyhälistöliikkeen taktiikkaa ja taistellut jonkunverran näitä itsepäisiä impossibili-prominentteja vastaan, mutta Pettipiece edustaa siksikin suurilukuista työläisjoukkoa, että hänen lausunnolleen on annettava tavallista suurempi huomio. Se vaan yhä varmemmin todistaa sen, että suomalaiset eivät ole yksin olleet tyytymättömiä toimeenpanevan komitean toimiin. Tyytymättömyys on ollut puolueen keskuudessa yleistä ja loppumatonta. Se on synnyttänyt uusia puolueita ja lopulta jää ainoastaan puoluepomot pitämään „puoluetta" yllä. Niin on käynyt jo Vancouverin suomalaisen sosialistiosaston kanssa, jota Myntti ja Kärme johtavat, että saavat kahdalleen „runnata" osastoa. Sosialistiyhdistys Raivaaja syntyi entisen osaston tyytymättömistä jäsenistä. Samoin käy koko nykyisen Canadan Socialist Partyn kanssa. Idässä on jo syntynyt uudet puolueet ja niin pian kuin ne yhdistyvät taikka toinen eli toinen näyttää olemassaolonsa tarpeellisuuden, kuolee nykyinen Socialist Party, sillä länteläiset yhtyvät tietenkin uuteen, hyvin järjestettyyn puolueeseen, jossa kansanvalta ja työläisten kansainvälinen solidarisuus eivät tule alas lyödyiksi.

Täytyy tapahtua sangen suuria muutoksia tämän Canadan n. k. vanhan sosialistipuolueen toimintatavassa jo se voi enään kohottaa itseään siitä taantumuksen vetelästä suosta, mihin se on taktiikka-rekensä ajanut. — Tuntuu siltä kuin kalmankello soittaisi pian viimeisen kerran impossibilistiselle Socialist Partylle Canadassa.

A. A.

Kappale kurjuutta.

Yhä uusiintuvia kurjuuskohtauksia saa satunnaisen työn varassa kulkeva palkkaorja kokea yli koko maailman, vaan ehkä eniten ja räikeemmässä muodossa ilmaantuu nuo useasti aivan äkkiarvaamattomat kurjuuskohtaukset juuri täällä kullasta ja leivästä tihkuvalla Amerikan mantereella. Kiinan, Indian y. m. Aasian valtojen alituinen kurjuus, joka vuosittain vie kymmeniä tuhansia hautaan, nälän ja sen seuraajain hirveäin kulkutautien ruton, keltakuumeen, keripukin, la-

lin, niin silloin voi Nebraska, Manitoba y. m. vilja-seudut antaa keskinkertaista paremman sadon ja näinollen korjataan joka vuosi enempi viljaa — ainakin niin paljon mitä maassa asuva väestö ja kotieläimet ravinnokseen tarvitsee. Kalastus on useassa paikoin pää-elinkeino, jos sitä siksi voi sanoa. Sanotaan sitte „got busines". Karjankasvatus on loistava. Teurastuseläimiä kasvatetaan suunnattomat laumat. Vaan huolimatta siitä harva työläinen saa oikeista jauhoista valmistettua leipää, mädänneet munat, voit, kalat ja lihat, keinotekoinen väärennetty maito, siinä tärkeempi ravintoaine useammallen ihmiselle tässä valkean leivän kultamaassa. Kuitenkin saa olla iloinen että saa edes edelläkerrottua roskaa ravinnokseen. Satoja tuhansia ihmisiä kituu ja kuihtuu, lukuunottamatta noita tuhansia vanhuksia, lapsia ja yhteiskunnan ruhjomia ihmisiä, etsivät ruokansa suurkaupunkien kaatopaikoista takapihojen roskaläjistä; sieltä he joka tapauksessa pistävät mädänneen ruuvanjätteen mukana myös suuhunsa tuhansia, kuolettavia kulkutaudin basilleja. Ympäristö on määrännyt heidät, joko suoranaisesti nälkä- eli ainakin siitä johtuvaan kurjuuskuolemaan. Mistä tämä kaikki johtuu? Silmäilkäämme hetkisen sitä.

Joku osa ihmisistä muodostaa ryhmän ja tuohon ryhmään kuuluu ne loiseläjät joiden elämän päätehtävä on kasvattaa ihmiskunnassa kurjuutta ja katsoa ainoastaan omaa mässävää etuaan. Se on „kapitali", jonka kontrollin alaisena nykyhetkelläkin yli tuhat miljoonaa ihmistä tavalla tai toisella kituu, kapitalisti joka on anastanut kaiken luonnon kalleuden, muun muassa kullan, joka on asetettu vastaamaan kaikkea. „Kultapohjalla" riitojärjestelmää s. o. liikavoittoa silmällä pitäen kokoo kapitalisti turstiksi muodostuneena kaiken ihmisille välttämättömän luonnonantimen aarreaittoihinsa, määrää niille huikean korkeen hinnan „kullassa". Kulta-pomot pitävät lujasti kiinni ryöstämistään aarteista. Kenellä sitä ei ole, sillä ei ole mahdollisuutta saada viljaaitan ovea auki. Näin jää tuhansia busselia liiketuotantona „mätänemään" tai poltettavaksi. Se johtaa tuhansia nälkään, se saattaa satoja kokoomaan ravintonsa roskaläjistä, se vie monta rikoksiin, jotka sitte kapitalistin asettama laki sulkee tyrmään tai panee puun oksaan roikkumaan.

Tässä oli lyhyt selostus niistä kohdista, jotka päätekiänä täydellä syyllä voi lukea avaimeksi siihen lukkoon joka sitoo niitä kahleita jotka tuhatvuosia ihmiskuntaa kahlehtinut on, milloin missäkin muodossa ——? kapitalistinen riistäjäryhmä on kulkenut samaa latuaan. Mitä he ovat kansalle tarjonneet sen likemmin selittää historia, joka kertoo feutaalisesta ja henkiorjain aikakaudesta aina nykyiseen trusti ja palkkaorja-aikakauteen sakka.

Koskis-Kalle.

Prominentit taas muuttavat „kantaa".

Amerikan suomalaisen sosialistiliikkeen alkuaikoina katselivat täkäläiset suomalaiset prominentit jonkunlaisella ivansekaisella mielellä meidän liikettämme. Sitten kuin meidän touhumme alkoi vetää yhä suurempia joukkoja mukaan, huomasivat prominentit, että oman aseman säilyttäminen vaatii imartelemaan sosialisteja.

Tähän aikaan esim. Amerikan Sanomien nykyinen ja silloinen toimittaja E. Saastamoinen kirjoitti sosialismista erinomaisen imartelevia toimituspätkiä.

Nämä Amerikan suomalaiset herrasmiehet eivät ole läheskään niin tuhmia kuin useat luulevat heidän olevan. Esimerkiksi silloinen sosialistien lähenteleminen oli melkotavalla hyvästi harkittua. He nähkääs aikoivat lyöttäytyä joukkoon, johtamaan sosialisteja omien meininkeinsä mukaan. Tässä yrityksessä herrasmiehet kyllä täydellisesti epäonnistuivat, mutta se ei silti ole todistus heidän tuhmuudestansa vaan se on vain todistus heidän asiansa huonoudesta. Sosialistit eivät antautuneet herrasmiesten johdettaviksi, vaan antoivat heille palttua aina heti silloin kuin huomasivat heidän taholtansa koetettavan sotkea puhtaita ja selviä luokkakäsitteitä.

Tällöin herrasmiehet suuttuivat pahanpäiväisesti. Kätyrikokouksia alettiin panemaan, etenkin Yhdysvaltain keskivaltioissa toimeen ja yksityisesti kävivät prominentit itse kukin läheisimmälle isännällensä kertomassa minkälaisia konnia suomalaiset sosialistit ovat. Nyt ei Amerikan Sanomienkaan „toimitusosastossa'' enää näkynyt sosialisteja imartelevia pätkiä, vaan sensijaan parhaan kykyisyyden mukaan laadittuja haukkuma kirjoituksia; Saastamoinen kertoi syyn hänen „kantansa muuttumiseen'' olevan siinä, että sosialistit ovat hänelle nauraneet. Todellinen syy tietysti oli se, kun sosialistit eivät juosseet hänen, Saastamoisen ohjeitten mukaan.

Lilius Kaikunsa kanssa oli tuon kätyrihomman etunenässä. Meitä syytettiin ennenkaikkea anarkismista, vapaarakkaudesta sekä jumalan ja „pyhien'' totuuksien pilkkaamisesta. Näillä valteilla varustettuna alkoi Lilius taistelun melkein koko rintamallansa yht'aikaa. Heti alussa saattoi huomata että prominenteilla oli taaskin ylivoimainen vastustaja. He kylläkin taistelivat sangen taidokkaasti — se täytyy myöntää, mutta heidän asiansa huonous se taaskin teki voiton saamisen mahdottomaksi. Amerikalainen yleisö, jonka suosion saaminen olisi prominenteille ollut sama kuin suora voitto, käsitti heti alusta alkaen, ilmiantajat kätyreiksi ja kohteli heitä sellaisina. Eiväthän suomalaiset sosialistit olleet tehneetkenellekään mitään vääryyttä, päinvastoin ovat rehellistä väkeä. Täytyy siis olla suoranaista valhetta sen mitä suomalaiset prominentit käyvät kätyröimässä. Näin ajatteli amerikalainen yleisö ja englanninkieliset porvarillisetkin sanomalehdet sen suoraan sanoivat. Niinpä esim. Port Arthurin suurin englanninkielinen päivälehti sanoi, silloin kuin Lilius kävi täkäläiset sosialistit valheellisesti ilmiantamassa, että venäläinen poliisikätyri on käynyt Port Arthurissa, antamassa suomalaiset sosialistit valheellisesti ilmi.

Ei siis onnistunut sitä tietä sosialismin kukistaminen suomalaisten sirtolaisten keskuudesta. Nyt olisi taas ollut aika muuttaa taktiikkaa. Samaan aikaan kuitenkin kuoli tosisuomalaisten pää-äänenkanttaja Amerikan Kaiku. Lilius joutui aseettomaksi, rupesi Finnish American Mining Co. asiamieheksi ja koko tosisuomalaisliike, elettyän tuskin paria vuotta kuoli omaan mitättömyyteensä.

Prominenttien rintama jäi Kaiseurat joutuivat nyt prominenttien turvapaikoiksi. Jokainen heistä ajoi raittiuskysymystä. Kurikan Matti ja Rekosen Aatu olivat kummatkin yhtä suuria raittiuden harrastajia ja kieltolain ajajia. Siellä olivat sulloisessa sekamelskassa: Siirtolaisen Riippa, Lappalan Risto, Synodan ja Kansallisseurakunnan pastorit ja maallikot ja jumalatiesi mitä kaikkea siellä olikaan.

Raittius-seurat kuitenkin huomattiin mahdottomiksi. Niissä olevat jäsenet olivat jo siinä määrässä päässeet selville herrojen metkuista etteivät antaneet niin vain vetää itseänsä nenästä. Tämän tähden alettiin yhä enemmän perustamaan Kalevan Ritarien majoja. Kalevan Ritarit oikeastaan saivat alkunsa jo kätyri ajalla, mutta enemmän on majoja koetettu perustaa vasta sen jälestä kun kätyröiminen huomattiin kovin epäkiitolliseksi.

Nyt kun kaikki kannat on koeteltu ja huomattu tuloksia tuottamattomiksi, niin nyt tietysti on taas täytynyt keksiä jotakin uutta. Viimeisin keksintö on: saada Suomen valtio lahjottamaan täkäläisille prominenteille joitakin kymmeniä ehkäpä satoja tuhansia dollareita vuodessa. Näitä rahoja ongitaan Suomesta, sikäläisten veljien avustuksella nimellisesti täkäläisten suomalaisten „sivistysharrastuksia'' varten. Tosiasia kuitenkin lienee se, että näillä rahoilla nyt tahdottaisiin, paikata prominettien pusineksiin tulleita aukkoja, joita täkäläiset sosialistit ovat iskeneet. Saapas nähdä onko Suomen valtiolla varoja työntää niitä täkäläisten möhömahojen elättämiseksi. Jos on niin pian saamme kuulla sellaisenkin ihmeen, että Suomi-Opiston lehmän elättäminen on tullut yhtenä vuotena maksamaan ainakin nyt $5,000.

Toivottavasti Suomen sosialistinen eduskuntaryhmä saa sikäläiset herrasmiehet senverran järkiinsä, etteivät niin vain työnnä tänne rahoja, jotka kuitenkin menisivät vain muutamien prominenttien hyvinvoinnin lisäämiseen.

J. V. K—to.

Canadan suomalaiset.

NEPIGON, ONT.

Tämä meidän pieni kylämme on taas joutunut työläisten vaelluspaikaksi ja on joukossa hyvin paljon kansalaisiammekin. Vaan on niitä „pusinesmiehiäkin'' tullut sen mukaan, on useita vaatestooriakin avattu ja onpa hospitaalikin jo saatu.

Osastollamme oli kokous tämän kuun 22 päivä, jossa keskusteltiin niistä ehdoista, joita Työkansan johtokunta ehdotti Työkansan osakkeen omistajien ja yleensä Canadan järjestyneiden suomalaisten harkittavaksi, josko Väkäleuka siirretään Työmies-lehden kustannusyhtiöön ja millä ehdoilla

Osaston jäsenet ja yksityiset osakkeenomistajat olivat sitä mieltä, että Väkäleuka edelleenkin kustannettaisiin Työkansan kustannusyhtiötä kannattamassa, sen syyn perusteella kun Canadan suomalainen työväki on enempi kämppätyöläisiä, jotka vaeltavat kämpältä kämpälle pussi selässä, niinkuin ennen suutarit vanhassamaassa, eivätkä sen syyn tähden tilaa lehteä niinkuin sellaisissa paikoissa, missä työväki on enempi paikallaan.

Kokous ehdotti, että tämän mantereen järjestynyt työväestö ei ainoastaan tukisi Työkansaa,

on niin huonoa saada paikkaa mihin kokoontua, vaikka mikä pienempikin kokous on. Jopa jotkut haalin omistajat kysyvät, ettei se vaan olisi jotakin niinkuin sosialistihommaa. Ne tietysti pelkäävät, että sosialistit vie seinät mukanan jos ne saa hommata haalissa. Kyllä se olisi lysti kun saisi vielä kerran olla sen oman katon alla, niin ei olisi aina sitä rukoilemista paikasta; silloin aina tietisi mihin mennä. Kokouksessa luettiin kirje joka oli tullut maakonttorista ja oli siinä varotus, että lankeaa maksettavaksi haalin lotti-maksu 3 p. marraskuuta ja jollei voi sitä maksaa silloin he rupeavat lakien mukaan ja kauppakirjan perusteella katsomaan kenen se on. Summa on $5685.00 Tontti maksaa $7,000.00 ja on maksettu toistatuhatta jo siitä eikä ole vielä rahaa kassassa tätä maksaa. Se olisi ikävä jos joutuisi „luusaamaan'' sen rahan joka on jo maksettu siihen ja jossa on niin monta iltaa hommattu ja kovia hikipisaroita pyhitty otsalta. Toverit, jotka olette kämpillä, niin ottakaa tämä huomioon, kuinka on asia kireä. Rahanne on paremmassa kuin pankissa. Ja entäs se, minkä eteen se tulee, se on joka „kauntaa''. Jokaisen toverin pitäisi tämän kyllä itse tietämän ilman pitempiä seremonia. Täällä on isompi osa jäsenistä ympäri kämpillä, vaikka osaston jäsenluku on toista sataa. Jäsenet jotka ovat kaupungissa töissä, niiltä ei kyllä hyvinkään paljon riitä kun menee aina sitä mukaa kun tuleekin. Pienet palkat ja isot menot. Kämppäpojat se riippuu teistä kaikki tämä puoli, että päästä irti aineellisesta ahdingosta. Jokaiselle, joka lainaa rahaa, maksetaan 6 korkoa ja joka ostaa osakkeita niin 4 korkoa niistä. Se on parempi mitä mikään pankki maksaa. Ja on raha tallella. Pankit joskus heittää kuperkeikan mutta meidän liike ei. Osakkeet on 1 dollari osake. Sen pystyy melkein jokainen ostamaan, joka vain haluaa. Osakkeita ruvetaan ostamaan sisään kahden vuoden päästä siitä kun haali on valmistunut, ei kumminkaan enempää kuin 10 pros. myydyistä osakkeista yhtenä vuotena. Jos te sijoitatte rahanne haalin hommaan niin siitä saatte itse vielä nauttia eikä nuo ihramahaiset porvarit, jotka aina ottavat melkein kaiken mitä vain ihmisestä lähtee ulos. Päättäkää asiasta heti, sillä on jo kiire sen kanssa elkää katsoko sitä esteeksi, että olette pois kaupungista, sillä kyllä te vielä olette täälläkin joskus ja silloin se olisi hauska kun sais olla sen oman katon alla hommassa. Ja kai se päivä vielä Vancouverinkin Raivaaja osastonkin haalin sisään paistaa joskus, ei kai se aina ole tämäkään paikka kummempi kuin muutkaan. Täällä on ollut vähän eripuraisuutta, vain se alkaa jo lauhtua ja ruveta taas niinollen hommaamaan eteenpäin sitä mistä on joskus jotakin hyötyä kansalle, — vaikka ainahan sitä tahtoo olla eripuraisuutta joka paikassa, ja jollei sitä olisi niin eihän sitä sitten mitään olisikaan.

Ken lähettää rahaa tai rahaorderin niin osote on: Sosialistiyhdistys Raivaaja 112 W. Cordava St. Vancouver, B. C.

Kaikki pankki- posti eli expressi-rahaosotukset jotka meille lähetätte ovat kirjotettava meidän rakennusyhtiömme nimelle. The Pioneer Building Company Vancouver B. C.

Kirjeet kaikki osottakaa ylempänä mainitulla osotteella.

Osaston puolesta
Maunu Johnson.

totisesti se tuo muuta kuin suuttumusta lukijaan. Useasti se jatkuu niin pitkälle, että lehden toimistossakin jo kyllästytään ja viimein kielletän noilta jutuilta tila lehdessä. Ja mitä sitte sisältävät nuo riitajutut? Enimmäkseen aivan turhanaikaisia ja kaikkea asiallisuutta vailla olevia toistensa hammasteluja, vaan siltäkin sitä pitää yrittää kumpi on herra ja voittaja. Esim.: Jossain kokouksessa sattuu menemään vähän sanat ristiin, niin siitäkös jo ollaan valmiita jos minkälaisilla sanoilla toistaan parjaamaan. Mennen useammasti aina äärimmäisyyteen saakka. Erotaan osastoista ja toiminnasta ja vieläpä koko puolueesta. Sitte kun ei muuta voida, haukutaan koko sosialistinen liike alimmaiseen helvettiin saakka. Tämän tekee tosin ainoastaan sellaiset, jotka ovat vielä ensiasteella, tietämättä itsekään sosialismista tuon taivaallista, vaan on niitä vanhempiakin puolueen jäseniä nähty eroavan juuri noitten riitaisuuksien tähden.

Jos ruvetaan etsimään syitä, mistä nämä riitaisuudet johtuvat, niin täytyy sanoa, että päätekiänä on se kirottu ja ainainen kunnian tavottelu. Tahdotaan näet kilvoitella siitä, kuka meistä suurin on, vaikkeivät tieto- ja taitovarastot sitte riittäisikään.

Siksi tahtoisinkin jokaiselle kunnian tavottelijalle huomauttaa, että eiköhän se ole parempi, että jättäisimme tuon, enempi harmia kuin hyötyä tuottavan tavan, yrittää ylemmäksi kuin siivet kantavat. Jos meistä jollakin on vähän enemmän tietoa, ja tahdomme sitä jakaa toiselle, niin jakakaamme se sovinnolla ja taidolla toisille, vielä ymmärtämättömäin hyväksi. Olkaamme itse heille esikuvana, niin silloin tietomme ja taitomme menee todella toteen.

Tulisi aina muistaa, että niin kauvan, kun me toimimme ja teemme työtä ainoastaan aatteellemme ja sen eteen, välittämättä omasta kunniastamme, niin kauvan kaikki menee hyvin. Vaan jos me alamme yrittämään ainoastaan sitä, kuka on meistä herra ja johtaja osastossamme, silloin se vie perikatoon, ei ainoastaan oman itsemme, vaan koko köyhälistöliikkeen.

Olisi myös toivottava, että nuo personalliset pikkuriidat alettaisiin sopimaan kukin keskenään, ettei niillä kokonaisia lehtemme sivuja täytettäisi. On sangen huonoa ja alentavaa, että me sallimme haaskata lehtemme ahtaita palstoja turhanpäiväisillä riitajutuilla, joita ei kukaan viitsi lukea ilman suuttumusta herättämättä. Meillä on niin paljon tärkeämpiäkin asioita, joilla me täytämme lehtemme, vaikka ei siinä kaiken maailman sotkuja selvitelläkään.

Siis, pois pikku riidat ja turhat kinailut ja kukin tehkäämme työtä aatteellemme ja sen eteen. Siinä kyllä tarvitsemme tietomme ja taitomme, vaikkapa niitä olisi meillä paljonkin. Kukin antakoon tietoja toisilleen, ei riidassa eikä kateudessa, vaan veljeydessä ja sovussa. Silloin meillä on mahdollisuus saavuttaa joskus se päämäärä, johon me pyrimme.

Toveruudella

Jacob Hautala.

Yleisiä uutisia.

KAUHEA TAPATURMA.

Dynamiti kellari räjähtänyt, tappaen kymmeniä työläisiä.

Tokio, lokak. 23 p. — Kauhea

10,000   10,000

TILAAJAA

VÄKÄLEUALLE

Väkäleuka on ainoa Amerikan suomalainen pilalehti.
Väkäleuka on sosialistinen pilalehti.
Väkäleuka on Työkansan avustusjulkaisu.
Tilaamalla Väkäleukaa avustatte Työkansan liikettä.

Väkäleualle tulee erityinen toimittaja.

ENSIMÄISESTÄ PÄIVÄSTÄ ENSI MARRASKUUTA TULEE VÄKÄLEUALLE ERITYINEN TOIMITTAJA JA SILLOIN SIITÄ VARMASTI TULEE HYVÄ PILALEHTI.

HYVÄN PILALEHDEN KUSTANTAMINEN TULEE KALLIIKSI JA SENTAHDEN

joukolla levittämään Väkäleukaa!

Yksityiselle tilaajalle se ei tule kalliiksi

SILLÄ SE MAKSAA AINOASTAAN $1.25 VUOSIKERTA JA 75 SENTTIÄ PUOLIVUOTTA YHDYSVALTOIHIN JA CANADAAN

SUOMEEN VUOSIKERTA $1.50.

YKSITYISNUMEROT MAKSAVAT 10 SENTTIÄ KAPPALE

Väkäleuka ilmestyy säännöllisesti kahdesti kuussa.

RUVETKAA ASIAMIEHIKSI OTTAMAAN TILAUKSIA JA MYYMÄÄN YKSITYISNUMEROITA. ASIAMIESPALKKIO

10,000 tilaajaa Väkäleualle

Kaikki kirjevaihto tehdään osotteella:

Väkäleuka, :: Box 132 :: Port Arthur, Ont., Can.

sytytti huoneen palamaan. Vaimo, kuuden lapsensa kanssa paloi karreksi. Naisen luullaan olleen mielenhäiriössä.

KAHDEKSAN KAIVOSMIESTÄ KUOLLUT DYNAMITIRÄJÄHDYKSSESSÄ.

Harrisburg, Ill., lokak. 23 p.— Kahdeksan kaivosmiestä sai surmansa ja toiset kahdeksan loukkautuivat Ogara kaivannossa tapahtuneessa dynamitiräjähdyksessä tänään. Kolme pelastusjoukkoon kuuluvista miehistä, jotka menivät etsimään kuolleita ja loukkautuneita, tukehtui kaasuun mutta saatiin sairaalassa virkoamaan.

Räjähdys tapahtui juuri miesten vaihdon aikana, jolloin ainoastaan kuusitoista työläistä oli työssä.

SOSIALISMI JAPANISSA.

Japanin ensimäinen sosialisti Sen Katagama kertoo Japanin sosialismista seuraavaa:

Keväällä 1896 palasi tämän artei ollut vaikea saada työläisiä järjestymään. Joka työväenkokouksessa oli runsaasti väkeä ja muutamain kuukausien kuluttua oli jo yli 1,000 työläistä yhtynyt liikkeeseen. Joulukuun 1 p:nä 1897 järjestyvät metallityöläisemme liitoksi, jossa samalla oli jäseniä 1,000. Useita vuosia kukoisti liitto ja jäsenmäärä kohosi 8,000:een, mutta pian taas laskeutui jäsenluku hallituksen vainojen johdosta. Samaan aikaan kuin metallityöläistenkin liitto, näki myös ensi kerran päivän valon työväenlehti „Työläismaailma'', joka sitten yli 10 vuotta taisteli työväen asian puolesta. Niin alkoi Japanin työväenliike hyvien merkkien alla. Toinen toisensa jälkeen syntyi kirjaltajain, rautatieläisten ja laivamiesten järjestöt. Minä olin silloin sekä „Työläismaailman'' toimittajana että metallimiesten liiton sihteerinä ja tein agitatsionimatkoja yli koko maan. Hyvin menikin eteenpäin. Jo v. 1898 pystyi rautatieläisten liitto käymään voitokkaan lakkotaistelun. Näinä muutamina vuosina perustettiin työväen keskuu-

Pilamestarit Huomatkaa!

Työkansan kustannusyhtiön johtokunta julistaa täten sanotun yhtiön kustantamana ilmestyvälle pilalehdelle, „Väkäleuka'', toimitajan paikan siihen toimeenkykenevien puoluetoverien haettavaksi. Piruustustaitoisilla ja samalla muuten toimeen sopivilla henkilöillä on etusia.

Hakemukset suosituksineen ja palkkavatimuksineen ovat lähetettävät ennen 30 päivää ensi lokakuuta, osoitteella:

Työkansan Johtokunta,
Box 132 Port Arthur, Ont. Can.

Agitaattorit huomatkaa!

Kämppäjätkäin järjestö (Laborers Protective Union) ottaa palvelukseensa kunnollisen organi-

desta. Sosialistit eivät antautuneet herrasmiesten johdettaviksi, vaan antoivat heille palttua aina heti silloin kuin huomasivat heidän taholtansa koetettavan sotkea puhtaita ja selviä luokkakäsitteitä.

Tällöin herrasmiehet suuttuivat pahanpäiväisesti. Kätyrikokouksia alettiin panemaan, etenkin Yhdysvaltain keskivaltioissa toimeen ja yksityisesti kävivät prominentit itse kukin läheisimmälle isännällensä kertomassa minkälaisia konnia suomalaiset sosialistit ovat. Nyt ei Amerikan Sanomienkaan „toimitusosastossa'' enää näkynyt sosialisteja imartelevia pätkiä, vaan sensijaan parhaan kykyisyyden mukaan laadittuja haukkuma kirjoituksia; Saastamoinen kertoi syyn hänen „kantansa muuttumiseen'' olevan siinä, että sosialistit ovat hänelle nauraneet. Todellinen syy tietysti oli se, kun sosialistit eivät juosseet hänen, Saastamoisen ohjeitten mukaan.

Lilius Kaikunsa kanssa oli tuon kätyrihomman etunenässä. Meitä syytettiin ennenkaikkea anarkismista, vapaarakkaudesta sekä jumalan ja „pyhien'' totuuksien pilkkaamisesta. Näillä valteilla varustettuna alkoi Lilius taistelun melkein koko rintamallansa yht'aikaa. Heti alussa saattoi huomata että prominenteilla oli taaskin ylivoimainen vastustaja. He kylläkin taistelivat sangen taidokkaasti — se täytyy myöntää, mutta heidän asiansa huonous se taaskin teki voiton saamisen mahdottomaksi. Amerikalainen yleisö, jonka suosion saaminen olisi prominenteille ollut sama kuin suora voitto, käsitti heti alusta alkaen, ilmiantajat kätyreiksi ja kohteli heitä sellaisina. Eiväthän suomalaiset sosialistit olleet tehneetkenellekään mitään vääryyttä, päinvastoin ovat rehellistä väkeä. Täytyy siis olla suoranaista valhetta sen mitä suomalaiset prominentit käyvät kätyröimässä. Näin ajatteli amerikalainen yleisö ja englanninkieliset porvarillisetkin sanomalehdet sen suoraan sanoivat. Niinpä esim. Port Arthurin suurin englanninkielinen päivälehti sanoi, silloin kuin Lilius kävi täkäläiset sosialistit valheellisesti ilmiantamassa, että venäläinen poliisikätyri on käynyt Port Arthurissa, antamassa suomalaiset sosialistit valheellisesti ilmi.

Ei siis onnistunut sitä tietä sosialismin kukistaminen suomalaisten sirtolaisten keskuudesta. Nyt olisi taas ollut aika muuttaa taktiikkaa. Samaan aikaan kuitenkin kuoli tosisuomalaisten pää-äänenkanttaja Amerikan Kaiku. Lilius joutui aseettomaksi, rupesi Finnish American Mining Co. asiamieheksi ja koko tosisuomalaisliike, elettyän tuskin paria vuotta kuoli omaan mitättömyyteensä.

Prominenttien rintama jäi Kaiun kuoleman jälkeen sangen pirstaleiseksi. Johtaja oli poissa ja ja ketään toista yhtä julkeaa ja kavalaa miestä ei ollut asettaa tilalle. Heidän sanomalehtensä alkoivat taas rääkkymään jokainen omalla nuotillansa ja yhteinen menettelytapa, joka jo oltiin kätyrikokousten aikana saavuttamaisillaan särkyi olemattomiin. Täkäläisillä suomalaisilla porvarilehdillä nähkääs ei ole mitään muuta niin eheästi yhteistä kuin kätyröiminen ja sentähden heti silloin kuin käytröiminen jouduttiin liian laihojen tulosten tähden järjestelmällisestä toiminnasta lopettamaan loppui heidän lehdiltänsä yhteistoimintakin. Ainoa, mitä heiltä jäi silloin jälelle, oli halu valehdella ja halu hajottaa suomalaista siirtolaistyöväestöä mahdollisimman hajalle. Raittiusrustamaan Kalevan Ritarien majoja. Kalevan Ritarit oikeastaan saivat alkunsa jo kätyri ajalla, mutta enemmän on majoja koetettu perustaa vasta sen jälestä kun kätyröiminen huomattiin kovin epäkiitolliseksi.

Nyt kun kaikki kannat on koeteltu ja huomattu tuloksia tuottamattomiksi, niin nyt tietysti on taas täytynyt keksiä jotakin uutta. Viimeisin keksintö on: saada Suomen valtio lahjottamaan täkäläisille prominenteille joitakin kymmeniä ehkäpä satoja tuhansia dollareita vuodessa. Näitä rahoja ongitaan Suomesta, sikäläisten veljien avustuksella nimellisesti täkäläisten suomalaisten „sivistysharrastuksia'' varten. Tosiasia kuitenkin lienee se, että näillä rahoilla nyt tahdottaisiin paikata prominettien pusineksiin tulleita aukkoja, joita täkäläiset sosialistit ovat iskeneet. Saapas nähdä onko Suomen valtiolla varoja työntää niitä täkäläisten möhömahojen elättämiseksi. Jos on niin pian saamme kuulla sellaisenkin ihmeen, että Suomi-Opiston lehmän elättäminen on tullut yhtenä vuotena maksamaan ainakin nyt $5,000.

Toivottavasti Suomen sosialistinen eduskuntaryhmä saa sikäläiset herrasmiehet senverran järkiinsä, etteivät niin vain työnnä tänne rahoja, jotka kuitenkin menisivät vain muutamien prominenttien hyvinvoinnin lisäämiseen.

J. V. K—to.

Canadan suomalaiset.

NEPIGON, ONT.

Tämä meidän pieni kylämme on taas joutunut työläisten vaelluspaikaksi ja on joukossa hyvin paljon kansalaisiammekin. Vaan on niitä „pusinesmiehiäkin'' tullut sen mukaan, on useita vaatestooriakin avattu ja onpa hospitaalikin jo saatu.

Osastollamme oli kokous tämän kuun 22 päivä, jossa keskusteltiin niistä ehdoista, joita Työkansan johtokunta ehdotti Työkansan osakkeen omistajien ja yleensä Canadan järjestyneiden suomalaisten harkittavaksi, josko Väkäleuka siirretään Työmies-lehden kustannusyhtiöön ja millä ehdoilla

Osaston jäsenet ja yksityiset osakkeenomistajat olivat sitä mieltä, että Väkäleuka edelleenkin kustannettaisiin Työkansan kustannusyhtiötä kannattamassa, sen syyn perusteella kun Canadan suomalainen työväki on enempi kämppätyöläisiä, jotka vaeltavat kämpältä kämpälle pussi selässä, niinkuin ennen suutarit vanhassamaassa, eivätkä sen syyn tähden tilaa lehteä niinkuin sellaisissa paikoissa, missä työväki on enempi paikallaan.

Kokous ehdotti, että tämän mantereen järjestynyt työväestö ei ainoastaan tukisi Työkansaa, vaan nostasi sen tarkotustaan vastaavaksi päivälehdeksi.

V. N.

VANCOUVER, B. C.

On pitkä aika siitä kun on näkynyt Vansouverista mitään kirjotuksia — vai eikö ole mitään aihetta vai missä vika lienee?

Raivaajalla oli kokous lokakuun 13 p. jossa yhtyi 2 jäsentä, Herman Mackey ja E. Nygren. Aina niitä tulee vähän joka kokouksessa lisää, enempi vaan semmoista. Kokouksessa tuli esitys, eikö pitäisi ruveta hommaamaan ompeluseura pystyyn? Tuli yksimielinen päätös, että hommata se. Koonkutsujaksi ja paikan hakijaksi valittiin toverit H. Mackey, D. Matson ja E. Koskela. Täällä pakirjan perusteella katsomaan kenen se on. Summa on $5685.00 Tontti maksaa $7,000.00 ja on maksettu toistatuhatta jo siitä eikä ole vielä rahaa kassassa tätä maksaa. Se olisi ikävä jos joutuisi „luusaamaan'' sen rahan joka on jo maksettu siihen ja jossa on niin monta iltaa hommattu ja kovia hikipisaroita pyhitty otsalta. Toverit, jotka olette kämpillä, niin ottakaa tämä huomioon, kuinka on asia kireä. Rahanne on paremmassa kuin pankissa. Ja ennäs se, minkä eteen se tulee, se on joka „kauntaa''. Jokaisen toverin pitäisi tämän kyllä itse tietämän ilman pitempiä seremonia. Täällä on isompi osa jäsenistä ympäri kämpillä, vaikka osaston jäsenluku on toista sataa. Jäsenet jotka ovat kaupungissa töissä, niiltä ei kyllä hyvinkään paljon riitä kun menee aina sitä mukaa kun tuleekin. Pienet palkat ja isot menot. Kämppäpojat se riippuu teistä kaikki tämä puoli, että päästä irti aineellisesta ahdingosta. Jokaiselle, joka lainaa rahaa, maksetaan 6 korkoa ja joka ostaa osakkeita niin 4 korkoa niistä. Se on parempi mitä mikään pankki maksaa. Ja on raha tallella. Pankit joskus heittää kuperkeikan mutta meidän liike ei. Osakkeet on 1 dollari osake. Sen pystyy melkein jokainen ostamaan, joka vain haluaa. Osakkeita ruvetaan ostamaan sisään kahden vuoden päästä siitä kun haali on valmistunut, ei kumminkaan enempää kuin 10 pros. myydyistä osakkeista yhtenä vuotena. Jos te sijoitatte rahanne haalin hommaan niin siitä saatte itse vielä nauttia eikä nuo ihramahaiset porvarit, jotka aina ottavat melkein kaiken mitä vain ihmisestä lähtee ulos. Päättäkää asiasta heti, sillä on jo kiire sen kanssa elkää katsoko sitä esteeksi, että olette pois kaupungista, sillä kyllä te vielä olette täälläkin joskus ja silloin se olisi hauska kun sais olla sen oman katon alla hommassa. Ja kai se päivä vielä Vancouverinkin Raivaaja osastonkin haalin sisään paistaa joskus, ei kai se aina ole tämäkään paikka kummempi kuin muutkaan. Täällä on ollut vähän eripuraisuutta, vain se alkaa jo lauhtua ja ruveta taas niinollen hommaamaan eteenpäin sitä mistä on joskus jotakin hyötyä kansalle, — vaikka ainahan sitä tahtoo olla eripuraisuutta joka paikassa, ja jollei sitä olisi niin eihän sitä sitten mitään olisikaan.

Ken lähettää rahaa tai rahaorderin niin osote on: Sosialistiyhdistys Raivaaja 112 W. Cordava St. Vancouver, B. C.

Kaikki pankki- posti eli expressi-rahaosotukset jotka meille lähetätte ovat kirjotettava meidän rakennusyhtiömme nimelle. The Pioneer Building Company Vancouver B. C.

Kirjeet kaikki osottakaa ylempänä mainitulla osotteella.

Osaston puolesta

Maunu Johnson.

SALMON ARM, B. C.

Jokunen sana Canadan S. S. osastojen jäsenille.

Ken on vähänkään seurannut Canadan s. s. osastojen toimintaa sanomalehdistön kautta, on tullut huomaamaan, että se on alituista riitaa ja toistensa nälvimistä. Tuskin on yhtään sanomalehteä, jossa ei olisi omistettu joitakin palstoja turhanpäiväisille riitajutuille. — Mistä johtuu tuo riitaisuus? tulee väkisinkin kysyneeksi. Miksisi ei voida elää sovussa keskenään? — Totta on, että pikku riitoje ja kinasteluja ei voida välttää. Kumminkin, kun katselee sanomalehteä ja näkee siinä jonkun paikkakunnan jäsenten olevan hampaista yhdessä, niin eipä eesta. Sitte kun ei muuta voida, haukutaan koko sosialistinen liike alimmaiseen helvettiin saakka. Tämän tekee tosin ainoastaan sellaiset, jotka ovat vielä ensiasteella, tietämättä itsekään sosialismista tuon taivaallista, vaan on niitä vanhempiakin puolueen jäseniä nähty eroavan juuri noitten riitaisuuksien tähden.

Jos ruvetaan etsimään syitä, mistä nämä riitaisuudet johtuvat, niin täytyy sanoa, että päätekijänä on se kirottu ja ainainen kunnian tavottelu. Tahdotaan näet kilvoitella siitä, kuka meistä suurin on, vaikkeivät tieto- ja taitovarastot sitte riittäisikään.

Siksi tahtoisinkin jokaiselle kunnian tavottelijalle huomauttaa, että eiköhän se ole parempi, että jättäisimme tuon, enempi har mia kuin hyötyä tuottavan tavan, yrittää ylemmäksi kuin siivet kantavat. Jos meistä jollakin on vähän enemmän tietoa, ja tahdomme sitä jakaa toiselle, niin jakaamme se sovinnolla ja taidolla toisille, vielä ymmrätämättömäin hyväksi. Olkaamme itse heille esikuvana, niin silloin tietomme ja taitomme menee todella toteen.

Tulisi aina muistaa, että niin [illegible] me tom inme ja [illegible] työtä ainoastaan [illegible] lemme ja sen eteen, välittämättä omasta kunniastamme, niin kauvan kaikki menee hyvin. Vaan jos me alamme yrittämään ainoastaan sitä, kuka on meistä herra ja johtaja osastossamme, silloin se vie perikatoon, ei ainoastaan oman itsemme, vaan koko köyhälistöliikkeen.

Olisi myös toivottava, että nuo personalliset pikkuriidat alettaisiin sopimaan kukin keskenään, ettei niillä kokonaisia lehtemme sivuja täytettäisi. On sangen huonoa ja alentavaa, että me salliimme haaskata lehtemme ahtaita palstoja turhanpäiväisillä riitajutuilla, joita ei kukaan viitsi lukea ilman suuttumusta herättämättä. Meillä on niin paljon tärkeämpiäkin asioita, joilla me täytämme lehtemme, vaikka ei siinä kaiken maailman sotkuja selvitelläkään.

Siis, pois pikku riidat ja turhat kinailut ja kukin tehkäämme työtä aatteellemme ja sen eteen. Siinä kyllä tarvitsemme tietomme ja taitomme, vaikkapa niitä olisi meillä paljonkin. Kukin antakoon tietoja toisilleen, ei riidassa eikä kateudessa, vaan veljeydessä ja sovussa. Silloin meillä on mahdolisuus saavuttaa joskus se päämäärä, johon me pyrimme.

Toveruudella

Jacob Hautala.

Yleisiä uutisia.

KAUHEA TAPATURMA.

Dynamiti kellari räjähtänyt, tappaen kymmeniä työläisiä.

Tokio, lokak. 23 p. — Kauhea räjähdys suuressa Megura dynamiti ja ruuti makasiinissa tappoi kymmeniä työläisiä ja useita loukkautui.

Makasiini oli täynnä miehiä räjähdyksen sattuessa. Rauta, sora, kivet ja ihmisruumiin kappaleet peittivät laajalti ympäristöä räjähdyksen jälkeen.

KAUHEA TEKO.

Maanviljelijän vaimo polttanut itsensä ja kuusi lastaan huoneessa miehensä poissa ollessa.

Braddock, N. D., lokak. 24 p.— Varakkaan maanviljelijä Axel Johnsonin vaimo lukitsi tänään itsensä ja kuusi lastaan huoneeseen miehensä kotoa poissa ollessa, kas teli osan huoneesta gasolinella ja sytytti huoneen palamaan. Vaimo, kuuden lapsensa kanssa paloi karreksi. Naisen luullaan olleen mielenhäiriössä.

KAHDEKSAN KAIVOSMIESTÄ KUOLLUT DYNAMITIRÄJÄHDYKSSESSÄ.

Harrisburg, Ill., lokak. 23 p.— Kahdeksan kaivosmiestä sai surmansa ja toiset kahdeksan loukkautuivat Ogara kaivannossa tapahtuneessa dynamitiräjähdyksessä tänään. Kolme pelastusjoukkoon kuuluvista miehistä, jotka menivät etsimään kuolleita ja loukkautuneita, tukehtui kaasuun mutta saatiin sairaalassa virkoamaan.

Räjähdys tapahtui juuri miesten vaihdon aikana, jolloin ainoastaan kuusitoista työläistä oli työssä.

SOSIALISMI JAPANISSA.

Japanin ensimäinen sosialisti Sen Katagama kertoo Japanin sosialismista seuraavaa:

Keväällä 1896 palasi tämän artikkelin kirjoittaja Amerikan Yhdysvalloista, missä hän oli ollut opiskelemassa 11 vuotta ja maaliskuulla 1897 perusti hän Kandassa latsentarhan, joka vieläkin on olemassa ja erään siirtolan, missä hän ajoi työväenluokan etuja opetti nuoria työntekijöitä.Hän kokosi tänne työläisiä ympärilleen, piti heille luennoita yhteiskunnallisista kysymyksistä ja pian, vielä saman vuoden kesällä, antoivat muutamat siihen innostuneet henkilöt, jotka kaikki kerran olivat käyneet Amerikassa, sysäyksen työväenliikkeelle. Juuri päättynyt kiinalais-japanilainen sota oli erittäin sopiva aika tähän. Työväenluokka eli paremmissa oloissa, sillä Kiinan maksamat sotakorvaukset antoivat suuren vauhdin teollisuudelle, niin ettei ollut vaikea saada työläisiä järjestymään. Joka työväenkokouksessa oli runsaasti väkeä ja muutamain kuukausien kuluttua oli jo yli 1,000 työläistä yhtynyt liikkeeseen. Joulukuun 1 p:nä 1897 järjestyvät metallityöläisemme liitoksi, jossa samalla oli jäseniä 1,000. Useita vuosia kukoisti liitto ja jäsenmäärä kohosi 8,000:een, mutta pian taas laskeutui jäsenluku hallituksen vainojen johdosta. Samaan aikaan kuin metallityöläistenkin liitto, näki myös ensi kerran päivän valon työväenlehti „Työläismaailma'', joka sitten yli 10 vuotta taisteli työväen asian puolesta. Niin alkoi Japanin työväenliike hyvien merkkien alla. Toinen toisensa jälkeen syntyi kirjaltajain, rautatieläisten ja laivamiesten järjestöt. Minä olin silloin sekä „Työläismaailman'' toimittajana että metallimiesten liiton sihteerinä ja tein agitatsionimatkoja yli koko maan. Hyvin menikin eteenpäin. Jo v. 1898 pystyi rautatieläisten liitto käymään voitokkaan lakkotaistelun. Näinä muutamina vuosina perustettiin työväen keskuuteen yli 20 osuuskuntaakin, jotka hyvin menestyivät. Työväenliike oli kulussa, muutamat voitokkaat lakot sekä yhtämittainen agitatsioni vahvistivat liittoja erinomasesti.Koko liike oli Japanissa jotain uutta ja sai jäädä rauhaan; eri puolueiden lehdet eivät vastustaneet työväenliittoja. Sanalla sanoen: se oli onnellista aikaa agitatsionille.

Maaliskuussa 1900 astui voimaan poliisilaki, jonka piti korvata vanhaa yhdistyslakia. Poliittisessa suhteessa salli tämä uusi laki suhteellisen vapauden, työväenliikkeelle se antoi kuoliniskun. Uuden poliisilain mukaan voi näet poliisiviranomainen puuttua työväenjärjestöön. Ja tämän he te-

(Jatkoa 7:llä sivulla.)

Väkäleuka on ainoa Amerikan suomalainen pilalehti.
Väkäleuka on sosialistinen pilalehti.
Väkäleuka on Työkansan avustusjulkaisu.
Tilaamalla Väkäleukaa avustatte Työkansan liikettä.

Väkäleualle tulee erityinen toimittaja.

ENSIMÄISESTÄ PÄIVÄSTÄ ENSI MARRASKUUTA TULEE VÄKÄLEUALLE ERITYINEN TOIMITTAJA JA SILLOIN SIITÄ VARMASTI TULEE HYVÄ PILALEHTI.

HYVÄN PILALEHDEN KUSTANTAMINEN TULEE KALLIIKSI JA SENTÄHDEN

joukolla levittämään Väkäleukaa!

Yksityiselle tilaajalle se ei tule kalliiksi

SILLÄ SE MAKSAA AINOASTAAN $1.25 VUOSIKERTA JA 75 SENTTIÄ PUOLIVUOTTA YHDYSVALTOIHIN JA CANADAAN

SUOMEEN VUOSIKERTA $1.50.

YKSITYISNUMEROT MAKSAVAT 10 SENTTIÄ KAPPALE

Väkäleuka ilmestyy säännöllisesti kahdesti kuussa.

RUVETKAA ASIAMIEHIKSI OTTAMAAN TILAUKSIA JA MYYMÄÄN YKSITYISNUMEROITA. ASIAMIESPALKKIO

10,000 tilaajaa Väkäleualle

Kaikki kirjevaihto tehdään osotteella:

Väkäleuka, :: Box 132 :: Port Arthur, Ont., Can.

Pilamestarit Huomatkaa!

Työkansan kustannusyhtiön johtokunta julistaa täten sanotun yhtiön kustantamana ilmestyvälle pilalehdelle, „Väkäleuka'', toimittajan paikan siihen toimeenkykenevien puoluetoverien haettavaksi. Piruustustaitoisilla ja samalla muuten toimeen sopivilla henkilöillä on etusia.

Hakemukset suosituksineen ja palkkavatimuksineen ovat lähetettävät ennen 30 päivää ensi lokakuuta, osoitteella:

Työkansan Johtokunta,
Box 132 Port Arthur, Ont. Can.

Agitaattorit huomatkaa!

Kämppäjätkäin järjestö (Laborers Protective Union) ottaa palvelukseensa kunnollisen organiseeraajan, mieluummin sellaisen, joka jonkun verran voi puhua englanninkieltä.

Hakemukset palkkavaatimuksineen ovat lähetettävät osotteella:

Yrjö Mäkelä,
Box 132, Port Arthur, Ont., Can.

H. E. STAFORD.

Tekee sähköhankinnan alalla kaikenlaisia sopimuksia.

Sähkomoottoreita korjataan ja laitetaan kuntoon parhaalla tavalla.

Huoneita varustetaan sähkölangoilla ja kaikenlaista sähköalalle kuuluvia toimia tehdään.

Kaikki tilaukset voidaan jättää L. Obergille Fallis Tourtellot Hardware Storeen. — Tel 162

FORT WILLIAMIN
Suomalainen Osuuskauppa
Myy kaikkea täydelliseen
RUOKA ja LIHAKAUPPAAN
kuuluvia tavaroita päivän halvimmilla hinnoilla.

Etempää tulevat tilaukset täytetään huolella ja joutuin.

MAANVILJELYSTUOTTEITA ostetaan ja myödään edullisimmilla ehdoilla.

Postissa tulevat tilaukset voidaan tehdä ostoteella:

THE FINNISH CO-OP. STORE CO.,
SIMPSON STR., PORT WILLIAM.
Telefooni 1326 ruoka- ja 1326K. lihakauppaan.

Jokapäiväistäleipää!

on saatavana vanhanmaan reikäleipiä, korpujua kovaa leipää sekä leivoksia kaikesta aausta. Ne jotka aikovat omaa kotia perustaa muistakaa että ei ainoastaan rakkaudella eletä vaan tarvitaan leipää siis ähettäkää tilauksenne.

Huom! Linjoille toimitetaan tilaukset huolella.

Wm Blomqvist.
LEIPOMO
30 Centre St., Puhelin 345. Port Arthur, Ont.

Osuuskaupan Lihamyymälä

Kansalaiset:

Oma etunne vatii teitä ostamaan kaiken tavaranne osuuskaupasta.

Me tarjoamme teille ainoastaan puhdasta ja parhainta saatavissa olevaa lihatavaraa. Monenliset kotitekoiset puhtasti valmistetut makkarat ovat meillä erikois alanamme.

Ostakaa tavaranne ainoastaan osuuskaupasta

Liike sijaitsee
No. 176 Algoma st. Puhelin 1118

Kansalaiset Huom.!

OSUUSKAUPPA

on luotettavin liike tehdä ostoksianne, mikäli tähän astinen kokemus osoittaa. Tavarain hyvyydessä ja halpuudessa se kykenee kilpailemaan yksityiskauppojen kanssa. Ja tulevaisuus on näyttävä mitä kaikkea se kykeneekään tekemään ostajiensa eduksi. Siis kaikki Port Arthurin työläiset rientäkää kilvan tekemään ostoksianne omasta liikkeestänne, joka on

OSUUSKAUPPA

The Co-operative Trading Co.

281 Bay St. Telefooni 1058

O. Kivelän
UUSI LEIPURILIIKE

Poistun junasta yöpyäkseni tässä kaupungissa, jatkaakseni matkaa seuraavana aamuna. Kaupunki muuten on tuttu, olenhan täällä ennenkin ollut, ja eihän se tuo kultturin ja sivistyksen loisto minut tänne kannusta, ei myös taidepalatsien hohtavat päätykomerot, eikä tuo tuntematoin elävä ihmisneri — joilla muuten näyttä äolevan „sielullinen" minuus pyhitetty arkielämän ilkeän iletäville vieteille.

Minua kutsuu tänne pyhä, kallis muisto. Se muisto on niin syvästi sieluuni kotiutunut, että se siellä puhtoisena, tahromattomana, murtumattomana, kultaisena muistona ijäti ehjänä säilyy, säilyy vielä silloinkin, kun mustat voimat ja syysyön lumien nakkelu julmasti sieluani raastaa; vielä silloinkin se pysyy puhtaana ja kirkaana muistona.

Jätän kaupungin arkielämän kultturitouhut jatkaakseni matkaa kaupungista ulos vievää metsän siimeksen varjostamaa tietä pitkin, josta kuuluu jalkojeni epätasainen astunta. Ajatuksiani tuon tuosta häiritsee kaupungista kuuluva melu. Kiiruhdan askeleitani, pikemmin saavuttaakseni matkani tähtöimen.

Tuo kalpeasti kumoittava kun kirkkaasti kiiluvien tähtitarhojen kera minulle yksinäiselle matkamiehelle tietä viittaavat. Ja tuo syystuulen ulvonta puista kellastuneita lehtiä varistaen ja oksia vääristäen, ne minulle yön hämärässä kolkkoa musiikkia soittavat. Soittakaat vaan, mitä teistä välitän. Katkeran tulisesti se näppää kieliään sielunikin elämän kannel.

Tuoltahan se jo näkyykin matkani päämäärä — kalman kolkko kalmisto, väsyneen ja kesken väsytetyn matkamiehen varma lepopaikka.

Hyppään yli valkeaksi maalatun aidan. Yön kuutamossa haltaristit aavemaisesti liikkuvat, iskäänkuin ne puhuisi: mitä teet täällä sinä elävä matkamies, tämähän on lepo paikka vain väsyneitä varten. Poskissassi vielä hohtaa verevyys ja silmissäsi elämän haluisuus. Mutta vaikka oletkin nuori, ylevä ihminen, huomakunnan kruunu, niin et tiedä vaikka jo ennen kuin huomenen aurinko punapurpuraisena länteen laskee, voidaan sinutkin kesken väsyneeksi tehdä ja täältä ruhjoutuneille ruumiisi ja sielusi osille varman lepopaikan saat. Sillä voitonhimon kultturi niinvaatii.

Astun hoippuroitsen kukkaispeitteisten hautakumpujen ylitse. Silmiin pistihe toisinaan musta uljas marmoripatsas, toisinaan pieni ränsistynyt puu risti yön kuutamossa. En selitä mitä niihin on kirjoitettu enkä välitäkkään tietää. Saavun hautausmaan kulmaukseen, josta näkyy pieni vähkea puuristi. Hautakumpua peittää pitkä, kellastunut ruohikko, osittain ikäänkuin se olisi ahkeroilta ihmiskäsiltä unholaan jäänyt. Oletko ihmisiltä hylätty kumpu? Mitkä matkamies oletkaan siinä levon saanut, kun taitaavt ihmiskädet noin kumpuasi vierovat? Oletko halveksittu hauta? Et ole, et minulta. Kallis olet minulle. Tuossa kalmiston matalassa majassa, maaemon syvässä sylissä lepää lapsnuteni muistojen aarreaitta tuhatjärvien maasta, Kalevan jalosieluinen poika, Augusti veljeni.

Istahdan kummulle, nojaan pient äristiä vasten, tunteeni ja ajatukseni kiertävät hänessä, veljessäni, joka tähän haudattu on. Muistan aivan selvästi kuinka siellä kaukana Satakunnassa kellertävien viljavainioiden pienta-niiden ulvonmalta lepoa saanut. Silloin lähdit Amerikaan, lännen kultturi mailmaan, kuten itse sanoit — kunniakkaampi on kuolla terveenä kuin elävältä mädäntyä vankilain kurjissa komeroissa. Kunniakkaampi on luopua syn nyinmaasta kuin tukahduttaa ihanteitsan. Sielusi jaloa kutsua en silloin vielä käsittänyt enkä ihanteitasi tajunnut, vaan nyt ne jo tajuan. Sinähän se ihanteesi siemenjyväsen sieluuni kylvit ja se siellä arostaa alkoi.

Tänne Vapauden Jumalattaren kultaiseen maahan saavuttuasia huomasi täälläkin saman sorron ja vääryyden kuin synnyinmaassakin. Täälläkin olivat ahkerat kädet halveksittuja ja kunnottomat kunnioitettuja. Taloudellisen kehityksen välttämättömyys oli asettanut mitä suuriman rumuuden ja ylevimmän loiston rinnakkain — täälläkin oli jalot sielut kierojen mustissa kammioissa.

Ihanteistasi et täälläkään luopunut. Uskollinen olit täälläkin sielusi kutsulle, iloila yhdyit ihmiskunnan vapauden puolesta taistelemaan. Sillä sinulla oli kultainen sydän. Union ja sosialistipuoluecn jäsenkortteja vilpittömästi povellasi kannoit.

Vaan tuo ahnas, voiton himolla ja viattomalla ihmisverellä tahrat tu hirviö se sinulta nuoren henkesi riisti, kaivosräjähdyksessä. Ruumiisi ruhjoi ja tämän pienen kummun alle no kätketyt ovat, vieraan maan poveen unohdettuna, tänne, jossa rankkasateet ja lymimyrskyt kummullasi kolkkoa musiikkia ulvovat.

Olihan sinulla veljeni synnyinmaatasi lähtiessä ensilemmen suukojen ystävä, lemmitty, jonka kanssa kuutamoilloilla nousevan elämän aamun koitosta haaveilit, alla kuuten humisevain. Vaan elämää kokemattomalle tytölle lähtösi ilmaisit ja sielusi kutsut sanelit. Tyttösi sinua vaati huuhkaimilta armoa kerjämään, jos hänelle uskollinen olla halajat. Vastasit: uskollinen olen lemmitylleni ollut ja sitä edelleenkin olisin, mutta jalompaa on luopua ihannetta vailla olevasta lemmestä kuin sielunsa pyhästä kutsusta. — Välimme on kuitti, erotkaamme, lausui tyttösi — joka sitten kohdakkoin menikin toisen omaksi, vaipuen arkielmän henkikarsinaan.

Kuinka katkeralta elämä silloin tuntuikaan sinulle veljeni? Sielusi varmasti verta hikoili, joutuessasi maistamaan pettymyksen mustasta huilusta.

Lepää rauhassa rakas veljeni. On yksi ihmissielu mailmassa, joka muistoasi pyhittää ja sitä kalliina pitää. Vaikka kuinkakin rää kyvät mustakaaput muistoasi kirosivat pilkkasivat ja tallasivat niin minä muistoasi siunaan ja sitä pyhänä pidän.

Tuntuu ikäänkuin hautakummusta veljeni ääni kuiskaisi: Sinä joka elävitten joukossa olet, jatka aatettani, pyhitä elämäsi ihanteelleni, taistele ja kosta minun ja tuhansien toisten kaatuneitten puolesta. Vie toisten sorrettujen ja poljettujen toveriesi kanssa ihmisyysaatettamme varmaan voittoon.

Tuo kalpean kultaisesti kumottava kuu joka loistaa täydellä terällään näyttää ikäänkuin vastaavan veljeni ääneen: — tee! Tee! älä enempää äläkä vähempää kuin ihmisvelvollisuutesi paljon käsineelle ihmiskunnalle.

Vastaan tunteille: Te luomakunnan inhimilliset elementit, jotka sieltä ylhäältä juhallisen kirkasta valoa esiin loihditte, teidän edessänne minä pyhästi vannon

Port Arthurin
Virvoitusjuomatehdas
Valmistavat
Coca-Cola
y. m. virvoitusjuomia.

Tilatkaa kotiinne kori koetteeksi!

ED. FAURE
Omistaja
Secord katu 108. Puhelin 849.

Vakuuttajat Huomatkaa!

Aina kun tarvitsette Palo- Henki- eli Tapaturmavakuutuksia niin tulkaa meidän tykö, sillä meillä on parhaat ja luotettavimmat yhtiöt. Hankimme myöskin rahalainoja ja toimimme tulkkina kaikissa kansalaisten asioissa.

RAFAEL SMEDBERG & CO.
105 Secord street,
Kivelän talossa.—Telef. 349.

Kätilö
— MARIA LUOSTARINEN, —
341 Wiley St.
Port Arthur, :.: Ontario.

— SUOMALAINEN —
RAVINTOLA
ja
PALLOHUONE
A. HELINEN
283 Bay kadulla 283

E. B. DOBIE.
Rahaa lainataan
Palovakuutuksia
— Ainoastaan —
: :: Hyviä sekä luotettavia :: :
yhtiöitä suositellaan.
224 Arthur St.
Port Arthur ::—:: ::—:: Ont.

A. Kauppisen
Räätälöliike
Valmistaa englantilaisista kankaista hyvin istuvia pukuja.
Telef. 682. :: 279 Bay St.
Kaikenlaista ammattiin kuuluvaa korjaustyötä tehdään joutuin ja kunnollisesti.

D. Myöhänen
PARTURIN LIIKE
281 Bay Str.
Suomalaisten kesken hyväksi tunnettu kunnollisen työnsä takia.
HUOM.! Partaveitsiä terotetaan.

UUSI — —
PALLOHUONE
Hyvät uudet pöydät

Yhdistyksien kokousilmoituksia

Bellevuen S. S. osaston kokoukset pidetään joka toinen sunnuntai klo 7 j. pp. Kirjeenvaihtajan osote on Gust Sihvonen L. Box 214 Bellevue, Alta, Can.

Canadian Socialist Federationin yleisen toimeenpanevan komitean varsinaiset kokoukset pidetään joka kuukauden ensimäisenä ja kolmantena maanantaina talossa no. 9 Queen str. South (kolmannessa kerroksessa. **H. Martin**, kirjuri, 61 Weber str. East, Berlin, Ont.

Colemanin S. S. osaston kokoukset pidetään jokaisen kuukauden toisena ja viimeisenä sunnuntaina kello 7 j. pp. Kirjeenvaihtajan osote on: Valter North Box 50 Coleman, Alta. Can.

Cobaltin S .S. osaston osote on: S. S. osasto. Box 920, Cobalt, Ont., Can

Canadan Socialist Federation suomalaisen järjestön toimeenpanevan komitean puheenjoht. J. V. Ahlqvist, 27 Alcorn ave., sihteeri J. F. Lahti, 44 Globe ave., Toronto, Ont.

Canmoren S. S. osaston varsinaiset e li kunkausikokoukset pidetään joka ensimäinen ja kolmas sunnuntai kuusta kello 2 ilta päivällä. Kirjeenvaihtajan osote on: Juho Turunen, L Box 1163 Canmore, Alta, Can.

Canadan Sosialistipuoluecen toimeenpanevan komitean pöytäkirjurin kirjeenvaihtajan osote on: D. G. McKinzie, Box 836 Vancouver, B. C., Canada.

Fort Williamin S. S. osaston työkokoukset pidetään jokaisen kuukauden 1:n ja 3:s sunnuntai kello 8 j. pp. Osoite on: S. S. osasto 211 Robertson Street Fort William, Ont.

Ladysmithin S.S. osaston osoite on: S. s. osasto, Bx 277, Ladysmith, B. C. Can.

Port Arthurin S. S. osaston Sairausja hautausapukassan jäsenkirjurin on T. Niemi 224 Secord st. Sairauden katsojana on mrs. G. Bohm 300 Algoma st ja P. Oxman 345 Wiley st Johtokunnan kokoukset ovat joka kuun 1 sunnuntaina kello 2 päivällä jäsen maksuja ottaa vartaan T. Niemi osaston kokouksissa ja kotona.

New Finlandin s. s. osaston työkokoukset pidetään jokaisen kuukauden 2:nen sunnuntai. Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jacobson, Forest Farm, Sask.

Ontarion metsä- ja maatietyöläisten renkaan kirjeenvaihto osote on: Yrjö Mäkelä, Box 132, Port Arthur, Ont.

Kommunistisen Sammon Takojat Ltd. yhtiön osote on: Sammon Takojat Ltd. Websters Corner's B. C., Canada.

Phoenix'in suomalainen työväen yhdistys „Järki" pitää kokouksiaan jokaisen sunnuntaina 7.30 illalla. Suomalaisella haalilla. Kirjeenvaihto osoite on: Box 283 Phoenix B. C. Can.

Sellwoodin S. S. osaston kirjeenvaihtajan osote on toistaiseksi: Sellwoodin S. S. osasto Box 101 Sellwood, Ont., Canada.

Nolalun S. S. osaston kokoukset pidetään joka kuun 2:nen sunnuntai kello 2 j. pp. Kirjeenvaihtajan osote on: S. S. osasto Nolalu, P. A. D., Ont.

Port Arthurin s. s. osaston työkokoukset pidetään joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa kello 7.30 j. pp. 314 Bay St. Kirjevaihto-osote: S. s. osasto 314 Bay St., Port Arthur, Ont., Can.

Red Deerin S. S. osaston kokoukset pidetään joka 2:nen ja 4:s sunnuntai kuukaudessa.

Kirjeenvaihtajan osote on: Gust Mäki, Ekville, Alta.

Vancouverin suomalainen sosialistiyhdistys „Raivanja" pitää kokouksia joka toinen ja neljäs Perjantai, alkaen kello 7.30 illalla, 112 W. Cardove st. Kirjeenvaihto osoite: Jacob Rämö, Britcola P. O., Vancouver, B. C.

Vancouverin S. S. osasto pitää kokouksensa joka 2:n ja 4:s torstai kuussa, kello 8 illalla. Kirjeenvaihto osote on Local no. 45, S. P. of C. 151 Hastings St W. Vancouver, B. C.

Toronton S. S. Liiton kirjeenvaihtajan osote on: T. s. s. Liitto. 214 Adelaide St., W. Toronto, Ont., Can.

Sointulan S. S. osaston osote on: S. S. osasto, Sointula, B. C.

Työväen Opistoa koskevat kirje- ja rahalähetykset ovat lähetettävä osotteella: Hj. Mattson Box 1, Smithville, Minn.

Nepigon S. S. osaston kuukausi kokous pidetään joka 4:jäs sunnuntai kuussa, kello 3 j. p. p. Kirjeenvaihtajan osote on F. Salo, Box 15 Nepigon, Ont., Can.

Copper Cliffin nuorisoseuran työ- ja ohjelmakokoukset on joka sunnuntai-ilta klo 8. Kirjevaihtoosoite on C. C. nuorisoseura Box 131 Copper Cliff, Ont., Can.

Garrison Minen s. s. osaston työkokoukset pidetään joka kuukauden ensimäisenä sunnuntaina. Kirjevaihto-osoite on: S. S. Osasto, Garson Mine, Sudbury, Ont.

Salmon Arm s. s. osaston työkokoukset pidetään joka kuukauden 2 ja 4 sunnuntai kello 2 j. p. p. Kirjeenvaihto osoite on: S. S. Osasto, Salmon Arm, Box 658 B. C. Canada.

Victorian Nuorisoseuran varsinainen kokous pidetään joka kuukauden ensimäisenä sunnuntaina. Ylimääräisiä pidetään tarpeen vaatiessa. Kirjeenvaihtajan osote on: V. Nuorisoseura, Mond, P. O. Ont.

Nanaimon S. S. osaston kirjeenvaihtajan osote on: N. S. S. osasto, Box 199, B. C.

Sault Ste Marien S. S. osaston kokoukset pidetään joka sunnuntai Työkokous alkaen kello 8 illalla ja ohjelmakokous kello 8.30. Kirjeenvaiht. os.: S. S. osasto Sault Ste Marie (West) Ont. Can. LBox 146

Ilmoittakaa Työkansassa.

BANK OF MONTREAL
— Perustettu 1817. —

Pääoma kaikki maksettu	$14,400,000.00
Jäännös	$11,000,000.00
Varat (omaisuus)	$168,601,173.12

PORT ARTHURIN HAARA-OSASTO

Jokapäiväistäleipää!

on saatavana vanhanmaan reikäleipiä, korppuja kovaa leipää sekä leivoksia kaikesta aausta. Ne jotka aikovat omaa kotia perustaa muistakaa että ei ainoastaan rakkaudella eletä vaan tarvitaan leipää siis ähettäkää tilauksenne.

Huom! Linjoille toimitetaan tilaukset huolella.

Wm Blomqvist.

LEIPOMO

30 Centre St., Puhelin 345. Port Arthur, Ont.

Osuuskaupan Lihamyymälä

Kansalaiset:

Oma etunne vatii teitä ostamaan kaiken tavaranne osuuskaupasta.

Me tarjoamme teille ainoastaan puhdasta ja parhainta saatavissa olevaa lihatavaraa. Monenliset kotitekoiset puhtasti valmistetut makkarat ovat meillä erikois alanamme.

Ostakaa tavaranne ainoastaan osuuskaupasta

Liike sijaitsee
No. 176 Algoma st. Puhelin 1118

Kansalaiset Huom.!

OSUUSKAUPPA

on luotettavin liike tehdä ostoksianne, mikäli tähän astinen kokemus osoittaa. Tavarain hyvyydessä ja halpuudessa se kykenee kilpailemaan yksityiskauppojen kanssa. Ja tulevaisuus on näyttävä mitä kaikkea se kykeneekään tekemään ostajiensa eduksi. Siis kaikki Port Arthurin työläiset rientäkää kilvan tekemään ostoksianne omasta liikkeestänne, joka on

OSUUSKAUPPA

The Co-operative Trading Co.

281 Bay St. Telefooni 1058

O. Kivelän

UUSI LEIPURILIIKE

jossa valmistetaan leipää ja leivoksia kaikesta laadusta.

Lähi seuduille lähetetään tilaukset joutuin ja huolella
Tilaukset voitte lähettää osotteella:

O. Kivelä,

105 Secord St. - - Port Arthur.
Puhelin 1618.

Suomalainen kelloseppä

SÄMI KOIVUNIEMI,
123 Albert st. ..Port Arthur..

VELJENI HAUDALLA.

Olen matkalla länttä kohti yhdellä suuremmista rautatielinjoista. Veturin äkkinäinen vihellys ilmaisi, että on saavuttu kultturista ylpeilevään kaupunkiin, joka on niin ominaista lännen valtioissa.

voimat ja syysyön lumien nakkelu julmasti sieluani raastaa; vielä silloinkin se pysyy puhtaana ja kirkkaana muistona.

Jätän kaupungin arkielämän kultturitouhut jatkaakseni matkaa kaupungista ulos vievää metsän siimeksen varjostamaa tietä pitkin, josta kuuluu jalkojeni epätasainen astunta. Ajatuksiani tuon tuosta häiritsee kaupungista kuuluva melu. Kiiruhdan askeleitani, pikemmin saavuttaakseni matkani tähtöimen.

Tuo kalpeasti kumoittava kuu kirkkaasti kiiluvien tähtitarhojen kera minulle yksinäiselle matkamiehelle tietä viittaavat. Ja tuo syystuulen ulvonta puista kellastuneita lehtiä varistaen ja oksia vääristäen, ne minulle yön hämärässä kolkkoa musiikkia soittavat. Soittakaat vaan, mitä teistä välitän. Katkeran tulisesti se näppää kieliään sielunikin elämän kannel.

Tuoltahan se jo näkyykin matkani päämäärä — kalman kolkko kalmisto, väsyneen ja kesken väsytetytn matkamiehen varma lepopaikka.

Hyppään yli valkeaksi maalatun aidan. Yön kuutamossa hautaristit aavemaisesti liikkuvat, ikäänkuin ne puhuisi: mitä teet täällä sinä elävä matkamies, tämähän on lepo paikka vain väsyneitä varten. Poskissasi vielä hohtaa verevyys ja silmissäsi elämän haluisuus. Mutta vaikka oletkin nuori, ylevä ihminen, luomakunnan kruunu, niin et tiedä vaikka jo ennen kuin huomenen aurinko punapurpuraisena länteen laskee, voidaan sinutkin kesken väsyneeksi tehdä ja täältä ruhjoutuneille ruumiisi ja sielusi osille varman lepopaikan saat. Sillä voitonhimon kultturi niinvaatii.

Astun hoippuroitsen kukkaispeitteisten hautakumpujen ylitse. Silmiin pistihe toisinaan musta uljas marmoripatsas, toisinaan pieni ränsistynyt puu risti yön kuutamossa. En selitä mitä niihin on kirjoitettu enkä välitäkkään tietää. Saavun hautausmaan kulmaukseen, josta näkyy pieni valkea puuristi. Hautakumpua peittää pitkä, kellastunut ruohikko, osittain ikäänkuin se olisi ahkeroilta ihmiskäsiltä unholaan jäänyt. Oletko ihmisiltä hylätty kumpu? Mitkä matkamies oletkaan siinä levon saanut, kun taitaavt ihmiskädet noin kumpuasi vierovat? Oletko halveksittu hauta? Et ole, et minulta. Kallis olet minulle. Tuossa kalmiston matalassa majassa, maaemon syvässä sylissä lepää lapsuuteni muistojen aarreaitta tuhatjärvien maasta, Kalevan jalosieluinen poika, Augusti veljeni.

Istahdan kummulle, nojaan pient äristiä vasten, tunteeni ja ajatukseni kiertävät hänessä, veljessäni, joka tähän haudattu on. Muistan aivan selvästi kuinka siellä kaukana Satakunnassa kellertävien viljavainioiden pientareilla ja aaltoilevien järvien kukkaisrantamilla pienenä viattomana, puhtoisena, vilpille vieraana, punaposkisena paitaressuna nurmella leikkiä löimme. Sinä vanhempana veljenä minua lasna kätkyessä tuuditit ja sylissäsi hellästi hoitelit ja toisinaan minulle äidin sijainen olit, koska emomme varhain jo tuoni säälittä kaatoi. Ilman Emon hellää hoivaa yhdessä kasvoimme ja ylenimme.

Sinun vapautta kaihoava sielusi ei tyytnyt alistumaan kirkon valheellisille togmeille eikä huuhkaisten intohimoisille vietteille. Olit rehellinen itseäsi ja sorrettua kansaasi kohtaan, jäit pois laittomasta asevelvollisuuskutsunnasta ja silloin huuhkaimet korppikotkien kera askeleitasi ilkeän alhaisesti vainusivat synnyinmaassasi. Et

nottomat kunnioitettuja. Taloudellisen kehityksen välttämättömyys oli asettanut mitä suurimman rumuuden ja ylevimmän joiston rinnakkain — täälläkin oli jalot sielut kierojen mustissa kammioissa.

Ihanteistasi et täälläkään luopunut. Uskollinen olit täälläkin sielusi kutsulle, ilolla yhdyit ihmiskunnan vapauden puolesta taistelemaan. Sillä sinulla oli kultainen sydän. Union ja sosialistipuolueen jäsenkortteja vilpittömästi povellasi kannoit.

Vaan tuo ahnas, voiton himolla ja viattomalla ihmisverellä tahrattu hirviö se sinulta nuoren henkesi riisti, kaivosräjähdyksessä. Ruumiisi ruhjoi ja tämän pienen kummun alle no kätketyt ovat, vieraan maan poveen unohdettuna, tänne, jossa rankkasateet ja lymimyrskyt kummullasi kolkkoa musiikkia ulvovat.

Olihan sinulla veljeni synnyinmaatasi lähtiessä ensilemmen suukkojen ystävä, lemmitty, jonka kanssa kuutamoilloilla nousevan elämän aamun koitosta haaveilit, alla kuuten humisevain. Vaan elämää kokemattomalle tytölle lähtösi ilmaisit ja sielusi kutsut sanelit. Tyttösi sinua vaati huuhkaimilta armoa kerjämään, jos hänelle uskollinen olla halajat. Vastasit: uskollinen olen lemmitylleni ollut ja sitä edelleenkin olisin, mutta jalompaa on luopua ihannetta vailla olevasta lemmestä kuin sielunsa pyhästä kutsusta. — Välimme on kuitti, erotkaamme, lausui tyttösi — joka sitten kohdakkoin menikin toisen omaksi, vaipuen arkielmän henkikarsinaan.

Kuinka katkeralta elämä silloin tuntuikaan sinulle veljeni? Sielusi varmasti verta hikoili, joutuessasi maistamaan pettymyksen mustasta huilusta.

Lepää rauhassa rakas veljeni. On yksi ihmissielu mailmassa, joka muistoasi pyhittää ja sitä kalliina pitää. Vaikka kuinkakin rääkyvät mustakaaput muistoasi kirosivat pilkkasivat ja tallasivat niin minä muistoasi siunaan ja sitä pyhänä pidän.

Tuntuu ikäänkuin hautakummusta veljeni ääni kuiskaisi: Sinä joka elävitten joukossa olet, jatka aatettani, pyhitä elämäsi ihanteelleni, taistele ja kosta minun ja tuhansien toisten kaatuneitten puolesta. Vie toisten sorrettujen ja poljettujen toveriesi kanssa ihmisyysaattettamme varmaan voittoon.

Tuo kalpean kultaisesti kumottava kuu joka loistaa täydellä terällään näyttää ikäänkuin vastaavan veljeni ääneen: — tee! Tee! älä enempää äläkä vähempää kuin ihmisvelvollisuutesi paljon käsineelle ihmiskunnalle.

Vastaan tunteille: Te luomakunnan inhimilliset elementit, jotka sieltä ylhäältä juhlallisen kirkasta valoa esiin loihditte, teidän edessänne minä pyhästi vannon ja teidät todistajakseni vaadin, että se sana ihmisyysaate, joka veljeäni niin ylevästi elähytti, se minuakin kutsuu laulamaan ihmiskunnan vapauden laulua. Jos joskus epälyksen mustat peikot sieluani raastaa, niin en tarvitse kuin hetkeksi kohdistaa ajatukseni veljeni muistolle, se minu kaksin verroin luottamusta ja voimio antaa. Taistelen ihmisyysaatteen puolesta niin kauvan kuin vapauden auringon punaiset purp purasäteet sorrettujen, pimitettyyn sieluun kirkkaasti ja lämpimästi loistaa se on sosialismi.

Victor Jokela.

Tilatkaa Työkansa.

Secord katu 108. Puhelin 849.

Vakuuttajat Huomatkaa!

Aina kun tarvitsette Palo- Henki- eli Tapaturmavakuutuksia niin tulkaa meidän tykö, sillä meillä on parhaat ja luotettavimmat yhtiöt. Hankimme myöskin rahalainoja ja toimimme tulkkina kaikissa kansalaisten asioissa.

RAFAEL SMEDBERG & CO.
105 Secord street,
Kivelän talossa.—Telef. 349.

Kätilö

— MARIA LUOSTARINEN, —
341 Wiley St.
Port Arthur, :.: Ontario.

— SUOMALAINEN —
RAVINTOLA
ja
PALLOHUONE
A. HELINEN
283 Bay kadulla 283

E. B. DOBIE.

Rahaa lainataan
Palovakuutuksia
— Ainoastaan —
:: :: Hyviä sekä luotettavia :: :
yhtiöitä suositellaan.
224 Arthur St.
Port Arthur ::—:: ::—:: Ont.

A. Kauppisen
Räätäliliike
Valmistaa englantilaisista kankaista hyvin istuvia pukuja.
Telef. 682. :: 279 Bay St.
Kaikenlaista ammattiin kuuluvaa korjaustyötä tehdään joutuin ja kunnollisesti.

D. Myöhänen
PARTURIN LIIKE
281 Bay Str.
Suomalaisten kesken hyväksi tunnettu kunnollisen työnsä takia.

HUOM.! Partaveitsiä terotetaan.

UUSI — —
PALLOHUONE
Hyvät uudet pöydät
Saatavana tupakkaa ja virvoitusjuomia.
Entisessä O. Aarnion kahvilassa Bay St. 279
Jackson & Toleck.

Hammaslääkäri
W. T. McGORMAN
ottaa vastaan sairaita kello 9—6.
Room 1 Mooring Block
Cumberland St.
Port Arthur.

den toisena ja viimeisenä sunnuntaina kello 7 j. pp. Kirjeenvaihtajan osote on: Valter North Box 56 Coleman, Alta. Can.

Cobaltin S .S. osaston osote on: S. S. osasto. Box 910, Cobalt, Ont., Can

Canadan Socialist Federation suomalaisen järjestön toimeenpanevan komitean puheenjoht. J. V. Ahlqvist, 27 Alcorn ave.; sihteeri J. F. Lahti, 44 Globe ave., Toronto, Ont.

Canmoren S. S. osaston varsinaiset e li kuukausikokoukset pidetään joka ensimäinen ja kolmas sunnuntai kuusta kello 2 iltapäivällä. Kirjeenvaihtajan osote on: Juho Turunen, L Bx 1163 Canmore, Alta, Can.

Canadan Sosialistipuolueen toimeenpanevan komitean pöytäkirjurin kirjeenvaihtajan osote on: D. G. McKinzie, Box 836 Vancouver, B. C., Canada.

Fort Williamin S. S. osaston työkokoukset pidetään jokaisen kuukauden 1:n ja 3:s sunnuntai kello 8 j. pp. Osoite on: S. S. osasto 211 Robertson Street Fort William, Ont.

Ladysmithin S.S. osaston osoite on: S. s. osasto, Bx 277, Ladysmith, B. C. Can.

Port Arthurin S. S. osaston Sairausja hautausapukassan jäsenkirjuri on T. Niemi 224 Secord st. Sairauden katsojana on mrs. G. Bohm 300 Algoma st ja P. Oxman 345 Wiley st Johtokunnan kokouk set ovat joka kuun 1 sunnuntaina kello 2 päivällä jäsen maksuja ottaa vastaan T. Niemi osaston kokouksissa ja kotona.

New Finlandin s. s. osaston työkokoukset pidetään jokaisen kuukauden 2:nen sunnuntai. Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jacobson, Forest Farm, Sask.

Ontarion metsä- ja ..tatietyöläisten renkaan kirjeenvaihto osote on: Yrjö Mäkelä, Box 132, Port Arthur, Ont.

Kommunistisen Sammon Takojat Ltd. yhtiön osote on: Sammon Takojat Ltd. Websters Corner's B. C., Canada.

Phoenix'in suomalainen työväen yhdistys „Järki'' pitää kokouksiaan jokaisena sunnuntaina 7.30 illalla. Suomalaisella haalilla. Kirjeenvaihto osoite on: Box 283 Phoenix B. C. Can.

sunnuntai kuukaudessa.

Kirjeenvaihtajan osote on: Gust Mäki, Ekville, Alta.

Vancouverin suomalainen sosialistiyhdistys „Raivaaja'' pitää kokouksia joka toinen ja neljäs Perjantai, alkaen kello 7.30 illalla, 112 W. Cardove st. Kirjeenvaihto osoite: Jacob Rämö, Britcola P. O., Vancouver, B. C.

Vancouverin S. S. osaste pitää kokouksensa joka 2:n ja 4:s torstai kuussa, kello 8 illalla. Kirjeenvaihto osote on Local no. 45, S. P. of C. 151 Hastings St W. Vancouver, B. C.

Toronton S. S. Liiton kirjeenvaihtajan osote on: T. s. s. Liitto. 214 Adelaide St., W. Toronto, Ont., Can.

Sointulan S. S. osaston osote on: S. S. osasto, Sointula. .. C.

Työväen Opistoa koskevat kirje- ja rahalähetykset ovat lähetettävä osotteella: Hj. Mattson Box 1, Smithville, Minn.

Nepigon S. S. osaston kuukausi kokous pidetään joka 4:jäs sunnuntai kuussa, kello 3 j. p. p. Kirjeenvaihtajan osote on F. Salo, Box 15 Nepigon, Ont., Can.

Copper Cliffin nuorisoseuran työ- ja ohjelmakokoukset on joka sunnuntai-ilta klo 8. Kirjevaihtoosoite on C. C. nourisoseura Box 131 Copper Cliff, Ont., Can.

Garrison Minen s. s. osaston työkokoukset pidetään joka kuukauden ensimäisenä sunnuntaina. Kirjevaihto-osoite on: S. S. Osasto, Garson Mine, Sudbury, Ont.

Salmon Arm s. s. osaston työkokoukset pidetään joka kuukauden 2 ja 4 sunnuntai kelo 2 j. p. p. Kirjeenvaihto osoite on: S. S. Osasto, Salmon Arm, Box 658 B. C. Canada.

Victorian Nuorisoseuran varsinainen kokous pidetään joka kuukauden ensimäisenä sunnuntaina. Ylimääräisiä pidetään tarpeen vaatiessa. Kirjeenvaihtajan osote on: V. Nuorisoseura, Mond, P. O. Ont.

Nanaimon S. S. osaston kirjeenvaihtajan osote on: N. S. S. osasto, Box 199, B. C.

Sault Ste Marien S. S. osaston kokoukset pidetään joka sunnuntai Työkokous alkaen kello 8 illalla ja ohjelmakokous kello 8.30. Kirjeenvaiht. os.: S. S. osasto Sault Ste Marie (West) Ont. Can. LBox 146

Ilmoittakaa Työkansassa.

BANK OF MONTREAL

— Perustettu 1817. —

Pääoma kaikki maksettu	$14,400,000.00
Jäännös	$11,000,000.00
Varat (omaisuus)	$168,001,173.12

PORT ARTHURIN HAARA-OSASTO

Vekseleitä kaikkialle ja kaikkialta myydään ja ostetaan.
Velkakirjoja vaihdetaan rahaksi.
Välitetään kaikkia pankkiin kuuluvia asioita.

Säästöpankki.

Korkoa maksetaan talletuksista $1.00 ylöspäin. Epäilemättä varma pankki on tämä, syystä että se on suurin ja vanhin Canadassa.

Port Arthurin haaraosasto. W. H. NELSON, Pankkiri

S. W. RAY JARVIS

RAY, STREET & Co
PERUSTETTU 1884.
PANKKIIRIT
PORT ARTHUR PORT WILLIAM

5 % korkoa maksetaan säästöistä meidän säästöpankkiosastossamme, kun panette säästöön vähintäin $1,00.

Me lainaamme rahaa, jos tahdotte rakentaa eli ostaa kodin.
Me vakuutamme rakennuksia, huonekaluja, vaatteita, arvoesineitä, j. n. e. tulipaloa vastaan.

Me voimme vakuuttaa teidät tapaturman varalta.
Meillä on suuri joukko huoneita ja lotteja Port Arthurissa ja Fort Williamissa myytävänä sekä vuokrattavana.

Pilettiä parhaimmille linjoille kaikkiin Suomen satamiin myydään halvimmilla hinnoilla. Meidän rahaosoitteita jotka lankeevat maksettaviksi postikonttoreista, myydään kaikki maapallolle.

SOSIALISMI JAPANISSA.

(Jatkoa 5:ltä sivulta.)

kivätkin niin perinpohjin, että pian suurin liitto, rautatieläisten, oli pirstaleina. Sitten alettiin yleisesti vainota työväen agitaattoreita ja pitää mustaa listaa, niin että jo muutamain vuosien kuluttua työväen liitot olivat lakanneet olemasta, kun taas osuuskunnista muutamat jäivät henkiin Kun nyt suoranainen työväen ammattiyhdistysliike oli poliisilain tähden mahdoton, etsimme me toisia teitä Me aloimme järjestää yleistä, puhtaasti sosialistista liikettä ja „Työläismaailma“ tuli sen äänenkannattajaksi. Vaikka työväenliikettä vaan välillisesti oli olemassa, meni työ vuosien mittaan hyvin ja sosialismi edistyi. Sitä käsitteleviä kirjoja julkaistiin ja kaupattiin suuret määrät. Liike saavutti huippukohtansa v:na 1903. Siihen aikaan perustivat muutaamt miehet uuden sosialistisen lehden joka esiintyi pääasiallisesti sotaintoilua vastaan. V. 1904 ja 1905 työskentelivät Japanin sosialistit innokkaasti rauhan liikkeen hyväksi ja taistelivat rohkeasti sen puolesta. Tämän johdosta rupesi sodanhaluinen hallitus vainoamaan sosialismia ja monen täytyi käydä vankilassa sovittamassa painoasetuksen rikkomisia. Liike itse tutustutti työläisiä ja opiskelevia sosialismin periaatteihin. Sitten alkoi sota. Ja sen jälkeen oli sosialistinen liike niin sorrettu, että se melkein oli olemattomissa. Kuitenkin oli sosialismille vielä suotu lyhyt vapauden aika.

Keväällä 1906 päättyi Katsuran ministeristön sotilashallitus ja muodostui Saionjin vapaamielinen ministeristö. Syyskuun 5 p. 1905 oli Tokiossa puhjennut kuuluisa kapina, mikä ilmaisi kansan tyytymättömyyden Portsmouthin rauhansopimukseen. Tämä kapina ja nelipäivänen rahvaan herruus, joka päättyi vasta sotatilaan julistamisen jälkeen olivat järkyttäneet poliisin asemaa. Eri hyökkäykset poliisimiehistön kimppuun tekivät sen hetkeksi voimattomaksi. Sitäpaitse oli rauhansopimus tehnyt Katsuran ministeristön niin vihatuksi,että sen täytyi erota, uuden ministeristön aikana järjestyi kesällä 1906 sosialistinen puolue uudelleen ja useita sosialistisia lehtiä virkosi henkiin.

Ne menestyivät sangen hyvin ja vuoden tulokset olivat hyvät.Vuoden lopulla syntyi sitten „suoran toiminnan“ ryhmä, jonka johtajana oli kirjotus- ja puhekykyinen toveri Kokotu. Kun siihen aikaan istui vankilassa muutamia johtavia sosialisteja — minä oleskelin taas Amerikassa — niin saivat suoran toiminnan kannattajat Tokiossa suurta kannatusta. Keväällä 1907 astui sosialistinen puolue hyvän askeleen eteenpäin. Se perusti päivälehden, joka paisui suureksi mahdiksi. Se vaan oli onnettomuus, että useimmat toimittajista saarnasivat „suoraa toimintaa.“ Myöskin sosialistisilla puoluepäivillä olivat suoran toiminnan kannattajat niin enemmistössä, että siellä tehdyt päätökset saivat melkein anarkistisen luonteen, mikä luonnollisesti antoi vastustajille hyvän aiheen käydä puoluetta vainoomaan. Juuri samoihin aikoihin puhkesi levottomuuksia Asion kuparikaivoksilla. Mellakoitsijat särkivät suuret määrät kaivoslaitoksen omaisuutta. Kapina saatiin vasta asevoimalla asettumaan, jolloin vangittiin yli 100 kapinallista pahoina rikoksellisina. Tämä mellakka teki työn- askeleelta vainosi hallitus sosialisteja aina heidän rauhallisimpiinkin toimiinsa. Heidän kokouksensa hajotettiin ja koko heidän sanomalehdistönsä, viimeistä lehteä myöten, hävitettiin. Kun oli aivan mahdoton saada pitää kokouksia sosialismin nimen alla, täytyi meidän keksiä uusia tai kokoontua salaisesti. Huoneita kokouksiamme varten emme me saa vuokratuksi. Sosialistisen kirjallisuuden kauppaaminen, mikä on liikkeemme ainoana tulolähteenä, ehkäistään. Viime vuodet olemme olleet sorrettuina, vainottuina ja nälkiintyneinä.

Toukokuun 26 p:nä 1910 vangittiin Shinamon maakunnassa eräässä myllyliikkeessä 5 työmiestä, kun heidät tavattiin pommien valmistelussa ja kesäkuussa vangittiin 2 muuta miestä samasta seikasta syytettynä. Toinen heistä oli anarkismin johtajana Japanissa tunnettu Kokotu. Kaikki saivat he kauan olla tutkintovankeudessa, kunnes viimein tuomittiin kuolemaan. On sääli heitä: he ovat joutuneet äärimmäisyyksiin siksi, että poliisit ja urkkijat ovat ajaneet heitä takaa kuin villipetoja. Useissa tapauksissa vahtiikin 8 poliisia yhtä sosialistia. Kutakin sosialistia seuraa etsivä. Minuakin vainotaan kaikkialla; aika ajoin pistäytyy poliisi luonanikin ja tälläkin kertaa vahtii poliisi minua yötä päivää, sillä poliisi haluaa mielellään sotkea minutkin pommijuttuihin, joiden kanssa minulla ei ole mitään tekemistä. Meidän poliisioloissamme ei voi koskaan tietää miten asiat päättyvät. Jopa tavallisten ulosantamani lehden tilaajain täytyy joutua viranomaisten hammasteltavaksi. Saionjin ministeristön erottua tuli Katsura uudelleen ohjaksiin. Senjälkeen on sosialisteja pidetty kuin rikollisia ja aivan suorastaan siten kehitetty anarkismia; sillä ihmisiä ärsytetään kuin koiria ja pakotetaan työnantajia erottamaan työläisiään työpaikoista, niin että nämä joutuvat aivan puille paljaille. Tämä vainoaminen ajaa monen epätoivoon: onko ihme, jos he epätoivon hetkellä joutuvat pommiyrityksiin. Kuitenkin on paljon, hyvin paljon sosialisteja, jotka kärsivällisesti odottavat parempaa aikaa ja koettaavt suojella itseään nälältä, ryhtymällä kovempiinkin töihin. Sorretuimpana ja poljetuimpana ovat kuitenkin työnantajain ahdistamat teollisuustyöläisemme. Työväen suojelusta ei ylipäänsä ole, ei ainoatakaan lakia. Parlamentissa hyljättiin tehdas-lakiehdotuskin. Mutta työväenliikkeen käyntiinpano on kielletty ja meidät on jätetty ankaraan poliisisensorin alaiseksi.

Hyvin ahtaissa rajoissa täytyy nykyään eri väristen sosialistiryhmäin muutamia pieniä järjestöjä. „Keskiviikkoseura“ on pi ni sosialistien yhdistys, mikä joka kolmas keskiviikko kokoontuu eräässä ysityisasunnossa. Vappuna 1910 perustettiin myös Nagoyassa uusi sosialistiyhdistys. Muut yhdistykset ovat niin vähäpätösiä että tuskin kannattaa mainita. Kuulostaa, että hallitus aikoisi, pommijuttujen opettamana vastaisuudessa menetellä sosialistien kanssa varovaisemmin. Tosiaankin oli meillä työväenkokous, jota ei häiritty. Mutta oltakoonpa meitä kohtaan lempeitä tai raakoja: me tulemme joka tapauksessa taistelemaan edelleen asiamme puolesta ja toivottavasti pääsemme myös kappaleen eteenpäin.

MEHILÄISVALTIOSSA.

sa herättämään muiden kuin ammattimiesten huomiota, niin on kieltämättä mielenkiintoisinta juuri mehiläisten elämä. Fysiikan tutkija katselee ihmeissään mehiläisiä tietäessään, että niillä on 6,000 silmää pään kummallakin puolella, ja turhaan koettaa hän luoda mielikuvituksessaan kuvan siitä, miltä ympäristö näyttää mehiläisestä näin monen silmän katselemana. Yksinpä zelogi, eläintutkija on kuin arvoituksen edessä katsellessaan mikroskoopilla mehiläisen 5 tuhanteen nousevaa haistinaistimien laajuutta. Nämä sisältävät aistin, josta meillä on vain epäselvä käsitys, ja kutsuimme me sitä paikallisaistiksi. Sillä mitenkä muuten voisi mehiläinen, joka useasti lentää penikulman pituisia matkoja löytää kotoisen „kontunsa'', koska se ei voi samoinkuin ihminen luoda itselleen samassa laajuudessa kuvaa sen lähemmästä ympäristöstä?

Kansantaloudentutkija tutkii mehiläisiä kokonaisuutena „kansana''. Hän tuntee tämän salaperäisen valtion ihmeellisen toiminnan, valtion, jossa kaikkien haaveksijoiden ihanne näkyy toteutuneen. Hän ajattelee, että me pidämme yhteistunnetta jonkun yhteiskunnan elämässä korkeimpana tekijänä, että me tämän mittakaavan mukaan arvostelemme jonkun kansan sivistystasoa. Tätä hän ajattelee ja luo katseensa tuohon pienten siivekkäiden kansaan samoinkuin joku romaadi*) katselisi, jos hän voisi heittää silmäyksen nykyaikaisen valtion toimintaan.

„Tunnettua on, että mehiläiset eri sukupuoliin nähden jakautuvat kolmeen ryhmään, koiraksiin, naaroihin ja suvuttomiin, jotka viimemainitut muodostavat varsinaisen kansan. Koirasmehiläiset ovat kuhnureita ja naarasmehiläiset kuningattareita. Jokaisessa pesässä on yksi kuningatar, joka jo kokonsakin puolesta eroaa työmehiläisistä. Joskin sille on suotu ruumiillisia etuja, puuttuu siltä henkisiä kykyjä, jotka oat sen yhteiskuntatoverien silmiinpistäviä ominaisuuksia. Sen aivot ovat heikosti kehittyneet, sillä ei ole halua vahan valmistamiseen, ei hunajan kokoamiseen eikä vahakakkujen muodostamiseen. Se vain munii, tuhansia, satojatuhansia munia.

Lyhyt silmäys mehiläiselämään. Vahakakulla olevia munia huolellisesti valvotaan. Niiden vartijat tietävät tarkoin, mistä munista tulee koiras, mistä naarastoukkia. Vartijat hoitavat pieniä ja kehityksenalaisina olevia. Koirakset muodostavat huomattavan vähemmistön. Mistä tämä johtuu? Kuhnurilla on miljoonia siemenrihmoja ja voi se siten tulla useampien pesien isäksi. **Naarastoukista** valitaan muutamia, joita hoidetaantaan erillän ja saavat ne runsaasti ravintoa. Jälellä olevien suuri joukko saa melkoista niukemman ravinnon. Näistä muodostuu surkastuneilla sukupuolielimillä varustettuja, suvuttomia mehiläisiä, joiden tunusmerkkejä on alituinen työnteko ja muodostavat ne „kansan''. Joukosta erotetut toukat kehittyvät kuningattariksi.

Mutta jokaisessa pesässä tarvitaan vain yksi kuningatar. Senvuoksi täytyykin ensiksi esille ryömivän taistelemalla hankkia itselleen valtaistuin. Se kiiruhtaakin heti toisten prinsessojen kakuille ja tappaa ne, ennenkun ne ehtivät heittää pois verhonsa. Useasti sallii kansa tämän, mutta toisinaan se ei sitä salli. Se asettuu suojaamaan muutamia kuninkaallisia toukkia, kun nuori ruhti- kuningatar munimaan naarasmuniakin. Nuori kuningatar varustautuu pian häälentoa varten. Tätä ennen ei hänen kansansa pidä häntä majesteettinaan. Mitään hän ei vielä toimitakaan. Mehiläisavltion yksinvallalla on kansanvaltainen pohja.

Jonakin kauniina kesäaamuna jättää kuningatar pesänsä, ensi kerran elämässään ja on se samalla useasti viimeinenkin kerta. Se nousee korkealle ilmaan ja ympärillä surisevat kuhnurit seuraavat mukana. Yhä korkeammalle nousee kuningatar. Vain voimakkaimmat ritarit sen komeasta seurueesta jak savat seurata sitä. Nyt on enää vain kaikkein voimakkain mukana...

Kuningatar palaa pesään ja alkaa muutaman päivän kuluttua munimisen, tehtävän, jonka se kaksi kolme vuotta kestävässä elämässään keskeymättä ja väsymättä suorittaa. Lakkaamatta munii se naarasmunia, luodakseen työmehiläisiä. Kuhnurit, jotka olivat liian heikkoja seuratakseen sitä tuolla lemmenlennolla, palaavat pesään. Kun ne tällä välin viettävät huoletonta elämää ja mässäilevät hunajalla, jota toiset ovat heille koonneet, kohtaavat ne nyt synkkiä katseita. Muutama päivä annetaan niiden olla rauhassa. Sitte nousee kansa ikäänkuin merkin saatuaan niitä vastaan ja ottaa ne hengiltä. Tapahtuu kuhnurien teurastus. Mitäpä tehdä sellaisilla, jotka eivät rakenna eivätkä kokoa? Ne ovat tarpeettomia.

Mehiläisvaltio on nyt päässyt sille asteelle, että se rauhallisena saattaa katsella tulevaisuuttaan. Kokoojattaret keräävät hunajaa, rakentajattaret valmistavat kakkuja, toiset valmistavat vahaa,toiset pitävät huolen nuoresta morsiamesta, vartiosto suojaa käytäviä, ilman puhdistajattaret liitelevät käytävissä pitäen huolta raittiista ilmasta. Hoviväki suojaa kuningatarta, joka vain munii. Kaikki käy vahvistettujen lakien mukaan, jotka jokainen tuntee ja joita vastaan ei kukaan nouse. Näkymätön henki pitää langat käsissään ja ohjaa kaiken. Tätä kutsuu runoilija Maeterlinck „mehiläishengeksi.“

Näin kuluu viikkoja ja kuukausia. Jonakin kauniina kesäaamuna tapahtuu jotakin kummallista. Kansa jättää pesänsä. Se jättää vaivaloisesti rakennetun kaupungin katuineen ja kujineen, hunajalla täytetyt suojukset ja vahakakut, joilla tuleva suku uinuu. Ainoastaan muutama tuhat vartioi morsianta ja ruokkii perusteellisemmin joitakuita toukkia saadakseen näistä uuden kuningattaren. Entinen kuningatar on näet äskenpoistuneiden kanssa mennyt menojaan. Näillä on useasti pitkä matka kulettavanaan, ennenkuin löytävät sopivan tyyssijan. Täällä pannaan pystyyn uusi mehiläisyhteiskunta, joka alkaa elämänsä alusta alkaen. Tällaista kiertämistä on mehiläiselämä.

Kaikki tämä on jo ennestään tuttua. Se oli kuitenkin toistettava, jotta me näiden tosiasioiden valossa voisimme ymmärtää, miten mehiläisvaltiossa korkeimmat siveelliset ja yhteiskunnalliset tehtävät on ratkaistu.

Yhteistunnetta, joka mehiläisvaltioissa viettää suurinta voittoaan, ei voida kyllin ihmetellä. Mehiläinen ei tee mitään omaksi edukseen, se elää ainoastaan kokonaisuutta varten. Se rakentaa vahsta katuja ja kujia, se käyttää kaiken tilan mitä kiusoittavimmalla tarkkuudella, se huolehtii tulevasta sukupolvesta, kerää hu-

SE KASVATTAA HIUKSET,
mutta ei sen jälkeen kuin hiusten juuret ovat kuoleutuneet.

Mr. McEachern kertoo että hän on myynyt paljon Parisian Sagea syystä että ostajat ovat olleet siihen tyytyväisiä.

Hän takaa sen päästävän hilseen ja estävän hivukset lähtemästä sekä parantavan kutkelman; ellei niin rahanne takaisin.

Parisian Sage kasvattaa hivukset ellei hivusjuuret ole kuolleet.

Se virkistää näivettyneet hivukset ja tekee ne reheviksi ja loistaviksi. Se on paras hivusvoide maailmassa. — Hinta ainoastaan 50c. suurelta pullolta.

Parisian Sage on paras hivusten kasvattaja ja kaunistaja kaikista tunnetuista hivusvoiteista. Koettakaa sitä ehdolla että rahanne takaisin, ellette ole tyytyväinen.

R. F. Booth Co. Ltd.,
Fort Eric. Ont.

Myöskin lähetetään tilattaessa postivapaasti.

listipään uusi sauna
216 Mc Intyre St.

Avoinna joka keskiviikkona ja lauantaina kello 2:sta 12:sta j.p.p.

HUOM! Miesten aluvaatteita pestään.

RUOKAA
ja
KAHVIA
saatavana
HELSINGIN RESTAURANTISSA.
JOHN HANNULA.
omistaja
112 Rowand st. Fort William

HIEROJA.

Otan vastaan sairaita perheissä ja kotonani.
Helsingissä tutkinnon suorittanut.

Mrs. T. Löfqvist,
109 Secord str. Puhelin 349.

RAJALAN
PALLOHUONE,
138 Pearl str., Port Arthur.
HYVÄT PÖYDÄT.
Kaikenlaista tupakkaa ja virvoitusjuomia aina saatavana.

Ilmoitus.

(89) Kaikkia työtovereitani, jotka olivat saapuvilla loukkaantuessani Walsh & Co. „Railley-tokalla Port Arthurissa, Ont., 13 p:nä viime toukokuuta, pyytäisin hyväntahtoisesti saapumaan todistajaksi marraskuun lopulla asian johdosta istuvaan oikeuteen.

Oskar Tuomi,
172 Albert St., Port Arthur, Ont.

Paras laasteri: Kappale flanellia kostutettuna Chamberlain Linjamentillä ja sidottuna kipeään paikkaan, on paras laasteri, eikä maksa kuin kymmenennen osan tavallisten laastarien hinnasta.
Myytävänä kaikkialla.

KUNNOLLISEN
„Suomalaisen kylvyn“
saa joka arkipäivä klo 2--12 j.p.p.
K. NYMAN'in SAUNASSA
332 Bay St.
Miesten alusvaatteita pestään.

UUsimman aikainen
VALOKUVAAMO.
kaupungissamme.

Nykyaiakaisin ja parhaiten ylöslaitettu valokuvaamo koko länsi Canadassa. Kaikki parhaat ja uusimmat koneet y. m. työvälineet käytännössä.
Nainen palvelee naisia, laittaen ylös hivukset ja pukuja.

Rogers Studio.

Fallis Footin yläkerrassa — — — —.— 82 Cumberland St.

Suomalaisille huomattavaa.

OPPIKAA PUHUMAAN, LUKEMAAN JA KIRJOTTAMAAN ENGLANNIN KIELTA.

Opettaja
F. G. McGANIGLE

sisäänkirjoittaa halullisia oppilaita Nuorten Miest. Krist. Yhdist. talolla Algoma str., lähellä Arthur street'iä Perjantaina 3 p. marraskuuta kello 8 illalla. Maksu $1.00 kuukaudelta, siitä kumminkin annetaan puoli alennusta jos oppilas käy säännöllisesti koko kurssin ajan.

Kaksi luokkaa, toinen aivan alkäville ja toinen jo jonkun verran edistyneille.

A. Ericksonnin
PALLOHUONE
sijaitsee Cumberland kadulla 115. On saatavana sikaria, paperossia sekä kaikenlaista tupakkaa.

Hyvä! Hyvä!

DY-O-LA
ONE DYE FOR ALL KINDS OF GOODS

Tämä on väri, jolla kaikki voidaan värjätä kotona. Minä värjäsin sillä enkä näe sen käyttämisessä pienintäkään erehtymis tilaisuutta. Yksinkertainen ja puhdas.

Pyytäkää vapaa värikortti ja kirjanen No. 105.

THE JOHNSON RICHARDSON CO., Ltd.,
Montreal, ::: Can.

100 Jalkaa Lapamatoja

ja enempikin tulee usein Alve-Satsin nautittua.

ALVE SATSI, apteekari Lignell'in erittäinen keksintö. Kaksinkertainen voima. Tämä lääke tappaa varmasti Lapamadot. Sukkulamadot, ja kaikki vatsassa olevat madot. —Matojen tuntomerkit ovat: Vääntelttä rinnan alla, muuttuvaista kipua vatsassa, kova ruokahalu, ruokahalun puute, vatsan täyteläisyys, oksentaminen, tahi taipuminen oksentamaan, siniset renkaat silmien alla, painon väheneminen ja epämiellyttäviä tunteita vatsassa ja sisälmyksessä. Monet kärsivät tätä yleisesti, tuloksena omituisesta ruokajärjestelmästään ja moni, joka on sairas eikä löydä mitään huojennusta tavallisista lääkkeistä tuskillinen, kärsii madoista, vaikka ei niitä olekaan näkynyt tarvetta tehdessä. —Tämä lapamatolääke on tullut tunnetummaksi ja suositummaksi kuin mikään muu suomalaisten myymä jo valmistama lappamatolääke Amerikassa.

Arv. Kansalainen:
Olen nauttinut lähettämänne "ALVE SATSIN" ja hyvällä menestyksellä.
Matoja tuli minulta ainakin—100 JALKAA, jos ei vain ollut enempikin.
Kunnioituksella
Kalle Korhonen—Tonapah, Nevada.

Apteekari P. A. Lignell:
Teidän merkeilinen "ALVE SATSI" olemme saanut, josta lausumme kiitoksemme, sillä se on tarkoituksensa täyttänyt.
Matoja tuli RUNSAASTI, ja vointini on paljon parempi nyt, kun koskaan ennen.
Kunnioituksella,
Fiina Minni,
Wetaskiwin, Alta. Canada.

LIGNELL'IN ALVE SATSI
(kaksinkertainen voima)——Lääke voidaan nautt a lääkkeen makua tuntematta... Lähetettään postimaksuineen $1.00 hinnasta. Täydet ohjeet mukana.
LIGNELL'IN SUOM. APTEEKI
Osoitteella: P. A. Lignell Co., Superior, Wis.

Parhain lääke
mitä ruumiimme kaipaa on suomalainen sauna.
Vastaanotto tapahtuu joka kes-

E. ZASLAWSKY,
631 Simpson str., Fort William.
KELLO,
JUVEELI & SILMÄLASILIIKE.
Jälleenmyyjä tasku-, seinä- ja

puhtaasti sosialistista liikettä ja „Työläismaailma“ tuli sen äänenkannattajaksi. Vaikka työväenliikettä vaan välillisesti oli olemassa, meni työ vuosien mittaan hyvin ja sosialismi edistyi. Sitä käsitteleviä kirjoja julkaistiin ja kaupattiin suuret määrät. Liike saavutti huippukohtansa v:na 1903. Siihen aikaan perustivat muutaamt miehet uuden sosialistisen lehden joka esiintyi pääasiallisesti sotaintoilua vastaan. V. 1904 ja 1905 työskentelivät Japanin sosialistit innokkaasti rauhan liikkeen hyväksi ja taistelivat rohkeasti sen puolesta. Tämän johdosta rupesi sodanhaluinen hallitus vainoamaan sosialismia ja monen täytyi käydä vankilassa sovittamassa painoasetuksen rikkomisia. Liike itse tutustutti työläisiä ja opiskelevia sosialismin periaatteihin. Sitten alkoi sota. Ja sen jälkeen oli sosialistinen liike niin sorrettu, että se melkein oli olemattomissa. Kuitenkin oli sosialismille vielä suotu lyhyt vapauden aika.

Keväällä 1906 päättyi Katsuran ministeristön sotilashallitus ja muodostui Saionjin vapaamielinen ministeristö. Syyskuun 5 p. 1905 oli Tokiossa puhjennut kuuluisa kapina, mikä ilmaisi kansan tyytymättömyyden Portsmouthin rauhansopimukseen. Tämä kapina ja nelipäivänen rahvaan herruus, joka päättyi vasta sotatilaan julistamisen jälkeen olivat järkyttäneet poliisin asemaa. Eri hyökkäykset poliisimiehistön kimppuun tekivät sen hetkeksi voimattomaksi. Sitäpaitse oli rauhansopimus tehnyt Katsuran ministeristön niin vihatuksi,että sen täytyi erota, unden ministeristön aikana järjestyi kesällä 1906 sosialistinen puolue uudelleen ja useita sosialistisia lehtiä virkosi henkiin.

Ne menestyivät sangen hyvin ja vuoden tulokset olivat hyvät.Vuoden lopulla syntyi sitten „suoran toiminnan“ ryhmä, jonka johtajana oli kirjotus- ja puhekykyinen toveri Kokotu. Kun siihen aikaan istui vankilassa muutamia johtavia sosialisteja — minä oleskelin taas Amerikassa — niin saivat suoran toiminnan kannattajat Tokiossa suurta kannatusta. Keväällä 1907 astui sosialistinen puolue hyvän askeleen eteenpäin. Se perusti päivälehden, joka paisui suureksi mahdiksi. Se vaan oli onnettomuus, että useimmat toimittajista saarnasivat „suoraa toimintaa.“ Myöskin sosialistisilla puoluepäivillä olivat suoran toiminnan kannattajat niin enemmistössä, että siellä tehdyt päätökset saivat melkein anarkistisen luonteen, mikä luonnollisesti antoi vastustajille hyvän aiheen käydä puoluetta vainoomaan. Juuri samoihin aikoihin puhkesi levottomuuksia Asion kuparikaivoksilla. Mellakoitsijat särkivät suuret määrät kaivoslaitoksen omaisuutta. Kapina saatiin vasta asevoimalla asettumaan, jolloin vangittiin yli 100 kapinallista pahoina rikoksellisina. Tämä mellakka teki työnantajiin suuren vaikutuksen ja pani heidät pelkäämään työväkeä. Muitakin lakkoja syntyi ja saivatne kapinan luonteen päättyen sotaväen väkivaltaisuuksiin. Nyt lähdettiin nujertamaan sosialistista puoluetta. Sosialistinen päivälehti kiellettiin, useita sen toimittajista tuomittiin linnaan.

Tosin onnistui minun vielä samana vuonna 1907 perustaa Osakassa sosialistinen viikkolehti nimellä Osaka Heimin. Mutta hallitus on siitä pitäen yhä ankarammin vainonnut sosialisteja ja toiselta puolen ovat „suoran toiminnan miehet“ puoluetta sisäisesti pahoin raadelleet. Tuloksena on ollut useampiin ryhmiin pirstoutuminen. Monet sosialistit antoivat ajattelemattomuuksien vetää itseään, joutuivat vankilaan, jossa vieläkin usea saa virua. Askel tämä ja hairahtuneena.

Toukokuun 26 p:nä 1910 vangittiin Shinamon maakunnassa eräässä myllyliikkeessä 5 työmiestä, kun heidät tavattiin pommien valmistelussa ja kesäkuussa vangittiin 2 muuta miestä samasta seikasta syytettynä. Toinen heistä oli anarkismin johtajana Japanissa tunnettu Kokotu. Kaikki saivat he kauan olla tutkintovankeudessa, kunnes viimein tuomittiin kuolemaan. On sääli heitä: he ovat joutuneet äärimmäisyyksiin siksi, että poliisit ja urkkijat ovat ajaneet heitä takaa kuin villipetoja. Useissa tapauksissa vahtiikin 8 poliisia yhtä sosialistia. Kutakin sosialistia seuraa etsivä. Minuakin vainotaan kaikkialla; aika ajoin pistäytyy poliisi luonanikin ja tälläkin kertaa vahtii poliisi minua yötä päivää, sillä poliisi haluaa mielellään sotkea minutkin pommijuttuihin, joiden kanssa minulla ei ole mitään tekemistä. Meidän poliisioloissamme ei voi koskaan tietää miten asiat päättyvät. Jopa tavallisten ulosantamani lehden tilaajain täytyy joutua viranomaisten hammasteltavaksi. Saionjin ministeristön erottua tuli Katsura uudelleen ohjaksiin. Senjälkeen on sosialisteja pidetty kuin rikollisia ja aivan suorastaan siten kehitetty anarkismia; sillä ihmisiä ärsytetään kuin koiria ja pakotetaan työnantajia erottamaan työläisiään työpaikoista, niin että nämä joutuvat aivan puille paljaille. Tämä vainoaminen ajaa monen epätoivoon: onko ihme, jos he epätoivon hetkellä joutuvat pommiyrityksiin. Kuitenkin on paljon, hyvin paljon sosialisteja, jotka kärsivällisesti odottavat parempaa aikaa ja koettaavt suojella itseään nälältä, ryhtymällä kovempiinkin töihin. Sorretuimpana ja poljetuimpana ovat kuitenkin työnantajain ahdistamat teollisuustyöläisemme. Työväen suojelusta ei ylipäänsä ole, ei ainoatakaan lakia. Parlamentissa hyljättiin tehdas-lakiehdotuskin. Mutta työväenliikkeen käyntiinpano on kielletty ja meidät on jätetty ankaraan poliisisensorin alaiseksi.

Hyvin ahtaissa rajoissa täytyy nykyään eri väristen sosialistiryhmäin muutamia pieniä järjestöjä. „Keskiviikkoseura“ on pieni sosialistien yhdistys, mikä joka kolmas keskiviikko kokoontuu eräässä ysityisasunnossa. Vappuna 1910 perustettiin myös Nagoyassa uusi sosialistiyhdistys. Muut yhdistykset ovat niin vähäpätösiä että tuskin kannattaa mainita. Kuulostaa, että hallitus aikoisi, pommijuttujen opettamana vastaisuudessa menetellä sosialistien kanssa varovaisemmin. Tosiaankin oli meillä työväenkokous, jota ei häiritty. Mutta oltakoonpa meitä kohtaan lempeitä tai raakoja: me tulemme joka tapauksessa taistelemaan edelleen asiamme puolesta ja toivottavasti pääsemme myös kappaleen eteenpäin.

MEHILÄISVALTIOSSA.

Äskettäin oli eräässä sveitsiläisessä osuustoimintalehdessä kirjoitus tästä huvittavasta ja samalla opettavasta aiheesta. Julkaisemme seuraavassa tämän kirjoituksen pääkohdat.

Mehiläisten salaperäistä elämää ovat oppineet kaikkina aikoina tutkineet. Niinpä monet vanhan ajan kuluisuuksista, sellaiset kuten Aristoteles, kuluttivat aikaansa perehtyäkseen niiden elämään. Kautta vuosisatojen aivan uusimpaan aikaan asti on esiintynyt henkilöitä, joilta on lieennyt aikaa tähän tarkoitukseen. Uusimman ajan tutkijoista tässä suhteessa on ihmetystä herättänyt runoilija Maeterlinck, joka on julaissut kaunokirjallisen teoksen mehiläisten elämästä. Tutkipa Goethekin kasvien ja eläinten elämää. Jos eläinten elämä on omansisältävät aistin, josta meillä on vain epäselvä käsitys, ja kutsuimme me sitä paikallisaistiksi. Sillä mitenkä muuten voisi mehiläinen, joka useasti lentää penikulman pituisia matkoja, löytää kotoisen „kontunsa“, koska se ei voi samoinkuin ihminen luoda itselleen samassa laajuudessa kuvaa sen lähemmästä ympäristöstä?

Kansantaloudentutkija tutkii mehiläisiä kokonaisuutena „kansana“. Hän tuntee tämän salaperäisen valtion ihmeellisen toiminnan, valtion, jossa kaikkien haaveksijoiden ihanne näkyy toteutuneen. Hän ajattelee, että me pidämme yhteistunnetta jonkun yhteiskunnan elämässä korkeimpana tekijänä, että me tämän mittakaavan mukaan arvostelemme jonkun kansan sivistystasoa. Tätä hän ajattelee ja luo katseensa tuohon pienten siivekkäiden kansaan samoinkuin joku romaadi*) katselisi, jos hän voisi heittää silmäyksen nykyaikaisen valtion toimintaan.

„Tunnettua on, että mehiläiset eri sukupuoliin nähden jakautuvat kolmeen ryhmään, koiraksiin, naaroihin ja suvuttomiin, jotka viimemainitut muodostavat varsinaisen kansan. Koirasmehiläiset ovat kuhnureita ja naarasmehiläiset kuningattareita. Jokaisessa pesässä on yksi kuningatar, joka jo kokonsakin puolesta eroaa työmehiläisistä. Joskin sille on suotu ruumiillisia etuja, puuttuu siltä henkisiä kykyjä, jotka oat sen yhteiskuntatoverien silmiinpistäviä ominaisuuksia. Sen aivot ovat heikosti kehittyneet, sillä ei ole halua vahan valmistamiseen, ei hunajan kokoamiseen eikä vahakakkujen muodostamiseen. Se vain munii, tuhansia, satojatuhansia munia.

Lyhyt silmäys mehiläiselämään. Vahakakulla olevia munia huolellisesti valvotaan. Niiden vartijat tietävät tarkoin, mistä munista tulee koiras, mistä naarastoukkia. Vartijat hoitavat pieniä ja kehityksenalaisina olevia. Koirakset muodostavat huomattavan vähemmistön. Mistä tämä johtuu? Kuhnurilla on miljoonia siemenrihmoja ja voi se siten tulla useampien pesien isäksi. **Naarastoukista** valitaan muutamia, joita hoidetaantaan erillän ja saavat ne runsaasti ravintoa. Jälellä olevien suuri joukko saa melkoista niukemman ravinnon. Näistä muodostuu surkastuneilla sukupuolielimillä varustettuja, suvuttomia mehiläisiä, joiden tunusmerkkejä on alituinen työnteko ja muodostavat ne „kansan“. Joukosta erotetut toukat kehittyvät kuningattariksi.

Mutta jokaisessa pesässä tarvitaan vain yksi kuningatar. Senvuoksi täytyykin ensiksi esille ryömivän taistelemalla hankkia itselleen valtaistuin. Se kiiruhtaakin heti toisten prinsessojen kakuille ja tappaa ne, ennenkun ne ehtivät heittää pois verhonsa. Useasti sallii kansa tämän, mutta toisinaan se ei sitä salli. Se asettuu suojaamaan muutamia kuninkaallisia toukkia, kun nuori ruhtinatar aikoo ruveta toimimaan murhahalunsa kannustamana. Tämä tapahtuu yhteisen pesän edun takia. Nuorella kuninkattarella on näet vielä kestettävänään häälentonsa vaarat, ennenkuin se voi tulla heimon äidiksi. Ellei se palaa tältä matkalta, on hyvä olla toinen kuningatar varalla, sillä muuten kuolee perhe.

Niin pian kuin kuningatar on varttunut ja saavuttanut täyden kehityksensä, alkaa se munia. Mutta täten munitut munat ovat pesälle arvottomia, koska ne eivät joudu kuhnurien kosketukseen. Vasta häälennon jälkeen pystyy kaimmat ritarit sen komeasta seurueesta jak savat seurata sitä. Nyt on enää vain kaikkein voimakkain mukana...

Kuningatar palaa pesään ja alkaa muutaman päivän kuluttua munimisen, tehtävän, jonka se kaksi kolme vuotta kestävässä elämässään keskeymättä ja väsymättä suorittaa. Lakkaamatta munii se naarasmunia, luodakseen työmehiläisiä. Kuhnurit, jotka olivat liian heikkoja seuratakseen sitä tuolla lemmenlennolla, palaavat pesään. Kun ne tällä välin viettävät huoletonta elämää ja mässäilevät hunajalla, jota toiset ovat heille koonneet, kohtaavat ne nyt synkkiä katseita. Muutama päivä annetaan niiden olla rauhassa. Sitte nousee kansa ikäänkuin merkin saatuaan niitä vastaan ja ottaa ne hengiltä. Tapahtuu kuhnurien teurastus. Mitäpä tehdä sellaisilla, jotka eivät rakenna eivätkä kokoa? Ne ovat tarpeettomia.

Mehiläisvaltio on nyt päässyt sille asteelle, että se rauhallisena saattaa katsella tulevaisuuttaan. Kokoojattaret keräävät hunajaa, rakentajattaret valmistavat kakkuja, toiset valmistavat vahaa,toiset pitävät huolen nuoresta morsiamesta, vartiosto suojaa käytäviä, ilman puhdistajattaret liitelevät käytävissä pitäen huolta raittiista ilmasta. Hoviväki suojaa kuningatarta, joka vain munii. Kaikki käy vahvistettujen lakien mukaan, jotka jokainen tuntee ja joita vastaan ei kukaan nouse. Näkymätön henki pitää langat käsissään ja ohjaa kaiken. Tätä kutsuu runoilija Maeterlinck „mehiläishengeksi.“

Näin kuluu viikkoja ja kuukausia. Jonakin kauniina kesäaamuna tapahtuu jotakin kummallista. Kansa jättää pesänsä. Se jättää vaivaloisesti rakennetun kaupungin katuineen ja kujineen, hunajalla täytetyt suojukset ja vahakakut, joilla tuleva suku uinuu. Ainoastaan muutama tuhat vartioi morsianta ja ruokkii perusteellisemmin joitakuita toukkia saadakseen näistä uuden kuningattaren. Entinen kuningatar on näet äskenpoistuneiden kanssa mennyt menojaan. Näillä on useasti pitkä matka kulettavanaan, ennenkuin löytävät sopivan tyyssijan. Täällä pannaan pystyyn uusi mehiläisyhteiskunta, joka alkaa elämänsä alusta alkaen. Tällaista kiertämistä on mehiläiselämä.

Kaikki tämä on jo ennestään tuttua. Se oli kuitenkin toistettava, jotta me näiden tosiasioiden valossa voisimme ymmärtää, miten mehiläisvaltiossa korkeimmat siveelliset ja yhteiskunnalliset tehtävät on ratkaistu.

Yhteistunnetta, joka mehiläisvaltioissa viettää suurinta voittoaan, ei voida kyllin ihmetellä. Mehiläinen ei tee mitään omaksi edukseen, se elää ainoastaan kokonaisuutta varten. Se rakentaa vahsta katuja ja kujia, se käyttää kaiken tilan mitä kiusoittavimmalla tarkkuudella, se huolehtii tulevasta sukupolvesta, kerää hunajaa tätä varten, huoltaa kuningattaresta, äidistä. Niin, se tekee vielä enemmänkin. Se jättää vaivalla rakennetun kaupunkinsa, kaikki kokoomansa aarteet, menee vapaaehtoiseen maanpakoon tehdäkseen elämisen mahdolliseksi tuleville sukupolville. Aivan päinvastaista kuin ihmisten kesken.

On vaikeata tällaisissa tapauksissa puhua noista tavallisista ominaisuuksista, vaistoista, rodunmerkeistä j.n.e. Ei ole myöskään sille järkeä, vaikkakin ne kaikista eläimistä aivojensa kehityksessä tulevat lähinnä ihmistä. Kaiken sen tarkoituksena minkä mehiläinen tekee, näyttää olevan rodun säilyttäminen ja levittäminen. Mutta me „luulemme“ sitä vain. Paljon jää meistä kuitenkin käsittämättömäksi, meidän kuitenkaan olematta oikeutettuja pitämään sitä mielettömänä. Sillä näin korkeasti järjestetyssä laitoksessa tuntuu tajuton toiminta melkein mahdottomalta. Kunpa me voisimme jättää oman kantamme, kunpa sattaisimme katsella asioita kuin ihmisten silmillä! Silloin kai maailma avautuisi meille. Meidän täytyy kuitenkin tyytyä vain ihmettelemään kaikkea sitä, mitä tässä tarumaisessa valtakunnassa astuu näkyviimme ja minkä voimme selittää vain silloin, kun omistamme mehiläisille jonkun ymmärtämisen lahjan, joka meistä on kaukana. Tahi täytyy meidän hyväksyä tuo viisaan oppilause, jonka suuruutta ja paikkansapitäväisyyttä ei oppineinkaan tutkija voi kieltää ja joka kuuluu: „Minä tiedän sen, etten minä mitään tiedä.“

---

*) Romaadiheimolla ymmärretään paimentolaistilaa. Romaadi on paimentolaistilassa olevan kansanheimon jäsen.

ilmassa. — Hinta ainoastaan 50c. suurelta pullolta.

Parisian Sage on paras hivusten kasvattaja ja kaunistaja kaikista tunnetuista hivusvoiteista. Koettakaa sitä ehdolla että rahanne takaisin, ellette ole tyytyväinen.

R. F. Booth Co. Ltd.,
Fort Eric, Ont.

Myöskin lähetetään tilattaessa postivapaasti.

---

listipään uusi sauna
216 Mc Intyre St.

Avoinna joka keskiviikkona ja lauantaina kello 2:sta 12:sta j.p.p.

HUOM! Miesten aluvaatteita pestään.

RUOKAA
ja
KAHVIA

saatavana
HELSINGIN RESTAURANTISSA.
JOHN HANNULA.
omistaja
112 Rowand st. Fort William

HIEROJA.

Otan vastaan sairaita perheissä ja kotonani.

Helsingissä tutkinnon suorittanut.

Mrs. T. Löfqvist,
109 Secord str. Puhelin 349.

RAJALAN
PALLOHUONE,
138 Pearl str., Port Arthur.
HYVÄT PÖYDÄT.

Kaikenlaista tupakkaa ja virvoitusjuomia aina saatavana.

Ilmoitus.

(89) Kaikkia työtovereitani, jotka olivat saapuvilla loukkaantuessani Walsh & Co. „Railley-tokalla Port Arthurissa, Ont., 13 p:nä viime toukokuuta, pyytäisin hyväntahtoisesti saapumaan todistajaksi marraskuun lopulla asian johdosta istuvaan oikeuteen.

Oskar Tuomi,
172 Albert St., Port Arthur, Ont.

Paras laasteri: Kappale flanellia kostutettuna Chamberlain Linjamentillä ja sidottuna kipeään paikkaan, on paras laasteri, eikä maksa kuin kymmenennen osan tavallisten laastarien hinnasta.

Myytävänä kaikkialla.

UUsimman aikainen
VALOKUVAAMO.
kaupungissamme.

Nykyaiakaisin ja parhaiten ylöslaitettu valokuvaamo koko länsi Canadassa. Kaikki parhaat ja uusimmat koneet y. m. työvälineet käytännössä.

Nainen palvelee naisia, laittaen ylös hivukset ja pukuja.

Rogers Studio.

Fallis Footin yläkerrassa — — — —.— 82 Cumberland St.

Suomalaisille huomattavaa.

OPPIKAA PUHUMAAN, LUKEMAAN JA KIRJOTTAMAAN ENGLANNIN KIELTA.

Opettaja
F. G. McGANIGLE

sisäänkirjoittaa halullisia oppilaita Nuorten Miest. Krist. Yhdist. talolla Algoma str., lähellä Arthur street'iä Perjantaina 3 p. marraskuuta kello 8 illalla. Maksu $1.00 kuukaudelta, siitä kumminkin annetaan puoli alennusta jos oppilas käy säännöllisesti koko kurssin ajan.

Kaksi luokkaa, toinen aivan alkäville ja toinen jo jonkun verran edistyneille.

A. Ericksonnin
PALLOHUONE
sijaitsee Cumberland kadulla 115. On saatavana sikaria, paperossia sekä kaikenlaista tupakkaa.

Hyvä!
Hyvä!

DY-O-LA
ONE DYE FOR ALL KINDS OF GOODS

Tämä on väri, jolla kaikki voidaan värjätä kotona. Minä värjäsin sillä enkä näe sen käyttämisessä pienintäkään erehtymis tilaisuutta. Yksinkertainen ja puhdas.

Pyytäkää vapaa värikortti ja kirjanen No. 105.

THE JOHNSON RICHARDSON CO., Ltd.,
Montreal, ::: Can.

---

100 Jalkaa Lapamatoja

ja enempikin tulee usein Alve-Satsin nautittua.

ALVE SATSI, apteekari Lignell'in erityinen keksintö. Kaksinkertainen voima. Tämä lääke tappaa varmasti Lapamadot. Sukkulamadot, ja kaikki vatsassa olevat madot. — Matojen tuntomerkit ovat: Väänteitä rinnan alla, muuttavaista kipua vatsassa, kova ruokahalu, ruokahalun puute, vatsan täyteläisyys, oksentaminen, tahi taipuminen oksentamaan, siniset renkaat silmien alla, painon väheneminen ja epämiellyttäviä tunteita vatsassa ja sisälmyksessä. Monet kärsivät tätä yleisesti, tuloksena omituisesta ruokajärjestelmästään ja moni, joka on sairas eikä löydä mitään huojennusta tavallisista lääkkeistä tuskillinen, kärsii madoista, vaikka ei niitä olekaan näkynyt tarvetta tehdessä. — Tämä lapamatolääke on tullut tunnetummaksi ja suosituimmaksi kuin mikään muu suomalaisten myymä jo valmistama lappamatolääke Amerikassa.

Arv. Kansalainen:
Olen nauttinut lähettämänne "ALVE SATSIN" ja hyvällä menestyksellä. Matoja tuli minulta ainakin — 100 JALKAA, jos ei vain ollut enempikin.
Kunnioituksella
Kalle Korhonen—Tonapah, Nevada.

Apteekari P. A. Lignell:
Teidän merkillinen "ALVE SATSI" olemme saanut, josta lausumme kiitoksemme, sillä se on tarkoituksensa täyttänyt.
Matoja tuli RUNSAASTI, ja vointini on paljon parempi nyt, kun koskaan ennen.
Kunnioituksella,
Fiina Minni,
Wetaskiwin, Alta. Canada.

LIGNELL'IN ALVE SATSI
(kaksinkertainen voima) — Lääke voidaan nauttia lääkkeen makua tuntematta... Lähetettään postimaksuineen $1.00 hinnasta. Täydet ohjeet mukana.
LIGNELL'IN SUOM. APTEEKI
Osoitteella: P. A. Lignell Co.,
Superior, Wis.

Parhain lääke

mitä ruumiimme kaipaa on suomalainen sauna.

Vastaanotto tapahtuu joka keskiviikko, perjantai ja lauantai, iltapäivällä.

Alusvaatteita pestään.

J. A. PAJUNEN.
Robertson katu 229 Fort William.

Levittäkää
Työkansaa.

Miehille Vapaasti

Vapa lääke kirja, joka selittää Salaisia tauteja. Pyytäkää Lääke kirja no: 1.

Lignell'in Suom. Apteek!.
SUPERIOR, WIS.

E. ZASLAWSKY,
631 Simpson str., Fort William.
KELLO,
JUVEELI & SILMÄLASILIIKE.

Jälleenmyyjä tasku-, seinä- ja pöytäkelloille sekä kaikenlaisille juvelli- ja hopeapleetitavaroille sekä valo-opillisille esineille. Kaikenrakenteiset kellot koko maailmasta korjataan parhaiten. Työ taataan.

Saadaksenne

hyvän ja luotettavan palovakuutuksen halvimmilla maksuilla. Tulkaa meille.

Peter W. Sture.

Syntynyt.

Meille syntyi
TERVE POIKA
19 p. lokak. 1911, jota nimitämme
URHO ISACK.
Lydia ja Isack Isackson,
(86) Port Arthur, Ont.

Port Arhurista.

— **Kansalaispapereita, valtakirjoja** Suomeen y. m. hankkii
R. Smedberg & Co.,
105 Secord st. Kivelän talossa.

— **Matkapilettejä** täältä Suomeen ja päinvastoin myy John B. Mannerstam, 204 Court st.

— **Kukkasia** sopivia häätilaisuuksiin y. m. myy heinien hinnalla Miss Caisset 223 Arthur st.

— **Kohta istuvat syyskäräjät,** jonka takia kaikki kansalaispapereissa haluavat jättäkööt anomuksensa John B. Mannerstamille, 204 Court Street.

Kaikkia,

joilla on selvittämättömiä asioita osaston ravintolaan, pyydetään hyväntahtoisesti suorittamaan velkansa ennen t. k. loppua.

Kunnioituksella
J. R. Grönlund.

— **„Elämän kourissa''** harjoitus tiistaina kello 8 illalla.

— **Näytelmäseuran kokous** sunnuntaina kello puoli 8. illalla.

— **Työkansan johtokunnan kokous** tänään klo puoli 8 illalla.

Muistakaapa saapua.

— **„Daniel Hjort''** kenraaliharjotus tänä-iltana kello 8. Avustajia, sekä kaikkia niitä jotka ovat ennen olleet hovipoikina pyydetään hyväntahtoisesti saapumaan.

Ajanmukainen soittokunta Port Arthuriin.

Täkäläinen s. s. osasto aikoo laajentaa soittokunnan ainakin puolella. Torvien ostamista varten pidetään tanssit ensi tuorstai-iltana.

Soittokunnan tanssit.

Täkäläisen s. s. osaston soittokunta on nyt päätetty järjestää aivan uudestaan, tykkänään isommassa koossa kuin mitä se on tähänasti ollut. Tälläinen uudestijärjestäminen kuitenkin kysyy tuntuvasti varoja, sillä uusia torvia y. m. soittovälineitä ei saada ilmaiseksi.

Saadakseen rahoja kokoon, pitää soittokunta oikein mahtavat tanssit, ensi viikon tuorstai-iltana. Soitto, josta huolehtii soittokunta, on varmasti hyvä. Useita uusiakin soittokapapleita soitetaan näissä tansseissa, niin että kyllä sitä kelpaa sen sävelien mukaan pyörähdellä.

Ei suinkaan kukaan jää tulematta tähän tilaisuuteen. Muistakaa, että kysymyksessä on: saada aikansa tasolla oleva soittokunta Port Arthuriin.

Sisäänpääsyhinnoista y. m. ilmotetaan tarkemmin tämän lehden ensi numerossa.

Port Arthurin valtuusto.

Kaupungin valtuuston kokouksessa viime tiistai-iltana olivat kaikki valtuusmiehet läsnä. Dawson ilmotti käyneensä Onion Laken sululla ja sanoi sen olevan **yhtä varman kuin „kirkon''**, huolimatta huhuista, joiden mukaan se olisi vaarassa. Hän myönsi, että kaupunki menettää vettä ainakin 500,000,000 galloonaa tänä vuonna.

Canadian Pacific rautatieyhtiö maksoi osansa $1,500 ilmoitusdepartementin ylläpidosta.

Lasten apuyhdistys pyysi valtuustolta $600. rahallista avustusta rakentaakseen kodin löytölapsille.

Lakimies F. H. Keefer esitti $500. laskun valtuustolle palveluksistaan C. P. ja kaupungin välisessä oikeusjutussa. Jotkut väittivät, ettei Keeferiä ole otettukaan kaupungin palvelukseen, joten hänelle ei ole mitän maksamista.

„Daniel Hjort''

Ensi lauantaina t. k. 28 päivänä on portarthurilaisilla tilainähdä todellista taidetta. Silloin suus nähdä todellista taidetta. Silloin nimittäin esitetään J. Julius Weickselin kuolematon historiallinen murhenäytelmä „Daniel Hjort'', jolla tekijä on saanut itselleen kuolemattoman nimen. Kappaleessa kuvataan aatelisten keskinäisiä taisteluita ja jossain määrin kansan taistelua aatelisten sortoa vastaan, sekä miten Herttua voitettuaan Stålarmin joukot ottaa herruusvallan Suomenmaassa, sekä julmuudella mestauttaa Turun torilla kaikki Stålarmin joukkojen upseerit huolimatta siitä veren paljoudesta joka silloin tulee vuotamaan voitettujen suonista.

Ensi lauantaina kun menemme Temppeliin, on siellä silmäimme edessä ihka elävänä suuruuksia, joista olemme lukeneet Suomen historiasta. Siellä näemme palan Suomen kansan entisestä elämästä yksityiskohtaisesti kuvattuna. Kukapa ei menisi sellaiseen harvinaiseen tilaisuuteen virkistämään itseään.

„Daniel Hjord'' on melkein ensimäinen suuri yritys, johon Port Arthurin s. s. osaston näytelmäseura on vielä ryhtynyt. Tällaisen jättiläiskappaleen harjoitus on kysynyt aikaa ja vaivoja näyttelijöiltämme ja sen näytteille pano on kysynyt rahaa, sillä se juhlallinen pukuvarasto, joka on tätä kappaletta varten hommattu on maksanut enemmän kuin voi arvatakaan. Kaiken sen ovat näyttelijämme uhranneet ilomielellä pyytämättä siitä muuta palkaksi kuin, että Port Arthurin suomalainen yleisö tulee lukuisasti sitä katsomaan, ja siten kannattamaan osastoa.

Kappaleen pääosat ovat parhaissa käsissä, joten voidaan varmuudella taata esityksen sujuvan hyvin — paremmin kuin koskaan ennen. Ja sempä tähden näyttelijämme toivovat Temppelinkin olevan äriän myöten yleisöä täynnä.

Jokainen Port Arthurin ja Fort Williamin suomalainen ensi lauantaina Temppeliin katsomaan Daniel Hjortia. Ken ei tule nyt, saa syyttää itseään saituruudesta, laiskuudesta y. m. kun jäi näkemättä tämän merkillisen kappaleen.

Fort Williamista.

— **Myytävänä** suutarin sappa hyvällä liikepaikalla. Nick Partti 603 Simpson st. Fort William, Ont. Canada. (85)

Nimenmuutos.

Perintönimeni, joka on ollut Antti Musakka, on tästä lähtien oleva täällä Canadassakin **Antti Lehto,** Fort William, Ont., Can.

— **Suutaria halutaan.** Työ ympäri vuoden. Nick Partti, 603 Simpson st. Fort William.

Työväenehdokas Ontarion lainlaatijakuntaan.

Fort Williamin ja Port Arthurin ammattiuniot tai paremmin sanoen äsken perustettu „Uuden-Ontarion työväenpuolue'' on touhussa asettaa ehdokas ainakin Port Arthurista tulevissa vaaleissa Ontarion lainlaatijakuntaan Ehdokkaana Port Arthurista tulee olemaan valtuusmies Fred Urry. Fort Williamin ehdokkaasta ei ole vielä varmuudella pätetty.

Ammattiunionistit aikovat ryhtyä aikaiseen harjottamaan vaaliagitatsionia.

Pankkiryöväys Fort Williamissa.

Maanantaina t. k. 23 p. tapahtui rohkein pankkiryöväys Fort Williamissa, mitä koskaan on näillä seuduin tapahtunut. A. R. Running, joka kaksi kuukautta sitten oli Royal pankin palveluksessa, meni yhden seudussa sanottuun pankkiin, uhkasi revolverilla pankin kassanhoitajaa, anasti lähes viisi tuhatta dollaria ja aikoi livistää tiehensä. Running läksi juoksemaan pitkin Victoria avenua useita henkilöitä jälessään, joille kassanhoitaja Dickson ilmoitti asian. Poliisi vangitsi Runningin puolen tunnin kuluttua. Ryöstetyt rahat $4,835.00 löydettiin hänen hallustaan.

Running tuli tänne kuusi kuukautta sitten Brockvillestä, Ont. Hän on ennemmin työskennellyt British North American pankissa Winnipegissä.

Mies oli rahan puutteessa.

Runningilla oli aikomus torstaina (eilen) mennä avioliittoon erään fortwilliamilaisen tytön kanssa, mutta hänellä ei ollut tarvittavia varoja. Hänen ystävänsä ajattelevat, ettei hänen järkensä ole oikein reilassa. Mene ja tiedä.

Tervetuloa tupahan, matalaisehen majahan!

(Puhe, pitänyt Olga Rissanen.)

Elämmehän sivistyneessä ajanjaksossa. Ajattelin kumminkin muutamiin epäkohtiin käydä käsiksi, jotka ovat niin huomattavia. — Vaikka niinhän ne vahoilliset vanhemmat sanoivat: mitäpä naiset tiedoilla tekee ,ei ne muuta tietoa tarvitse, osaahan ne lapsensa pestä. — Nainen sitä tietoa oikein tarvitseekin.

Naisen oikeastaan tulisi kehittyä, että hän tulisi oikeaksi todelliseksi, järkeväksi, ymmärtäväiseksi ja tietäväksi, mitä varten hän on oikeastaan olemassa. Terve järki terveessä ruumiissa. Siis meidän täytyy oppia hoitamaan terveyttämme ja tulla tuntemaan oma fyysillinen ruumiin rakenteemme.

Tarvitseeko välttämättömästi kureliiviä? Ei suinkaan. Ajatelkaa vaan, niin huomaatte mitä se on monasti tuottanut ja yhä tuottaa. Se hulluus on tullut niin suureen valtaan ympäri mailman. Sehän on tuttu moraali meille kaikille ,että nainen tahtoo näyttää sievältä kaikin puolin ja olla „stailissa'', vaikka terveys menköön ja maksoi mitä maksoi. Eikö ole totta. se, että tanssiin lähtiessä lujalle pingotetaan vyötäre ja sitten epäpuhdasta, tomuista ilmaa hengitetään useasti myöhään yöhön.

Kotiin tultua hiostuneena ja väsyneenä, ei kuulu jaksavan riisua enää päältä, parasta on että korsettien kanssa nukkuu niin tulee kauniimpi vartalo. Tuo mehiläismuotoko on kaunis? Eihän ruumis saa rauhallista lepoa eikä diafrakma, hengityslihas eli pallea, joka on vatsaontelon ja rintakehän välissä.

Sitten väsyttää aamusella, eikä työ maita oikein. Haluttomuus ja veltostuminen tulee kaikkein parempaan, ylentävämpään ja terveyttä tuottavampaan nautintoon. En tahdo sanoa, että tanssi ei olisi joskus hauskaa ja paikallaan, kun sitä ymmärtäisi kohtuudella nauttia.

rakaa miestä kohdella kasvattavalla taidolla. Kun vaimo joutuu pyytämään 5 senttiä mieheltä, niin hän voi sanoa, kyllä niitä noita laiskoja akkoja saa elättää.

Miehellä voisi taas otaksua säästyvän, kun häneltä ei mene kaikki noihin amerikalaisen sivistyksen kesinnöihin, muoti höplötyksissä. Miehet ne on juuri turhamaiseksi rieputokaksi naisia innostamassa. Mutta siitä ei ole mitään hyödyllisiä seurauksia tulevaiseen elämään ja kotiin nähden. Se vaatii naiselta toisenlaisia taitoja ja tietoja, jos mielii iloa, viihtymystä ja onnea elämässä saada. Ilman niitä parempia, naiselle kuuluvia tietoja hän on tyytyväinen kaikkeen mitä mies ehdottaa ja sillä tavalla nainen pysyy alennustilassa.

Kaikki nämä asiat tuntuu olevan täällä niin pimitettyjä, että se on kuin ympyrän kehän viiva, kierä ja käyrä. Ja miten on katkaistava tämä ympyrän kehä. Miten saada tietoa ja taitoa alkuunkaan päästä siitä, tuntemaan itseämme ja asemata, johon nainen on tullut ja mitä varten hän on? Naiseksi syntyneenä hän on luotu yleviä tehtäviä varten. Naista, äitiä, todellisia järkeviä naisia puuttuu. Kun ei mies ole liioin kuona-aineesta puhdistunut, niin se vaatii vahvempana, tunteettomampana, käyttää tyrannivaltaa, joka esiintyy monenmoisesti elämässä. Esimerkiksi julkisesti, inhottavissa kuplettilauluissa aina naisesta.

Mitä sitten on odotettavia seurauksia kunnioittavasta nais- ja mies-toveruudesta, kun mies pilkkaa ja kuitenkin lempii ulokullatusti, aistillisesti. Miten pääsemme tuosta pois? Yhäkö odottamalla miehiltä, että he kehittyvät naisasiaan. Ei! Milloinkaan ei tule siten täydellistä tulosta. Naisen täytyy ruveta itse itseänsä auttamaan ja hankkimaan puhtaampia päämaalia itselleen.

Nainen voi kyllä kasvattaa hyvin paljon miestä, jos kerran naisella on henkistä voimaa. Ei mies sitten naista saa muokata oman makunsa mukaan yksipuolisesti. Nyt he sanovat, että kaikki naiset on yhdenlaisia ja siltähän se täällä vähän näyttää. Kun itse naiset eivät tahdo pyrkiä siihen ja näyttää, että me voimme hienostaa miehen toisin ajattelemaan naisesta.

Emme voi sitä ennen kuin olemme ruvenneet inhoamaan leikkikaluna olemista ja heränneet itse epäkohdan asemastamme näkemään ja tulleet totuuden ja oikeuden haluun kehittämään itseämme. Tulee kysymys, miten siihen pääsemme? Siten, kuin ensin veltostuneita jäseniämme harjoitamme tottelemaan aivoista tullutta käskyä. Siis voimitselu on varma alkulähde, se on varmin tie alkamaan kasvattamaan itseämme. Se opettaa meitä katkomaan pois kahleet ruumiiltamme ja kirkastaa sielua voimakkaasti halajamaan tietoja. Se tekee meidät reippaaksi, iloiseksi, työteliääksi ja toimeliaaksi naiseksi, joka on tosi siunaukseksi kodille, johonka me kuulumme. Eipä jouda sitten pahoja juoruja tekemään kateudesta toisesta naiseta. Ajatelkaa naiset, miten monasti olemme siihen syypäät.

Naisvoimisteluseuran pitäisi muodostua yhdeksi naista kehittäväksi suletummaksi laitokseksi naisten kesken, jotka siihen kuuluu. Sehän on varma asia, että naiselle on voimistelu hyvin hyödyllinen ja tärkeä jouduttuaan äidiksi. Silloin on nainen terve ja luonnollinen ja siten saatu hyvinvointi säästää monet sadat voivotukset. Sitten vielä saamme niin

pois ja estää kasvamasta. Kaikki vaatetus täällä pitää olla hienosti ja ohuesti, harsoja ja koloja paljon ja paljon muuta höpötöstä, että niissä vilustuu ja saa reumatimin ja muita tautia. Kengätkin pitää välistä vähän puristaa, kunhan on muodissa ja näyttää, että varmasti olen amerikalaisen orja, eli se on niinkuin toiskielisillä.

Hyvät naiset! miltä luulette sen hienon puvun oikeastaan näyttävän? Onko se todellakin herättävä ihailua ja kunnioitusta kantajaltaan, kun hänen huuliltaan, tuon hienon puvun alta tulee oikein karkeita kirosanoja. — Mitä luulette senlaisen puhelutaidon vaikuttavan lapsiin ja ympäristöön? Hyvin tympäsevältä ja vastenmieliseltä. Silloin on maailma hukassa jos siltä punttuu sulostaja.

Kun nainen saa tietoja ja taitoa monipuolisemmasti, niin silloin tulee sisäistä ja ulkonaista aistia, luomaan yhteiseen kotiin järjestystä ja taidetta melkein rahatta ja hinnatta, joka on naisen tehtäväksi jäänyt käsitöissä ja kaikessa kodin sivistämisessä. Kyllä varmasti siellä mieskin viihtyisi eikä tarvitsisi lähteä kapakasta y. m. paheesta nauttimaan, joka on turmiollista itselleen ja ympäristölleen ja koko mailmalle.

Se se on se maailman hirmuisin trusti, joka miehet pitää kahleissa trustivallan komennusköydessä, ruumiillisessa ja henkisessä rappiotilassa ja siinä on suurin pahaa tuottavin mahti. Kyllä sitä on koetettu kukistaa, vaan eihän se kukistu, kun omat miehemme ovat niin halpamielisiä että juonnillaan ja kapakoilla kannattavat sitä kurjuuden myrkkyä. Tehkää itsenne onnellisiksi, älkääkä tyytykö sen myrkyn hallittavaksi.

Pirtiltä — vähän vastinetta.

En persoonallisuuksiin ja yksityiskohtiin kajoa, vaan asiallisesti selitän, että ei se iltama ollut tarkoitettukaan sosialistiseksi, vaan naisten voimisteluseuran iltamaksi. Sen tarkoitus oli kotiliedelle ja naisille.

Arvoisa illanvieton arvostelija on yksinkertaisen ymmärtämättömästi ja sokeasti urheillut miehuuttaan ja tunkeutunut niin pikkumaisuuksiin, että en viitsi hyvin suuria selityksiä pitää, sen verran vaan, että yleisö pääsee vähän selville. Siinä oli sanamuotoja ja tanssin tahtia käyty urkkimaan „Sarkatakki ja tanssin tahti'' ne arvosteliasta tuntui olevan tärkeimmät, jotka on jäänyt hänen päähänsä iltaman onnistumiseen nähden. („Pisnes'' se on joka pelaa vaan.) Mutta hetken työ tuhat vuosihin vaikuttaa, isänmaahan ja maailmaan!

Olga Rissanen.

Port Arthurin Ympäriltä.

C. N. linjalta.

Me työläiset tiedämme jo entuudestaan, että mitä on vedota tunteisiin, järkeen ja ihmisyyteen, sellaisten jotka nauttivat joitakin etuisuuksia tämän yhteiskuntajärjestelmän nurinkurisuudesta ja siksi juuri vastustavat sosialismia. Tietävät kyllä usein heille itselleen siitä koituvan tappion, vaan kuitenkin he tekevät voitavansa kukistaakseen kaikki työläisjoukkoliike pyrinnöt.

Sellaista taaskin uudistui entisille muistoille lisäksi C. N. uuden rautatien työläisille tämänk. 23 p. iltana. Urakoitsijain Vigars & Paanasen kämpällä, jossa työmiehet alkoivat vaatia $2.25:tä $2.50 päivältä, joka onkin koko linjalla muualla käytännössä, paitsi noilla mainituilla. Nyt nuo

juuri samana iltana jolloin tuo vaadintamme oli, tuli samalle kämpälle iso joukko miehiä ja samoin seuraavana päivänä, työhön rupeamisen aikomuksella ja olikin heidän katsella kaikki muu tyydyttävää, paitsi palkan vähyys. Heitä ilahutti vielä sekin kun justiin ammuttu nuori „muusi'' hevosen vetämänä ajettiin pihaan, josta tiesivät tuon taitavan karvaranteisen kokin laittavan maukkaat paistit poskeiltavaksi. Olipa vielä usiamman lakkaritkin tyhjät tekevistä kolikoista. Vaan he aatteen innostumina, täyttäen velvollisuuttaan toveriaan kohtaan, lähtivät myös toisten lähteväin joukkoon, vaikka heitä, samoin kuin ennen jo työssä olleita, joku kätyri — Sämi kehoitti jäämään työhön, vaan turhaan.

Sanon vielä sulle sama Sämi, että rupea ajattelemaan kerrankin aivoilla ja lakkaa tuosta halpamaisesta meiningistäsi, joka

Oletteko unhottaneet

Harrastakaa
Puhtautta!

Käykää kylpemässä säännöllisesti vähintäin kerran viikossa. Se on terveyden ehto ja suomalaisten vanha kiitettävä hyvä tapa. Sauna lämmin keskiviikkona, perjantaina ja lauantaina kello 2—12 j. p. p.

Huom.! Alusvaatteita pestään.

Entinen E. Krukbeckin sauna.

W. OJA.

KELLOJA KORJATAAN.

Hinnat tavallisen amerikkalaisen kellon korjauksesta:
Voimavieteri 75 sentistä $1.00
Vierittäjän juveli 75c
Puhdistus.... 75 sentistä $1.00
Tasapainon juveli 75 sent. $1.00.
Tasapainon sauva 1 d:sta $1.50.
Sekä yleensä kaikki työ verrannollisesti halvoilla hinnoilla..

Ivar Salo.
D. Myöhäsen parturi liikeessä, Port Arthurissa.

Suomalainen Apteekki
ja
ULOSLÄHETYSLIIKE
KALEVA

SISÄLLISESTI KÄYTETTÄVIÄ LÄÄKKEITÄ.
Hinta 25 ja 50c.

1. Alteen Siirappi lasten yskään.
2. Anis roppia yskään.
3. Emäroppia koliikkiin ja sydänalus kipuun.
4. Eetteritärpättiä yskään.
5. Hoffmanin roppia sydänalus kipuun.
6. Hajupihkaroppia koliikkiin.
7. Jäärnerin roppia sudänalus- ja vatsakipuun.
8. Jäärneriä, kuivaa.
9. Kanverttiroppia, kirkasta.
10. Karlsbateri suoloja ruuansulatukseen.
11. Kiinakapselia kylmyyteen.
12. Kalkki kalanmaksaöljyä elttaan ja heikkouteen, lapsille.
13. Kalkkivettä.
14 Kihtiroppia kihtiin ja kolotukseen.

Suomalainen Apteekki KALEVA
295 Bay st. Port Arthur, Ont.
HUOM! Kaikkia tilauksia täytyy seurata raha mukana.

PIKAINEN EDISTYS MUSIIKISSA.

Toronton Musiikki Akademian toimesta avataan tällä haaraosasto Wheeler Block'issa Arthur kadulla. Samallainen haaraosasto on ollut toiminnassa Fort Williamissa ja saavuttanut siellä huomattavia tuloksia.

Avatessamme tänne koulumme on se puoleensa vetävä että me ensimäisille 30 oppilaalle tarjoamme tilaisuuden saada täydellisen $60.00 kurssin $30.00 ja yhden läksyn $1.00 viikolta.

Oppilaille annetaan soittokoneet vapaasti. Nämä soittimet ovat samoja joita on käytetty Winnipegin koulussakin ja ovat tunnettuja hyvä-äänisiksi ja sievä rakenteisiksi.

Opetusta annetaan iltapäivillä ja iltasin sekä lauantaina koko päivä. Täyttäkää alla oleva lista nimellänne ja osoitteellanne ja lähettäkää se meille niin joku opettajista tulee ja selittää tarkemmin läksyn hinnoista sekä toimittaa teille soittokoneen. Lähettäkää hakemuksenne osoitteella:

Toronto Music Academy,
Box 155. Port Arthur, Ont.
Nimi ....
Osote ....

Valokuvaajat Huomatkaa!

Hyvällä liikepaikalla siaitseva valokuvaamo halutaan myydä tai vuokrata, koneestoineen, Vilkkaalle, ammattiinsa perehtyneelle suomalaiselle valokuvaajalle on se paras tilaisuus mit ävoi olla tarjolla, sillä suomalaisia asuu tässä likiympäristöllä 6000—7000 eikä ole yhtään suomalaista valokuvaajaa.

Ehdoista kysykää likemmin suullisesti eli kirjeellisesti.

P. Katainen,
Port Arthur, Box 132, Ont., Can.

Tuoreita kaloja

Lohta, siikaa, „pickels'' ja haukia joka päivä saatavana uudessa kalakaupassa.

Tha Twin City Fish Market
812 Simpson St., Fort William.

$ — $ — $ — $ — $ — $ — $ — $
RAHAA LAINATAAN
nopeasti kiinteimistöjä vastaan
John B. Mannerstam.
204 Court St. Puhelin 1139c
Kauppa, velka y. m. laillisia kirjoja tehdään.
Asioita ajetaan.
$ — $ — $ — $ — $ — $ — $ — $

- - PHONE 758 - -
SUOMALAINEN
Työnvälitys toimisto
TWIN CITY LABOR EXCHANGE.
Korpi & Paju
192 PARK ST., - - - PORT ARTHUR

Kalastajat ja metsästäjät.

Jos haluat saada kantamuksen kaloja joka kerta kun käyt kalasamassa, tai jos haluat ketut, sudet, karhut y.m. metsän elävät käyvän rautoihisi kilvalla, niin lähetä minulle $1.00 kirjeessä, niin saat kirjan, jossa on ohjeet, sekä vielä pariinkymmentä mainiota neuvoa ja ammattisalaisuutta, jolla

Kaikkia,
joilla on selvittämättömiä asioita osaston ravintolaan, pyydetään hyväntahtoisesti suorittamaan velkansa ennen t. k. loppua.

Kunnioituksella
J. R. Grönlund.

— **„Elämän kourissa''** harjoitus tiistaina kello 8 illalla.

— **Näytelmäseuran kokous** sunnuntaina kello puoli 8. illalla.

— **Työkansan johtokunnan kokous** tänään klo puoli 8 illalla.

Muistakaapa saapua.

— **„Daniel Hjort''** kenraaliharjotus tänä-iltana kello 8. Avustajia, sekä kaikkia niitä jotka ovat ennen olleet hovipoikina pyydetään hyväntahtoisesti saapumaan.

Ajanmukainen soittokunta Port Arthuriin.

Täkäläinen s. s. osasto aikoo laajentaa soittokunnan ainakin puolella. Torvien ostamista varten pidetään tanssit ensi tuorstai-iltana.

Soittokunnan tanssit.

Täkäläisen s. s. osaston soittokunta on nyt päätetty järjestää aivan uudestaan, tykkänään isommassa koossa kuin mitä se on tähänasti ollut. Tälläinen uudestijärjestäminen kuitenkin kysyy tuntuvasti varoja, sillä uusia torvia y. m. soittovälineitä ei saada ilmaiseksi.

Saadakseen rahoja kokoon, pitää soittokunta oikein mahtavat tanssit, ensi viikon tuorstai-iltana. Soitto, josta huolehtii soittokunta, on varmasti hyvä. Useita uusiakin soittokapapleita soitetaan näissä tansseissa, niin että kyllä sitä kelpaa sen sävelien mukaan pyörähdellä.

Ei suinkaan kukaan jää tulematta tähän tilaisuuteen. Muistakaa, että kysymyksessä on: saada aikansa tasolla oleva soittokunta Port Arthuriin.

Sisäänpääsyhinnoista y. m. ilmotetaan tarkemmin tämän lehden ensi numerossa.

Port Arthurin valtuusto.

Kaupungin valtuuston kokouksessa viime tiistai-iltana olivat kaikki valtuusmiehet läsnä. Dawson ilmotti käyneensä Onion Laken sululla ja sanoi sen olevan **yhtä varman kuin „kirkon''**, huolimatta huhuista, joiden mukaan se olisi vaarassa. Hän myönsi, että kaupunki menettää vettä ainakin 500,000,000 galloonaa tänä vuonna.

Canadian Pacific rautatieyhtiö maksoi osansa $1,500 ilmoitusdepartementin ylläpidosta.

Lasten apuyhdistys pyysi valtuustolta $600. rahallista avustusta rakentaakseen kodin löytölapsille.

Lakimies F. H. Keefer esitti $500. laskun valtuustolle palve-

määrin kansan taistelua aatteiston sortoa vastaan, sekä miten Herttua voitettuaan Stålarmin joukot ottaa herruusvallan Suomenmaassa, sekä julmuudella mestauttaa Turun torilla kaikki Stålarmin joukkojen upseerit huolimatta siitä veren paljoudesta joka silloin tulee vuotamaan voitettujen suonista.

Ensi lauantaina kun menemme Temppeliin, on siellä silmäimme edessä ihka elävänä suuruuksia, joista olemme lukeneet Suomen historiasta. Siellä näemme palan Suomen kansan entisestä elämästä yksityiskohtaisesti kuvattuna. Kukapa ei menisi sellaiseen harvinaiseen tilaisuuteen virkistämään itseään.

„Daniel Hjord'' on melkein ensimäinen suuri yritys, johon Port Arthurin s. s. osaston näytelmäseura on vielä ryhtynyt. Tällaisen jättiläiskappaleen harjoitus on kysynyt aikaa ja vaivoja näyttelijöiltämme ja sen näytteille pano on kysynyt rahaa, sillä se juhlallinen pukuvarasto, joka on tätä kappaletta varten hommattu on maksanut enemmän kuin voi arvatakaan. Kaiken sen ovat näyttelijämme uhranneet ilomielellä pyytämättä siitä muuta palkaksi kuin, että Port Arthurin suomalainen yleisö tulee lukuisasti sitä katsomaan, ja siten kannattamaan osastoa.

Kappaleen pääosat ovat parhaissa käsissä, joten voidaan varmuudella taata esityksen sujuvan hyvin — paremmin kuin koskaan ennen. Ja sempä tähden näyttelijämme toivovat Temppelinkin olevan äriän myöten yleisöä täynnä.

Jokainen Port Arthurin ja Fort Williamin suomalainen ensi lauantaina Temppeliin katsomaan Daniel Hjortia. Ken ei tule nyt, saa syyttää itseään saituruudesta, laiskuudesta y. m. kun jäi näkemättä tämän merkillisen kappaleen.

Fort Williamista.

— **Myytävänä** suutarin sappa hyvällä liikepaikalla. Nick Partti 603 Simpson st. Fort William, Ont. Canada. (85)

Nimenmuutos.

Perintönimeni, joka on ollut Antti Musakka, on tästä lähtien oleva täällä Canadassakin **Antti Lehto**, Fort William, Ont., Can.

— **Suutaria halutaan.** Työ ympäri vuoden. Nick Partti, 603 Simpson st. Fort William.

Työväenehdokas Ontarion lainlaatijakuntaan.

Fort Williamin ja Port Arthurin ammattiuniot tai paremmin sanoen äsken perustettu „Uuden-Ontarion työväenpuolue'' on tou-

Oletteko unhottaneet

että pian tarvitaan

ulko-ovia ja akkunoita

Antakaa meille tilauksenne tänään.
Meiltä saatte ne oikeen tehtyjä.
Me takaamme ne.

The Vigar-Shear Lumber Co. Ltd.

PORT ARTHUR. Phone 329.
FORT WILLIAM. Phone 762.

pankkiin, uhkasi revolverilla pankin kassanhoitajaa, anasti lähes viisi tuhatta dollaria ja aikoi livistää tiehensä. Running läksi juoksemaan pitkin Victoria avenua useita henkilöitä jälessään, joille kassanhoitaja Dickson ilmoitti asian. Poliisi vangitsi Runningin puolen tunnin kuluttua. Ryöstetyt rahat $4,835.00 löydettiin hänen hallustaan.

Running tuli tänne kuusi kuukautta sitten Brockvillestä, Ont. Hän on ennemmin työskennellyt British North American pankissa Winnipegissä.

Mies oli rahan puutteessa.

Runningilla oli aikomus torstaina (eilen) mennä avioliittoon erään fortwilliamilaisen tytön kanssa, mutta hänellä ei ollut tarvittavia varoja. Hänen ystävänsä ajattelevat, ettei hänen järkensä ole oikein reilassa. Mene ja tiedä.

Tervetuloa tupahan, matalaisehen majahan!

(Puhe, pitänyt Olga Rissanen.)

Elämmehän sivistyneessä ajanjaksossa. Ajattelin kumminkin muutamiin epäkohtiin käydä käsiksi, jotka ovat niin huomattavia. — Vaikka niinhän ne vahoilliset vanhemmat sanoivat: mitäpä naiset tiedoilla tekee ,ei ne muuta tietoa tarvitse, osaahan ne lapsensa pestä. — Nainen sitä tietoa oikein tarvitseekin.

Naisen oikeastaan tulisi kehittyä, että hän tulisi oikeaksi todelliseksi, järkeväksi, ymmärtäväiseksi ja tietäväksi, mitä varten hän on oikeastaan olemassa. Terve järki terveessä ruumiissa. Siis meidän täytyy oppia hoitamaan terveyttämme ja tulla tuntemaan oma fyysillinen ruumiin rakenteemme.

Tarvitseeko välttämättömästi kureliiviä? Ei suinkaan. Ajatelkaa vaan, niin huomaatte mitä se on monasti tuottanut ja yhä tuottaa. Se hulluus on tullut niin suureen valtaan ympäri mailman. Sehän on tuttu moraali meille kaikille ,että nainen tahtoo näyttää sievältä kaikin puolin ja olla „stailissa'', vaikka terveys menköön ja maksoi mitä maksoi. Eikö ole totta se, että tanssiin lähtiessä lujalle pingotetaan vyötäre ja sitten epäpuhdasta, tomuista ilmaa hengitetään useasti myöhään yöhön.

Kotiin tultua hiostuneena ja väsyneenä, ei kuulu jaksavan riisua enää päältä, parasta on että korsettien kanssa nukkuu niin tulee kauniimpi vartalo. Tuo mehiläismuotoko on kaunis? Eihän ruumis saa rauhallista lepoa eikä diafrakma, hengityslihas eli pallea, joka on vatsaontelon ja rintakehän välissä.

Sitten väsyttää aamusella, eikä työ maita oikein. Haluttomuus ja veltostuminen tulee kaikkein parempaan, ylentävämpään ja terveyttä tuottavampaan nautintoon. En tahdo sanoa, että tanssi ei olisi joskus hauskaa ja paikallaan, kun sitä ymmärtäisi kohtuudella nauttia.

Ajatelkaahan miten paljon kuluu siellä vaatteita ja miten paljon tulee niistä ajattelemaan. Palkat menee niihin ja varsinkin kun amerikalainen laittaa roskaa ja höpötystä, eihän se kestä kun hiukan aikaa ja tietysti menee suuret rahat, tarvitsee laittaa uusia, kun tuo muotikin vaihtuu joka kuukausi. Eihän siihen taas aivan riitä kuun palkat, tarvitsee hiukan lainata. Kun näin orjuuttavasti rupeaa elämään, niin ei voi säästää yhtään senttiä. Olisihan hauska, jos naisellakin kotia perustaissa olisi jonkun verran, jolla sitten voisi laittaa sievän kodin, jossa voi viihtyä.

Huomaako nainen asemansa, mihin hän joutuu naimisiin tultuansa jos hänellä ei ole tietoa ja taitoa, millä itseänsä ja useasti kuuluvia tietoja hän on tyytyväinen kaikkeen mitä mies ehdottaa ja sillä tavalla nainen pysyy alennustilassa.

Kaikki nämä asiat tuntuu olevan täällä niin pimitettyjä, että se on kuin ympyrän kehän viiva, kierä ja käyrä. Ja miten on katkaistava tämä ympyrän kehä. Miten saada tietoa ja taitoa alkuunkaan päästä siitä, tuntemaan itseämme ja asemata, johon nainen on tullut ja mitä varten hän on? Naiseksi syntyneenä hän on luotu yleviä tehtäviä varten. Naista, äitiä, todellisia järkeviä naisia puuttuu. Kun ei mies ole liioin kuona-aineesta puhdistunut, niin se vaatii vahvempana, tunteettomampana, käyttää tyrannivaltaa, joka esiintyy monenmoisesti elämässä. Esimerkiksi julkisesti, inhottavissa kuplettilauluissa aina naisesta.

Mitä sitten on odotettavia seurauksia kunnioittavasta nais- ja mies-toveruudesta, kun mies pilkkaa ja kuitenkin lempii ulokullatusti, aistillisesti. Miten pääsemme tuosta pois? Yhäkö odottamalla miehiltä, että he kehittyvät naisasiaan. Ei! Milloinkaan ei tule siten täydellistä tulosta. Naisen täytyy ruveta itse itseänsä auttamaan ja hankkimaan puhtaampia päämaalia itselleen.

Nainen voi kyllä kasvattaa hyvin paljon miestä, jos kerran naisella on henkistä voimaa. Ei mies sitten naista saa muokata oman makunsa mukaan yksipuolisesti. Nyt he sanovat, että kaikki naiset on yhdenlaisia ja siltähän se täällä vähän näyttää. Kun itse naiset eivät tahdo pyrkiä siihen ja näyttää, että me voimme hienostaa miehen toisin ajattelemaan naisesta.

Emme voi sitä ennen kuin olemme ruvenneet inhoamaan leikkikaluna olemista ja heränneet itse epäkohdan asemastamme näkemään ja tulleet totuuden ja oikeuden haluun kehittämään itseämme. Tulee kysymys, miten siihen pääsemme? Siten, kuin ensin veltostuneita jäseniämme harjoitamme tottelemaan aivoista tullutta käskyä. Siis voimitselu on varma alkulähde, se on varmin tie alkamaan kasvattamaan itseämme. Se opettaa meitä katkomaan pois kahleet ruumiiltamme ja kirkastaa sielua voimakkaasti halajamaan tietoja. Se tekee meidät reippaaksi, iloiseksi, työteliääksi ja toimeliaaksi naiseksi, joka on tosi siunaukseksi kodille, johonka me kuulumme. Eipä jouda sitten pahoja juoruja tekemään kateudesta toisesta naiseta. Ajatelkaa naiset, miten monasti olemme siihen syypäät.

Naisvoimisteluseuran pitäisi muodostua yhdeksi naista kehittäväksi suletummaksi laitokseksi naisten kesken, jotka siihen kuuluu. Sehän on varma asia, että naiselle on voimistelu hyvin hyödyllinen ja tärkeä jouduttuaan äidiksi. Silloin on nainen terve ja luonnollinen ja siten saatu hyvinvointi säästää monet sadat voivotukset. Sitten vielä saamme niin kauniin vartalon ryhdin eikä tarvitse pihdeillä rautasilla pidellä pystyssä, kyllä se pysyy sitten itsestän ryhdissä. Sillion näytämme niin kauniilta ja olemme varmasti onnellisempia kuin miespuoli ei kykene enän pitämään pilkkanansa, vaan ihailee pysyvämmin ja keskenäinen kunnioitus on verraton. Ja sitten voi nainen kasvattaa miestä ja kodin pyhätössä olisi suuri onni. Siinä kodissa syntyneet lapset saisi hyvän, järkevän kasvatuksen, kun nainen tietää kutsuntansa velvollisuudet täyttää. Ei ole valistusta se jota täällä sinä pidetään: miten se on fiinisti puettu. Sanotaan se on niin sivistymätön , ei osaa kammata tukkaansa rotan karvojen kanssa — joka on turmiollista oikeille hiuksille ja hiusjuurille, syö ne

mitä luulette semaisen pune-lutaidon vaikuttavan lapsiin ja ympäristöön? Hyvin tympäsevältä ja vastenmieliseltä. Silloin on maailma hukassa jos siltä puuttuu sulostaja.

Kun nainen saa tietoja ja taitoa monipuolisemmasti, niin silloin tulee sisäistä ja ulkonaista aistia, luomaan yhteiseen kotiin järjestystä ja taidetta melkein rahatta ja hinnatta, joka on naisen tehtäväksi jäänyt käsitöissä ja kaikessa kodin sivistämisessä. Kyllä varmasti siellä mieskin viihtyisi eikä tarvitsisi lähteä kapakasta y. m. paheesta nauttimaan, joka on turmiollista itselleen ja ympäristölleen ja koko mailmalle.

Se se on se maailman hirmuisin trusti, joka miehet pitää kahleissa trustivallan komennusköydessä, ruumiillisessa ja henkisessä rappiotilassa ja siinä on suurin pahaa tuottavin mahti. Kyllä sitä on koetettu kukistaa, vaan eihän se kukistu, kun omat miehemme ovat niin halpamielisiä että juonnillaan ja kapakoilla kannattavat sitä kurjuuden myrkkyä. Tehkää itsenne onnellisiksi, älkääkä tyytykö sen myrkyn hallittavaksi.

Pirtiltä — vähän vastinetta.

En persoonallisuuksiin ja yksityiskohtiin kajoa, vaan asiallisesti selitän, että ei se iltama ollut tarkoitettukaan sosialistiseksi, vaan naisten voimisteluseuran iltamaksi. Sen tarkoitus oli kotiliedelle ja naisille.

Arvoisa illanvieton arvostelija on yksinkertaisen ymmärtämättömästi ja sokeasti urheillut miehuuttaan ja tunkeutunut niin pikkumaisuuksiin, että en viitsi hyvin suuria selityksiä pitää, sen verran vaan, että yleisö pääsee vähän selville. Siinä oli sanamuotoja ja tanssin tahtia käyty urkkimaan „Sarkatakki ja tanssin tahti'' ne arvosteliasta tuntui olevan tärkeimmät, jotka on jäänyt hänen päähänsä iltaman onnistumiseen nähden. („Pisnes'' se on joka pelaa vaan.) Mutta hetken työ tuhat vuosihin vaikuttaa, isänmaahan ja maailmaan!

Olga Rissanen.

Port Arthurin Ympäriltä.

C. N. linjalta.

Me työläiset tiedämme jo entuudestaan, että mitä on vedota tunteisiin, järkeen ja ihmisyyteen, sellaisten jotka nauttivat joitakin etuisuuksia tämän yhteiskuntajärjestelmän nurinkurisuudesta ja siksi juuri vastustavat sosialismia. Tietävät kyllä usein heille itselleen siitä koituvan tappion, vaan kuitenkin he tekevät voitavansa kukistaakseen kaikki työläisjoukkoliike pyrinnöt.

Sellaista taaskin uudistui entisille muistoille lisäksi C. N. uuden rautatien työläisille tämänk. 23 p. iltana. Urakoitsijain Vigars & Paanasen kämpällä, jossa työmiehet alkoivat vaatia $2.25:tä $2.50 päivältä, joka onkin koko linjalla muualla käytännössä, paitsi noilla mainituilla. Nyt nuo työläiset valitsivat joukostaan kolmimiehisen lähetystön mielipiteitään kysymyksestä isännistölle viemään. Tuo lähetystö kun selitti asian, niin isäntä herra antoi hyvin röyhkeän vastauksen, sanoen: — „Joka ei tahdo sillä palkalla työntää niin tulkoon „ofiisiin'' ottamaan aikansa, siinä kaikki''. Ja niin myös kävi, että seuraavana aamuna uloskäskettäissä ei kukaan lähtenyt, lukuun ottamatta seppää ja yhtä „timsteriä''. Niin mentiin yli 60 lukuisena joukkona käskemään valmistamaan aikamme, joita he ilman mitään puhumatta alkoivat parhaansa mukaan valmistamaan. Ja niin oli iltapäivällä koko sakki lähtö-valmiina, kukin suunnalleen.

Mikä hupaisinta, oli se, että juuri samana iltana jolloin tuo vaadintamme oli, tuli samalle kämpälle iso joukko miehiä ja samoin seuraavana päivänä, työhön rupeamisen aikomuksella ja olikin heidän katsella kaikki muu tyydyttävää, paitsi palkan vähyys. Heitä ilahutti vielä sekin kun justiin ammuttu nuori „muusi'' hevosen vetämänä ajettiin pihaan, josta tiesivät tuon taitavan karvaranteisen kokin laittavan maukkaat paistit poskeiltavaksi. Olipa vielä usiamman lakkaritkin tyhjät tekevistä kolikoista. Vaan he aatteen innostumina, täyttäen velvollisuuttaan toveriaan kohtaan, lähtivät myös toisten lähteväin joukkoon, vaikka heitä, samoin kuin ennen jo työssä olleita, joku kätyri — Sämi kehoitti jäämään työhön, vaan turhaan.

Sanon vielä sulle sama Sämi, että rupea ajattelemaan kerrankin aivoilla ja lakkaa tuosta halpamaisesta meiningistäsi, joka sulla näytti siellä olevan. Ja samoin myös heitä pois ne kiroukset ja uhkaukset, joita siellä teit lähtömme jälkeen erästä toveriamme kohtaan. Sellaiset uhkaukset eivät tänä aikana enään vastaa tarkoitustaan; se on raukkamaista.

Myöhemmin on saatu varmalta taholta tietää, että edellämainitut urakoitsijat ovat suostuneet maksamaan $2.50 päivältä. Yksimielisyys on voimaa.

Siellä ollut.

Huomautus.

Teidän huomautuksenne johdosta tämän lehden no 85 saan täten myöskin huomauttaa, että seikkaperäisten asiaimme suhteen en ole teille velkaa arvoisa „Työläisnainen'', enkä ole menetellyt sikamaisesti kenenkään henkilön kanssa, että olisin tullut miksikään kuuluisaksi toimissani, että olisi täytynyt mihinkään pakosalle lähteä asiaini tähden. Enkä ole ollut viranomaisten kynsissä mistään hävittömyydestä, joista syistä sopisi yleisöä huomauttaa varomaan itseään, enkä myöskään ole vääryyttä oikeaksi lakimiesten kautta vääntänyt. Ja myös pyydän, että menette arvoisa „Työläisnainen'' omaan itseenne, niin saatte olla varuillanne ettei joku kansajoukosta avaa koko suutansa ja huomauta, että saatte olla varoillanne ettei „Työläisnainen'' saata teitä vahinkoon.

Matt Hut.

KELLOJA KORJATAAN.

Hinnat tavallisen amerikkalaisen kellon korjauksesta:
Voimavieteri 75 sentistä $1.00
Vierittäjän juveli 75c
Puhdistus.... 75 sentistä $1.00
Tasapainon juveli 75 sent. $1.00.
Tasapainon sauva 1 d:sta $1.50.
Sekä yleensä kaikki työ verrannollisesti halvoilla hinnoilla..

Ivar Salo.
D. Myöhäsen parturi liikeessä,
Port Arthurissa.

Suomalainen Apteekki
ja
ULOSLÄHETYSLIIKE
KALEVA

SISÄLLISESTI KÄYTETTÄVIÄ LÄÄKKEITÄ.
Hinta 25 ja 50c.

1. Alteen Siirappi lasten yskään.
2. Anis roppia yskään.
3. Emäroppia koliikkiin ja sydänalus kipuun.
4. Eetteritärpättiä yskään.
5. Hoffmanin roppia sydänalus kipuun.
6. Hajupihkaroppia koliikkiin.
7. Jäärnerin roppia sudänalus- ja vatsakipuun.
8. Jäärneriä, kuivaa.
9. Kanverttiroppia, kirkasta.
10. Karlsbateri suoloja ruuansulatukseen.
11. Kiinakapselia kylmyyteen.
12. Kalkki kalanmaksaöljyä elttaan ja heikkouteen, lapsille.
13. Kalkkivettä.
14 Kihtiroppia kihtiin ja kolotukseen.

Suomalainen Apteekki KALEVA
295 Bay st. Port Arthur, Ont.
HUOM! Kaikkia tilauksia täytyy seurata raha mukana.

gin koulussakin ja ovat tunnettuja hyvä-äänisiksi ja sievä rakenteisiksi.

Opetusta annetaan iltapäivillä ja iltasin sekä lauantaina koko päivä. Täyttäkää alla oleva lista nimellänne ja osoitteellanne ja lähettäkää se meille niin joku opettajista tulee ja selittää tarkemmin läksyn hinnoista sekä toimittaa teille soittokoneen. Lähettäkää hakemuksenne osoitteella:

Toronto Music Academy,
Box 155. Port Arthur, Ont.
Nimi ....
Osote ....

Valokuvaajat Huomatkaa!

Hyvällä liikepaikalla siaitseva valokuvaamo halutaan myydä tai vuokrata, koneestoineen, Vilkkaalle, ammattiinsa perehtyneelle suomalaiselle valokuvaajalle on se paras tilaisuus mit ävoi olla tarjolla, sillä suomalaisia asuu tässä likiympäristöllä 6000—7000 eikä ole yhtään suomalaista valokuvaajaa.

Ehdoista kysykää likemmin suullisesti eli kirjeellisesti.

P. Katainen,
Port Arthur, Box 132, Ont., Can.

Tuoreita kaloja

Lohta, siikaa, „pickels'' ja haukia joka päivä saatavana uudessa kalakaupassa.

Tha Twin City Fish Market
812 Simpson St., Fort William.

$ — $ — $ — $ — $ — $ — $ — $
RAHAA LAINATAAN
nopeasti kiinteimistöjä vastaan
John B. Mannerstam.
204 Court St. Puhelin 1139c
Kauppa, velka y. m. laillisia kirjoja tehdään.
Asioita ajetaan.
$ — $ — $ — $ — $ — $ — $ — $

- - PHONE 758 - -
SUOMALAINEN
Työnvälitys toimisto
TWIN CITY LABOR EXCHANGE.
Korpi & Paju
192 PARK ST., - - - PORT ARTHUR

Kalastajat ja metsästäjät.

Jos haluat saada kantamuksen kaloja joka kerta kun käyt kalasamassa, tai jos haluat ketut, sudet, karhut y.m. metsän elävät käyvän rautoihisi kilvalla, niin lähetä minulle $1.00 kirjeessä, niin saat kirjan, jossa on ohjeet, sekä vielä pariinkymmentä mainiota neuvoa ja ammattisalaisuutta, jolla voi tehdä 5—10 dollariin päivässä sivutöinäsi. Tarkempia tietoja saat kysymällä selityskirjettäni.

H.,
Box 300, Chester, Mass.